

REVIDERT KOMMUNEDELPLAN
FYSISK AKTIVITET OG NATUROPPLEVELSER
2018-2030
VÆRØY KOMMUNE

Kulturkontoret 2018

INNHold

DEL 1. BAKGRUNN FOR PLANEN

DEL 2. FORHOLDET TIL ANDRE PLANER

DEL 3. ANLEGG – DAGENS SITUASJON

DEL 4. BEHOV FOR ANLEGG / AKTIVITET

DEL 5. HANDLINGSPROGRAM UTBYGGING

DEL 6. ØKONOMIPLAN DRIFT OG VEDLIKEHOLD

DEL 7. VEDLEGG

DEL 8. KARTMATERIALE

DEL 9. ADRESSELISTER

Del 1. HVORFOR EN PLAN FOR FYSISK AKTIVITET OG NATUROPPLEVELSER?

1.1 BAKGRUNN FOR PLANEN

1.2 PLANPROSESSEN

1.3 DEFINISJONER

1.4 SWOT ANALYSE

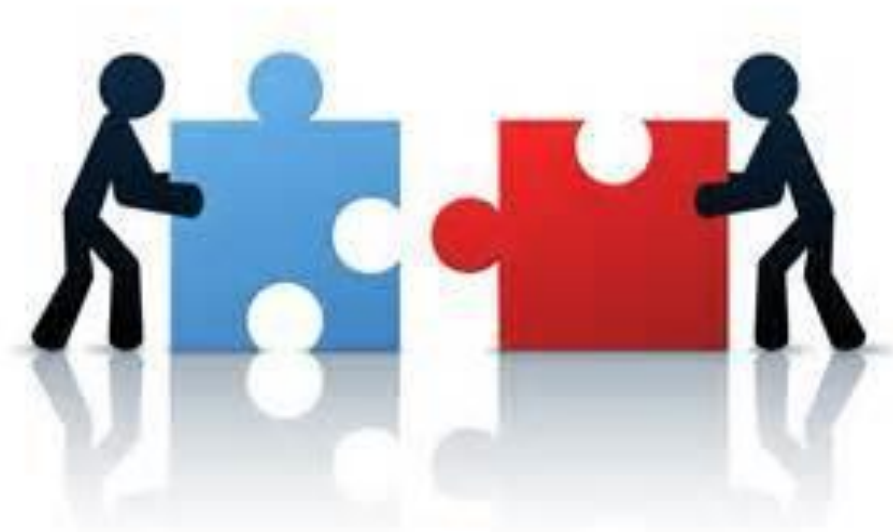
1.5 FYSISK AKTIVITET OG NATUROPPLEVELSE I VÆRØY - OVERSIKT

1.6 STATLIGE OG FYLKESKOMMUNALE FØRINGER

1.7 FYSISK AKTIVITET OG FOLKEHELSE

1.8 SAMFUNNSØKONOMISKE BEREGNINGER

1.9 KOMMUNAL MÅLSETTING

1.1 BAKGRUNNEN FOR PLANEN

Kommunal plan for fysisk aktivitet og naturopplevelse er et politisk styringsdokument i arbeidet med å utvikle et bredt tilbud for idrett, fysisk aktivitet og friluftsliv i Værøy kommune.

Tilrettelegging og tilgjengelighet til idrettsanlegg, aktivitetsarenaer og aktivitetstilbud for ulike grupper er en vesentlig del av kommunenes helsefremmende og - forebyggende arbeid. Dette skjer gjennom å fremme fysisk aktivitet og folkehelse.

Hvorfor dette har blitt en sak ligger i det som skjedde ved innføring av spillemidler til norsk idrett – og fysisk aktivitet som sådan. Utbyggingen av idrettsanlegg og aktivitetsanlegg vokste frem i 1980-årene, og det kom stadig nye anleggstyper og målgrupper.

Dermed oppsto behov for bedre styring av bruken av spillemidlene, som genereres av overskuddet fra Norsk Tipping ulike pengespill. Ansvarlig offentlig myndighet – her Kulturdepartementet - har derfor stilt krav om vedtatt kommunal plan for anlegg og områder for idrett og friluftsliv, og dermed å legge til rette for å sikre sterkere kommunal styring av anleggsutbyggingen og klarere prioritering fra kommunens side når det gjelder dette området. I tillegg skal utvikling av anlegg sees i et større helhetsspektiv i den enkelte kommune.

Værøy kommune har nå behov for revidering og samtidig en oppdatering av plan for fysisk aktivitet og naturopplevelse. Siste gang planen ble rullert var høsten 2013 og vedtatt av kommunestyret 03.01.14 (sak 10/2014). I den samme kommunestyresaken ble det vedtatt at planen skulle revideres i 2014 slik at den ble i samsvar med gjeldende retningslinjer. Egen plankomité skulle samtidig opprettes.

Værøy kommune har flere aktive miljø som bruker vår vakre og varierte natur til idrett og fritidsaktiviteter. Etter som årene går kommer det nye generasjoner og grupper som ønsker å ta i bruk natur og nærområder, og dette bør kommunen legge til rette for. Positiv og lystpreget aktivitet i naturen er viktig for fysisk utvikling, trivsel og folkehelse. I tillegg er det en økende interesse for å ta naturen i bruk til mer avanserte fritidsaktiviteter og ekstremsport til lands og til vanns. Mange turister kommer til Værøy for naturopplevelser og folk flest i kommunen er flinke til å benytte seg av turmulighetene øya kan gi.

Det er en kjent sak at bygging av anlegg er dyrt, og det er konkurranse om tilgjengelige midler. Mange søknader omkring i kommunene gjør at det er behov for styring i bruk av spillemidler. Det er satt som krav fra Kulturdepartementet at søknader om spillemidler kun kan behandles for anlegg som er forankret i en politisk vedtatt og oppdatert langsiktig plan for utvikling av idrettsanlegg i kommunen. Departementet setter maksimumsgrenser for tilskudd og tippemidler til ulike typer anlegg.

Anlegg som det søkes spillemidler til – må være innarbeidet i en kommunal plan. Det er ingen formelle krav til utformingen av planen, slik at kommunen kan velge metode for utarbeidelse som passer til dens struktur. Men prosessen må følge plan - og bygningslovens bestemmelser. Planen kan være selvstendig eller den kan inngå i et annet av kommunens plandokumenter. Det sentrale er at anlegg og andre tiltak skal være innarbeidet i en strukturert plan for området.

Spillemidlene er Statens viktigste virkemiddel for å få økt aktivitet hos innbyggerne. Deler av overskuddet av tippemidlene; spillemidlene, fordeles omtrent 50/50 til aktivitet og anlegg. Aktivitetsmidlene fordeles til Norges idrettsforbund (NIF) og dets aktiviteter. Anleggsmidler går til kommunene som toppfinansiering til anlegg for idrett og friluftsliv. For den enkelte kommune har disse midlene stor betydning som medfinansiering for

idrettsanlegg. Spillemiddelordningen omfatter ikke sikring av friluftsområder eller turparkering. Man kan maksimalt søke om inntil 1/3 av totalkostnad i spillemidler. Større anlegg har egne satser. Det er ikke gitt at alle anleggstyper «skal ha» spillemidler – det skal være anlegg som harmonerer med aktivitetsprofil mm. Anleggseier som har mottatt spillemidler plikter å holde anlegget åpnet for allmenn idrettslig aktivitet i 30 år fra ferdigstilling av anlegget. Kravet gjelder både ved nybygg og rehabilitering. Det er et prinsipp at spillemidlene ikke skal danne grunnlag for fortjenestebaserte eierformer. I 2013 ble 47,9 % av spillemidlene tildelt ordinære anlegg. Intensjonen er å øke dette til 56 % i 2014 og opp til 64 % i 2015. En endring i tippenevnen er nødvendig for å sikre god måloppnåelse innenfor den statlige idrettspolitikken. Særlig gjelder dette i forhold til idrettsanlegg.

Fylkeskommunene er delegert ansvar fra Kulturdepartementet (KUD) til å fordele spillemidler i eget fylke etter søknad. Det er utarbeidet egne tildelingskriterier som fylkeskommunen skal forholde seg til. Kommunene fremmer årlig søknader på vegne av idrettsklubber og egen kommune til fylkeskommunen. Dette er søknader som gjelder nærmiljøanlegg og ordinære anlegg (idretts- og friluftsanlegg, samt rehabilitering av anlegg). Disse søknadene prioriteres og fremmes parallelt som del av kommunens handlingsprogram ved årlig budsjettbehandling. Søknadene oversendes til fylkeskommunen i etterkant. For å komme i betraktning av spillemiddeltilskudd, må søknad være forhåndsgodkjent av kommunen eller departementet, samt at anlegget må inngå i gjeldende kommunedelplan idrett og friluftsliv.

Kulturdepartementet og fylkeskommunen har satt retningslinjer for revidering av planen. Hovedlinjer og større anlegg skal inn i revidert/ny plan. Ved årlig rullering kan en ta inn nye nærmiljøanlegg og mindre ordinære anlegg med kostnadsramme under 600.000 kr.

Det settes søknadsfrist for spillemidler. Kommunen setter frist seinest 15.nov, og leverer innstilling til fylkeskommunen 15.januar. Søknad om mva-kompensasjon for anlegg kan sendes fra 1.12.

FØRINGER

Plan for fysisk aktivitet og naturopplevelse i Værøy vil legge føringer på flere måter. Nye nærmiljøanlegg kan rulleres inn hvert år i planen. Større anlegg må inn ved revidering av planen, og kan ikke rulleres inn slik som nærmiljøanlegg. Store anlegg som kommunen har i dag må fortsatt inn i planen – som nytt svømmeanlegg, kunstgressbanen og gymsal/flerbrukshall. Eventuelle planer om nye anlegg som ikke er nevnt tidligere må det også skapes rom for.

Turløyper og rasteplasser/serviceanlegg som trenger oppgradering og vedlikehold må også inn i planen samt nødvendig skilting (hvor man er i gang med via Gjensidigeprojektet).

Spillemidler er viktig for å realisere anlegg for idrett og aktiviteter på Værøy. Gode anlegg vil kunne engasjere og aktivere både unge og eldre på en positiv måte som også vil

fremme folkehelsen generelt, samt trivsel og bolyst på det enkelte sted spesielt. Gode bomiljø er viktig for en attraktiv kommune, og levende lokalsamfunn må ha gode aktivitetstilbud.

KRAV OM PLANPROGRAM

Iflg. plan og bygningsloven § 4-1 andre ledd skal det utarbeides et planprogram som skal ligge til grunn for arbeidet med ny revidert plan. Planprogrammet skal legges ut til offentlig ettersyn i 6 uker – samtidig som kommunen varsler om oppstart av planarbeidet. Planprogrammet skal ta for seg formålet med planen, aktuelle føringer og premisser, opplegg for informasjon, medvirkning og fremdrift.

FORANKRING

Flere av målene og strategiene i kommuneplanens samfunnsdel handler om tilrettelegging for fysisk aktivitet og friluftsliv, spesiell satsing på barn og unge i forhold til fysisk aktivitet, tilrettelegging for lag og foreninger med tanke på vedlikehold og bygging av idrettslag og anlegg for friluftsliv.

Hjemmel for utarbeiding av planen er nedfelt i plan -og bygningsloven. Loven legger rammer for hvordan arbeidet skal organiseres og hvilke behandlingsprosedyrer som skal følges(jfr. kap. 4 i veiledningsheftet "kommunal planlegging for idrett og fysisk aktivitet").

BEHOVET FOR UTREDNINGER

I kommunen vil det til enhver tid pågå ulikt planarbeid som også har relevans for planarbeidet i denne planen – både på et overordnet og detalj-nivå. Et godt eksempel er nylig ferdigstilt prosjekt "Verdisetting av friluftsområder", Gjensidigestiftelsens prosjekt "Skilting av turløyper" og Havneplan. På ulike nivå har slike planer også relevans for vårt planarbeid.

I planprogrammet er det ikke utført noen detaljert gjennomgang av hvilke utredningsbehov som det er nødvendig å gjennomføre i forbindelse med dette arbeidet. Vi vil komme tilbake med en nærmere beskrivelse av hva som er nyttig i den anledning. Man vil forsøke å skaffe til veie et best mulig kunnskapsgrunnlag med for eksempel status og utviklingstrekk for aktivitet og idrett/anlegg.

PLANENS INNHOLD

Revidering av kommunedelplanen vil avdekke om målene etter forrige revidering er nådd og om disse målene og satsingsområdene må jobbest videre med, endres eller utvikles videre.

Sentralt i planen er å få status og avklare hvilke anlegg og aktiviteter som finnes og om disse dekker kommunens behov og hvilken tilstand de er i.

Plankrav fra KUD er absolutt i hensyn til søknader om tilskudd via spillemiddelordningen som er den viktigste kilden til medfinansiering av idretts- og friluftsanlegg.

OM PLANEN

Kommunedelplanen for fysisk aktivitet og naturopplevelser skal bl.a. bidra til:

- Gjennomføre en målrettet utbygging, tilrettelegge og vedlikeholde anlegg og områder som brukes til idrett og friluftsanlegg
- Dokumentere behov for areal for lek, friluftsliv og idrettsaktiviteter samt samordne behovene
- Bedre grunnlaget for finansiering av utbyggingskostnadene inkl. grunnlag for søknader

Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser skal inneholde en oppdatert oversikt over hvilke anlegg og områder som er i kommunen samt deres tilstand/status på disse og om det evt. finnes planer om videre utbygging, oppgradering eller rehabilitering.

Planen skal også inneholde et prioritert handlingsprogram for bygging og tilrettelegging av anlegg og områder for idrett og friluftsliv for kommende fireårsperiode – samt et langtidsprogram for de neste 12 år.

1.2 PLANPROSESSEN

Planarbeidet er planlagt i god dialog med Nordland fylkeskommune og aktuelle samarbeidspartnere på Værøy. Planen er inspirert av veilederen *"Kommunal planlegging"*

for idrett og fysisk aktivitet” utarbeidet av Kultur- og kirkedepartementet i 2014, samt aktuell info fra Nordland fylkeskommune.

Revidering av planen skal følge full saksbehandling etter PBL, og skal omfatte handlingsplan for større anlegg med investeringskostnad over 600.000 kr.

I tillegg til prioritert 4-årig handlingsprogram med ordinære og nærmiljøanlegg på samme liste – skal planen også ta med et uprioritert handlingsprogram. Alle anlegg der det forefinnes planer om eller det har kommet innspill om – skal tas med i et uprioritert handlingsprogram som vanligvis har et 12-års perspektiv. Man vil på den måten sikre langsiktighet og forutsigbarhet i planleggingen. Mindre vesentlige endringer/oppdateringer i handlingsplanen og prioriteringslisten tas gjennom årlig rullering. Ved rulleringen kan anlegg flyttes fra uprioritert til prioritert liste. Hovedutvalg for oppvekst og kultur behandlet saken i OK-sak 096/13 og Kommunestyret vedtok oppstart av revidering av planen i KS-sak 010/14.

ORGANISERING ARBEIDSGRUPPE/PLANKOMITÉ

Plangruppe:

Rita Adolfsen, Folkehelsekoordinator

FYSAK v/Fysioterapeut

Værøy Idrettslag

Erling Skarv Johansen, Kulturkontoret

Saksbehandler spillemidler og sekretær/adm.

Teknisk sjef

MEDVIRKNING I PLANPROSESSEN

Dette er en kommunedelplan som skal utarbeides iht. kriterier fastlagt i Plan- og bygningsloven. Dette innebærer bl.a. at det utarbeides en oppstartsmelding og et planprogram som sendes ut på høring i 6 uker. Deretter utarbeides det et høringsutkast på selve planen som skal vedtas politisk av planutvalget/Formannskapet og sendes på ny høring i 6 uker for endelig politisk vedtak kan gjøres av kommunestyret.

Proessen er fulgt opp iht. lovens krav (PLB § 11-12), og oppstart på planarbeidet ble annonsert i avisa Nordland i juli 2014 samtidig som informasjon ble lagt på kommunens hjemmeside. Startmelding og planprogram ble sendt til alle aktuelle instanser, lokale politikere samt lag og foreninger på Værøy. Av eksterne mottakere var Miljødirektoratet, Fylkesmannen i Nordland, Nordland fylkeskommune, Nordland idrettskrets, Lofoten friluftsråd og Lofoten turlag.

Det har ikke kommet inn noen merknader etter at planprogrammet ble publisert/offentliggjort. Det videre arbeid har derfor tatt utgangspunkt i planprogrammet slik det ble først utformet.

Man vil vektlegge aktiv medvirkning og dialog gjennom prosessen. En målsetning som gjør at det vil være aktuelt med møter både med lag og foreninger, ungdomsråd, eldreråd og folkemøte. I henhold til dette - har det vært arrangert 2 folkemøter ledet av folkehelsekoordinat og kulturkonsulent hvor våre innspill/planer ble lagt fram og drøftet. Planen har også vært til behandling i kommunale organ som Eldrerådet og ungdomsrådet.

Planprosessen har videre fulgt de intensjonene og bestemmelsene som Plan- og bygningsloven legger opp til.

INFORMASJON

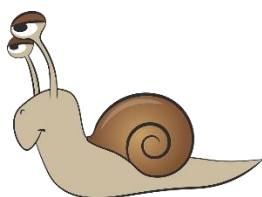
For å få ut informasjon til kommunens innbyggere og andre relevante instanser – vil vi i størst mulig grad bruke digitale media som hjemmeside og Facebook. I tillegg oppslag og møter med aktuelle samarbeidspartnere.

FREMDRIFT – REKKEFØLGE

De fleste kommuner bruker omtrent et år på å få vedtatt revidering av planen og for å kunne gjennomføre en god og forsvarlig planprosess frem til ny vedtatt plan.

I Værøy kommune har prosessen tatt lengre tid – på grunn av faktorer som sykdom, vakanse / nedskjæring administrativt, avgrensede ressurser i etater som det vil være naturlig å involvere i prosessen av berørte stillinger. Ikke ukjente sider i en liten kommune – og som har ført til at en har hatt behov for å bruke lengre tid på planen.

Selve fremdriften i planarbeidet (oppdatert sommer 2017)

1. Etablere arbeidsgruppe/Plankomité
2. Møte i arbeidsgruppen
- 3a. Annonse oppstart med link til planprogram og fremdriftsplan (kommunens hjemmeside)
- 3b. Forslag planprogram ut til høring, frist min. 6 uker

4. Åpent møte

5. Arbeidsgruppen behandler innspill. Fullført

Arbeidet videre i 2017-18:

6. Lage utkast til ny revidert plan

7. Sende planen ut til off. høring + off. utvalg Frist 6 uker

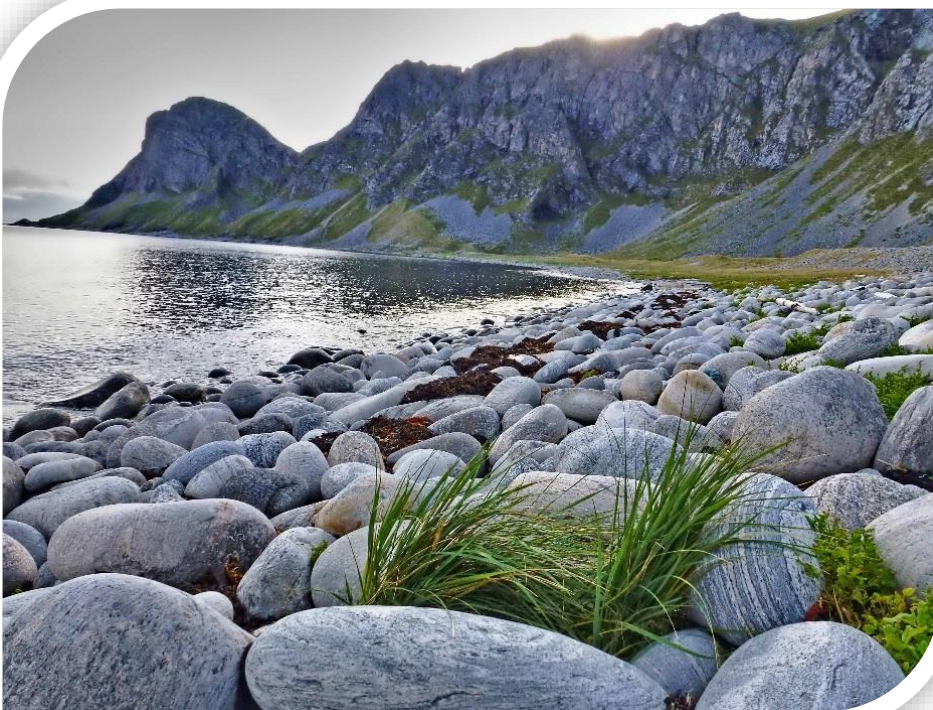
8. Behandle innspill i arbeidsgruppen

9. Utarbeide endelig planforslag

10. Sende planen til behandling i ulike kommunale organ / styrer som Eldreråd, råd for funksjonshemmede m.fl.

11. Sende planen til behandling i formannskap/kommunestyre

12. Endelig vedtatt plan sendes fylkeskommunen og legges på kommunens hjemmeside

1.2.5 INNSPILL TIL PLANEN

Innspill fra Eldrerådet:

Ideer for å øke den fysiske aktiviteten blant eldre på Værøy:

1. Organisert eldretrim i regi av FYSAK
2. Avtalte gå / trimturar i alt eksisterende løyper – med planlagt kvilestad
3. På "spinninga" – øvingsutstyr tilpassa dei eldre – til dømes "syklar" tilpassa småbygde eldre
4. Alternativ rute turstien – dele i 2(sti til vannhuset frå stien)
5. Bedre tilrettelegging for rullestol/bevegelseshemmede
6. Større parkeringsplass ved serviceanlegget på Nordland
7. Gapahuker ved de mest populære utfartsstedene

Innspill fra helsesøster / folkehelsekoordinator

- Strø med sand/boks med sand og spade ved mye brukte områder om vinteren
- Sittegrupper turstien, vedlikehold, sikre at de ikke flyr av gårde/ramler på grunn av kraftig vind – tilgjengelig som rast/hvil for de som har behov for det
- Tilrettelegge for fjelltur for alle – utrede om vei til Heia kan gjøres allmenn tilgjengelig gjennom et samarbeid med forsvaret. Sikring av tunnel samt mulighet for lys i tunnelen.
 - Utfordring – mye brukt av befolkningen, men på eget ansvar.
- Sikring og lys vil gi mulighet for personer med barnevogn og allmennferdsel. Opplevelse av trygg ferdsel.
 - Fordeler

Sørlandshagen: Turområde med parkeringsmulighet

- Mye brukt turområde, hundeeiere, småbarnsfamilier, eldre.
- Mulighet til å komme til Puinn Sand til fots via sti.
- Utfordringer
 - Industri/sandtak og turområde Hagsletta bruker samme vei og parkering. Interessekonflikt?
 - Tilbakemelding fra enkelte turgåere, at området oppleves som usikkert og at stein har ramlet ned på tilførselsveien. Det brennes avfall langsmed tilførselsveien.
 - Tungtrafikk og arbeidsmaskiner bruker samme tilførselsvei som myke trafikanter
- Behov for å sikre rasutsatt område av Bjørka
 - Uttak av grus/masse har medført at deler av området ved stien er tatt bort. Kort avstand fra sti til stup. Vurdere behov for å legge om stien/sikre ras. Merke med skilt og maling ny sti.
- Strandsonen. Per i dag er det ingen strender på Værøy som er tilrettelagt for bevegelses- og synshemmede. Det er behov for befaring andre steder for å se på alternative løsninger

- Fortsette påbegynt arbeid med universell utforming av «Breivikstranda»
- Vurdere hva som skal til for at stranden i Nordlandshagen kan tilrettelegges for denne gruppen.
 - Fordel. Toalett, omkleddingsrom og gode parkeringsmuligheter.
- Vannaktiviteter. Arbeide for å tilrettelegge for og motivere frivillige, lag og foreninger til å starte opp med dette. Behov for opplæring i sjøvett.
 - Svømmekurs i våtdrakt på stranda
 - Kano/robåt/windsurfing/kiting/kajakk/vannski/dykking/snorkling osv.
- Samlingssteder
 - Lekeplasser.
 - Park – ved Brannstasjonen.
 - Skatepark/BMX
 - Benker, aktivitetsapparater, Søppelkasser, beplantning, grillsted? –
 - Teknisk avd Værøy
 - Allidrettshall.
 - Svømmehall
- Ungdom
 - Lite aktivitet tilpasset ungdom, spesielt jenter. Få områder tilpasset aktiviteter for ungdom.
 - Behov for å sette av areal i arealplan for ungdomsaktivitet?
- Kommunal utstyrshall for utleie – ski, båt, kano, skøyter, sykler med mer
- Hund – lufteområde
- Utebad(se for eksempel Nordnes bad og Helleneset og Tromsø)
- Merking sti/løype med kart avstand og høydemeter-
 - FYSAK – turer
 - Tell-tur
- Treningsstudio
 - Utstyr tilpasset eldre og funksjonshemmede
 - Instruktør
 - Plan for alternativt lokale ved evt. oppsigelse av nåværende leieavtale
- Plantefeltet: Universelt utformet for funksjonshemmede(sti/vei inn i feltet) Utført 2016

Innspill fra ungdomsrådet:

Ingen merknader

Innspill fra folkemøte/høring:

Innarbeidet i planen

Innspill fra fysioterapeut/Fysak:

Inge nye momenter/merknader.

Innspill fra private:

Det er kommet innspill fra arbeidsgruppe Aina Johansen, Karin Langbakk og Bjørnar Høgset vedr. nærmiljøanlegg på deler av G.nr 14/170 og nabotomt. Inneholder adkomst, tilrettelegging, grillplass, gapahuk, benker mv.

Innspill fra Beathe Jenssen med flere kommentarer, innspill og ideer.

1.3 DEFINISJONER

Idrett

Med idrett forstås aktivitet i form av konkurranse eller trening i den organiserte idretten.

FRILUFTSLIV

Friluftsliv er opphold og fysisk aktivitet i friluft i fritiden, med sikte på miljøforandringer og naturopplevelse. Kulturdepartementet har valgt å la friluftsliv inngå i begrepet fysisk aktivitet.

FYSISK AKTIVITET

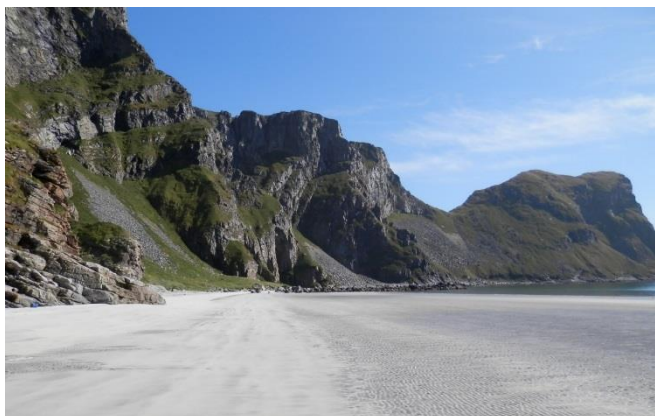
Fysisk aktivitet er egenorganisert trenings- og mosjonsaktivitet, herunder friluftsliv og lek. I denne planen benyttes fysisk aktivitet i flere tilfeller som en felles betegnelse for både idrett og friluftsliv.

FOLKEHELSEARBEID

Samfunnets samlede innsats for å styrke faktorer som virker positivt og svekke faktorer som medfører helserisiko, og arbeid for en jevnere sosial fordeling av faktorer som påvirker helse.

Frilufts – og friområder

Begrepet "frilufts-og friområder" blir ofte brukt som fellesbetegnelse for **grønne områder** som er tilgjengelig for **almennhetens frie ferdsel**.

Friluftsområder er store, oftest uregulerte områder som omfattes av allemannsretten. Det er ikke krav om parkmessig opparbeidelse, kun tilrettelegging for bruk. Områdene benyttes til **turliv, jakt, fiske, fysisk aktivitet og trening**.

I kommuneplanens arealdel er friluftsområdene oftest avsatt under landbruks-, natur- og friluftsområder (LNF-område). I reguleringsplan-sammenheng kan friluftsområder avsettes til spesialområder for friluftsliv.

Friområder er avgrensede områder med spesiell **tilrettelegging og opparbeiding** for allmennhetens uhindrede rekreasjon og opphold. Områdene er vanligvis ervervet, opparbeidet og vedlikeholdt av kommunen, og kan være parkanlegg, **turveier, lysløyper, lekeplasser, nærmiljøanlegg og badeplasser**.

Inngrepsfrie naturområder i nærmiljøanlegget, for eksempel koller, sletter og bakker kan også defineres som friområder. I kommuneplanens arealdel er friområder ofte vist som byggeområde på kartet, da de betraktes som en del av dette formålet. I reguleringsplansammenheng er friområde en egen kategori.

IDRETTSANLEGG

Kulturdepartementet opererer med følgende klassifisering av idrettsanlegg:

- Nærmiljøanlegg
- Ordinære anlegg
- Nasjonalanlegg (ikke relevant/vil ikke bli omtalt i denne planen)

NÆRMILJØANLEGG

Med nærmiljøanlegg menes anlegg eller område for **egenorganisert** fysisk aktivitet, hovedsakelig beliggende i tilknytning til bo/eller oppholdsområder. Med nærmiljøanlegg menes **kun utendørsanlegg**. Anleggene eller områdene skal være **fritt allment tilgjengelige** for egenorganisert fysisk aktivitet, primært for barn og ungdom, men også for lokalbefolkningen for øvrig. Nærmiljøanlegg kan lokaliseres i tilknytning til et skoleanlegg eller idrettsanlegg. Ved samlokalisering med idrettsanlegg skal anlegget være for egenorganisert fysisk aktivitet.

Dette er et enkelt anlegg for fysisk aktivitet som ligger i eller i direkte tilknytning til et boligområde, og som en integrert del av dette. Balløkker, sykkelbaner og turstier er eksempler på nærmiljøanlegg. Nærmiljøanlegg skal ikke utformes for å dekke behovet for anlegg til organisert idrettslig aktivitet eller ordinær konkurranseidrett.

ORDINÆRE IDRETTSANLEGG

Kategorien ordinære anlegg omfatter alle anlegg til idretts- og friluftsmål. Tidligere ble denne type anlegg kategorisert som henholdsvis kommunale og fylkeskommunale anlegg. Kulturdepartementets oppfatning er at denne inndelingen ikke lenger er formålstjenlig.

Ordinære anlegg er de tilskuddsberettigede anlegg som fremgår av Kulturdepartementets Publikasjon V-0732 *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet*. De ordinære tilskuddsberettigede anleggstypene er i hovedsak nært tilknyttet konkurranse – og treningsvirksomhet for den organiserte idretten. De tekniske krav til mål og utforming av anleggene tar utgangspunkt i konkurransereglene til det enkelte særforbund.

1.4 SWOT ANALYSE

På basis av innspill fra næringslivsledere, samt befolkningsframskriving (se del 7) og megatrender kan vi lage denne SWOT-analyse:

Styrker (i dag)	Svakheter (i dag)
○ Lønnsom og attraktiv fiskerinæring ○ Ekte fiskerisamfunn ○ Mange gründere ○ Sterk tilhørighet/patriotisme for øya ○ Stabilt folketall ○ Høy realkompetanse innen fiskeri ○ Aktiv næringsfond	○ Lavt utdanningsnivå – få arbeidsplasser som krever høyskoleutdanning ○ Fiskeriavhengig lokalsamfunn ○ Kjønnsmessig delt arbeidsliv ○ Begrensende transportløsninger
Muligheter (som Værøy kan utnytte)	Trusler (i fremtiden)
○ Bedre havneforhold ○ Reiselivssatsing ○ Hindre gjengroing av naturlandskap ○ Starte opp med sauedrift	○ Endringer i nasjonal politikk (fiskeri/skattelovgivning) ○ Transporttilbudet forblir like begrensende som i dag ○ Kvinneandelen i befolkningen reduseres ○ Boliger blir stående tomme pga mange arvinger og uklart eierskap

1.5 FYSISK AKTIVITET OG NATUROPPLEVELSE I VÆRØY

Det finnes mange aktivitetstilbud for små og store i kommunen. I tillegg har Værøy kommune en fantastisk natur både på sjø og land som gir muligheter for flotte naturopplevelser. Store deler av kommunen er utmark med fri ferdsel for allmennheten. Det er gode muligheter for aktiviteter som fiske, bær- og sopplukking, bading, turgåing, padling, sykling, riding m.m.

En forskningsstudie fra universitetet i Agder viser at det å ta med seg familien på regelmessige turer i naturen reduserte sannsynligheten for overvekt og fedme med 50 %

1.5.1. ORGANISERT IDRETT

Mange av kommunens innbyggere er medlem av Værøy Idrettslag.

2016:

ALDERSTRINN	0-12	12-17	+17	TOTALT
MEDLEMMER	43	11	60	114

Værøy spinning har også mange medlemmer, hovedsakelig over 17 år

2016:

ALDERSTRINN	0-12	12-17	+17	TOTALT
MEDLEMMER	0	10	30	40

KRIK i regi av Pinsekirka er relativt nystartet, men har god oppslutning blant de yngste. 2016:

ALDERSTRINN	0-12	12-17	+17	TOTALT
MEDLEMMER	0	30	3	33

Voksne driver i liten grad organisert idrett. Det er få som trener organisert og enda færre konkurrerer. Unntaket har de siste årene vært innenfor fotball.

Trendene i Værøy utmerker seg ikke noe i forhold til trendene i landet. Enten så er man helt med, eller så står man helt utenfor. Barn i Værøy er trolig over gjennomsnittet når det gjelder å være aktiv i fritidsaktiviteter – hovedsakelig fotball.

På barne- og ungdomssiden er det relativt bra deltakelse, med høyest aktiviseringsgrad jo yngre deltakerne er. Frafallet fra organisert idrett blir tydeligere jo eldre barna blir.

Værøy Idrettslag er drevet på dugnad, med noen utdannede trenere. Kostnadene for å delta er generelt lave da det blant annet er meget lave treningsavgifter sett i forhold til resten av landet. Utgiftene man har i forhold til deltakelse for barna sine i Værøy er i stor grad knyttet til reiser i forbindelse med kamper og arrangement som er de største utgiftspostene.

1.5.2 EGENORGANISERT FYSISK AKTIVITET

Det finnes ingen undersøkelser gjort på egenorganisert fysisk aktivitet, men vi har noe lokal kunnskap på området. I all hovedsak er slik aktivitet forbundet med turgåing.

TURGÅING

Fysak har ansvaret for Lavlandstrim og Topptur/postkasse. Basert på egenaktivitet.

VÆRØY GYM/HELSESTUDIO

Beliggenhet: Det Norske Hus(kommunen er leietaker).

Drives av fysioterapeuten. Målgruppen er både funksjonsfriske og pasienter som har trening som del av behandlingen. Aldersgrense er 18 år, men med tillatelse fra foreldre kan man trene fra fylte 15 år.

Treningsstudioet har hatt en meget positiv tendens de siste to årene, og per i dag er det om lag 150 personer som har tegnet avtale med treningssenteret, etter det nye opplegget med registrering ved kodebrikker fra 2014. I tillegg er det en del som benytter seg av gjestetrening i perioder.

Værøy helsestudio opplever at det er en økt bevissthet på trening som en viktig faktor i forhold til egen helse.

Treningssenteret består bl.a. av tredemølle, ergometersykel, ellipsemaskin, samt frivekter, kettelbell, slynge, knebøystativ og benkpresstativ. Det er i tillegg ulike apparater for styrketrening. De har matter, ribbevegg, bosuball, stor ball etc. I tillegg er det redcord-apparat/slyngetreningsapparat tilgjengelig. Åpningstider er hverdager kl 07.00-22.00, lørdager kl 10.00-20.00 og søndager kl 12.00-20.00.

Fremover har man først og fremst planer om å få til avtale med personlig trener, for å kunne gi tilbud om riktig trening for å forebygge skader i tillegg til motivasjon og hjelp til ulike treningsprogram. Vedlikehold og innkjøp av utstyr ligger ansvarlig hos fysioterapeuten, og hun tar gjerne imot ønsker om nytt utstyr.

Årlig vedlikeholdsutgifter anslås til kr 10 000.

SKATE/BMX-BANE

Privat initiativ. Åpent hele døgnet og åpen for alle. Aktiviteten varierer en del avhengig av værforholdene. Skate/bmx klubb opprettet.

1.5.3 LAG OG FORENINGER SOM BIDRAR MED FYSISK AKTIVITET OG NATUROPPLEVELSER PÅ VÆRØY:

Værøy båtforening

Har egen flytebrygge og gjestebrygge. Ønsker klubbhus og fire nye lysmaster. Trenger 1 betongkai i tillegg til nåværende faciliteter. Venteliste på båtplass.

Værøy idrettslag

Har eget idrettshus, klubbhus, ballbinge og tursti. Leier den nye kunstgressbanen tilhørende Værøy kommune. Aktiviteter: Fotball. Planlegger flerbrukshall

Værøy dykkerklubb

Ingen registrert aktivitet siste

Værøy Pinsekirke/KRIK

Pinsekirken har i 2012 startet opp KRIK-lag som har faste aktivitetsdager i gymsalen for aldersgruppen 6.klasse og oppover. Om lag 25-30 deltakere på aktivitetene.

Værøy fiskarkvinnelag

Har bidratt til merking av kulturminnene våre, rydder og rensker opp i naturen og vedlikeholder rasteplasser. Ønsker også oppsatt fast grill på alle rasteplasser.

Bassengtrim

Helsebad 1 g/uk. Ledes av folkehelsekoordinator.

Værøy spinning-klubb

Faste treningstilbud på idrettshuset. Klubben eier utstyret.

Seniortrim

Ledes av folkehelsekoordinator.

Fysak

Eldretrim, helsestudioet og Værøytrimmen

1.5.4 LEKEPLASSER OG LEKEOMRÅDER

1. **Lekeplass** på Nordland: Overtatt av private. Fjernet 2015
2. **Skolegården:** Lekestativer m/godkjent underlag bygget. Naturgress og brostein lagt ferdig. Nytt gjerde. Oppgradert fotballbanen med nye mål, Lavvo/gapahuk innkjøpt. Prosjekt igangsatt av folkehelsekoordinator og skolen for å få i gang flere aktivitetstilbud i skolegården.
3. **Lekeplass barnehagen:** Asfaltert sykkelvei. Tilrettelegging handicap. De har også fått gapahuk med sitteplasser. Tilrettelagt sykkelbane. Klatrevegg/klatrestativ. Nye fotballmål.

1.6 STATLIGE OG FYLKESKOMMUNALE FØRINGER

Folkehelseloven er et rammeverk for alt forebyggende og helsefremmende arbeid. Loven stiller krav om at kommunene skal fastsette overordnede mål og strategier for å møte folkehelseutfordringene de har. Det er gitt en del føringer både fra stat og fylkeskommune som må tas i betraktning i arbeidet med ny kommunedelplan. Værøy kommune inngikk en samarbeidsavtale med Nordland fylkeskommune i 2010 om en felles satsing på folkehelsearbeid ved opprettelse av stilling som folkehelsekoordinator. Kommunedelplanen må også ses i lys av denne avtalen.

1.6.1 STORTINGSMELDINGER OG ANDRE SENTRALE FØRINGER

Idrett og fysisk aktivitet for alle er definert som den overordnede visjonen for statlig idrettspolitik. Visjonen er et uttrykk for at det ikke bare er idrett i regi av kommunedelplan for fysisk aktivitet og idrettsorganisasjonene som berettiger offentlig støtte, men at også egenorganisert fysisk aktivitet er et av målene for statlig idrettspolitik.

To viktige prinsipper som fremheves for statlig engasjement på idrettsområdet er:

- Støtte den frivillige, medlemsbaserte idretten for å opprettholde et omfattende aktivitetstilbud på lokalt nivå, primært for barn og ungdom.
- Tilrettelegge for idrett og fysisk aktivitet i befolkningen i regi av idrettslag eller som egenorganisert fysisk aktivitet.

Virkemidler for å oppnå dette er støtte til anleggsutbygging og aktivitetsformål.

Barn (6-12 år) og ungdom (13-19 år) fremheves som primære målgrupper for det statlige engasjementet på idrettsområdet. Anlegg i lokalmiljøet som stimulerer og tilfredsstiller barns behov for fysisk aktivitet vil derfor bli prioritert. Det tas sikte på å utvikle anlegg som tilfredsstiller ungdommens behov for utfordringer og variasjon og som gjennom dette inviterer til spontan fysisk aktivitet. Anleggene bør være i tilknytning til skoleanlegg og bør også fungere som gode sosiale møteplasser i lokalsamfunnene.

Det har de siste årene blitt gitt ut flere stortingsmeldinger som handler om fysisk aktivitet, idrett og naturoplevelser:

St.meld. nr. 14 (1999-2000) "Idrettslivet i endring"

St.meld. nr. 16 (2002-2003) "Resept for et sunnere Norge"

St.meld. nr. 20 (2006-2007) "Nasjonal strategi for å utjevne helseforskjeller"

St. meld. nr. 23 (2001-2002) "Bedre miljø i byer og tettsteder"

St.meld. nr. 30 (2003-2004) "Kultur for læring"

St.meld. nr. 34 (2012-2013) "Folkehelsemeldingen. God helse – felles ansvar"

St.meld. nr. 39 (2000-2001) "Friluftsliv – Ein veg til høgare livskvalitet"

St.meld. nr. 39 (2006-2007) "Frivillighet for alle"

St.meld. nr. 47 (2008-2009) "Samhandlingsreformen"

St.meld. nr. 16 (2010-2011) "Nasjonal helse- og omsorgsplan 2011-2015"

tillegg er det kommet en nasjonal strategi for et aktivt friluftsliv: ***«En satsing på friluftsliv i hverdagen; 2014-2020»***

Disse har mye til felles. Økt satsing på det forebyggende arbeidet kan bidra til å redusere livsstilssykdommer. Antall fysisk inaktive personer må reduseres og andelen av egenaktivitet må økes. Det er mange utfordringer, blant annet å legge til rette for økt fysisk aktivitet i de gruppene i befolkningen som er minst aktive. *Lavterskeltilbud for å nå flere bør prioriteres i det forebyggende arbeidet. Målgruppen barn og unge er gitt særlig prioritet.*

Regjeringen mener at man i større grad må ta i bruk friluftsliv som virkemiddel i det forebyggende arbeidet. Alle skal ha mulighet til å drive friluftsliv som helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlige aktiviteter i nærmiljøet og ellers i naturen.

Skole og barnehage trekkes frem som viktige arenaer for økt fysisk aktivitet da de vil nå mange og dermed også være med på å utjevne sosiale helseforskjeller. Derfor bør

det være fokus på økt tid til fysisk aktivitet og lek i blant annet barnehager og skoler. Skolen vil også ha en viktig funksjon som arena for nærmiljøaktiviteter. Ved bosteder, skoler og barnehager skal det være god tilgang til trygg ferdsel, lek og annen aktivitet i en variert og sammenhengende grønnstruktur med gode forbindelser til nærliggende naturområder.

Den frivillige sektoren er kjennetegnet ved et mangfold av aktiviteter, omfang og organisering innenfor de fleste samfunnssektorer og et samarbeid med frivillige organisasjoner ses på som svært viktig. De er med på å skape gode oppvekstmiljøer for barn og ungdom, fremmer helse og trivsel og er en viktig sosial arena.

Et av hovedmålene er at befolkningen skal oppleve flere leveår med god helse og trivsel og reduserte sosiale helseforskjeller. Det er viktig å skape et samfunn som fremmer god helse i befolkningen.

Handlingsplan folkehelsearbeid 2013-2016 Nordland fylkeskommune

I handlingsplanen for Nordland fylke er det fokus på at det må skje et kollektivt samfunnsansvar og det må jobbes for å legge til rette for at sunne og aktive valg blir enkle og naturlige valg. Lavterskeltilbud som appellerer til egenorganisert aktivitet i nærmiljøet viser størst økning i aktivitetsbruk. Nordland fylkeskommune har som mål at andelen voksne som tilfredsstillende de nasjonale anbefalingene om fysisk aktivitet øker til 40 % innen 2016. Det er også et mål at alle skal ha tilgang til aktivitetstilbud i sitt nærmiljø og alle skal få tilbud om fysisk aktivitet og naturopplevelser ut fra egne forutsetninger og behov. Friluftsliv er en lavterskelaktivitet som prioriteres høyt i Nordland. Det er et viktig satsingsområde blant annet for å redusere sosiale ulikheter. Målet er at friluftsliv og naturopplevelser skal være det enkleste valget for folks hverdagsaktivitet.

Nasjonale anbefalinger om fysisk aktivitet for barn:

- Barn og ungdom bør være fysisk aktive minimum 60 min. hver dag. Aktiviteten bør være av høy eller moderat intensitet.
- Minst 3 ganger i uken bør aktiviteter som gir økt muskelstyrke og styrker skjelettet inkluderes.
- Økt aktivitet utover 60 min. gir ytterligere helsegevinster.
- Reduser stillesitting.

Anbefalinger for voksne og eldre:

- Voksne bør være fysisk aktive med minimum 150 min. moderat intensitet per uke eller minimum 75 minutter med høy intensitet per uke.
- En kombinasjon er også anbefalt og bolkene kan deles opp i minst 10 min. varighet.
- For ytterligere helsegevinst bør aktiviteten økes til henholdsvis 300 min. og 150 min.

Det er viktig å se Værøy Kommune sin kommunedelplan opp mot læreplanen for grunnskolen. I forhold til grønnstruktur, fysisk aktivitet og naturopplevelser trekkes følgende sentrale elementer ut fra læreplan for grunnskolen:

Lokalsamfunnet må legge til rette for variert og allsidig bruk av skoleanlegget, slik at det kan være et samlingspunkt for ulike kultur- og aktivitetstilbud. Opplæringen skal gi innsikt i sammenhengen mellom livsstil, levekår, miljø og helse. Den skal bidra til at elevene trives med fysisk aktivitet og friluftsliv og medvirke til at de tar vare på kroppen og utvikler gode helsevaner.

I småskoletrinnet skal elevene være med å velge ut et referanseområde i nærmiljøet som ramme for lek, aktiviteter og observasjoner. Også for mellomtrinnet framgår det at opplevelse i naturen og nærmiljøet skal prioriteres høyt. Kropp, helse og mangfoldet i naturen er to hovedmål som går igjen på alle klassetrinn i grunnskolen.

Fysisk aktivitet er en viktig forutsetning for den fysiske, psykiske og sosiale utviklingen til barn og unge, og det påhviler skolen et stort ansvar i å tilrettelegge for en fysisk aktiv skolehverdag i en tid hvor endringer i levesett og fritidstilbud har ført til mindre fysisk aktivitet. Det er også viktig at skoledagen inneholder mye tid til lek og fysisk aktivitet, og at dette ikke bare gjelder kroppsøvingstimene og friminuttene. Friluftsliv er høyt prioritert. Dette synliggjøres tydelig gjennom at natur og friluftsliv er et eget hovedområde i kroppsøvingundervisningen på alle alderstrinn.

1.7 FYSISK AKTIVITET OG FOLKEHELSE

FYSISK AKTIVITET I ET FOLKEHELSEPERSPEKTIV

Fysisk aktivitet defineres som "all kroppslig bevegelse produsert av skjelettmuskulatur som resulterer i en vesentlig økning av energiforbruket utover hvilenivå". I dette inngår mange former for fysisk utfoldelse, for eksempel mosjon, friluftsliv, lek, trening, trim, arbeid, idrett og kroppsøving. Fysisk aktivitet er en av de viktigste forebyggende tiltakene vi har for å oppnå god helse og trivsel.

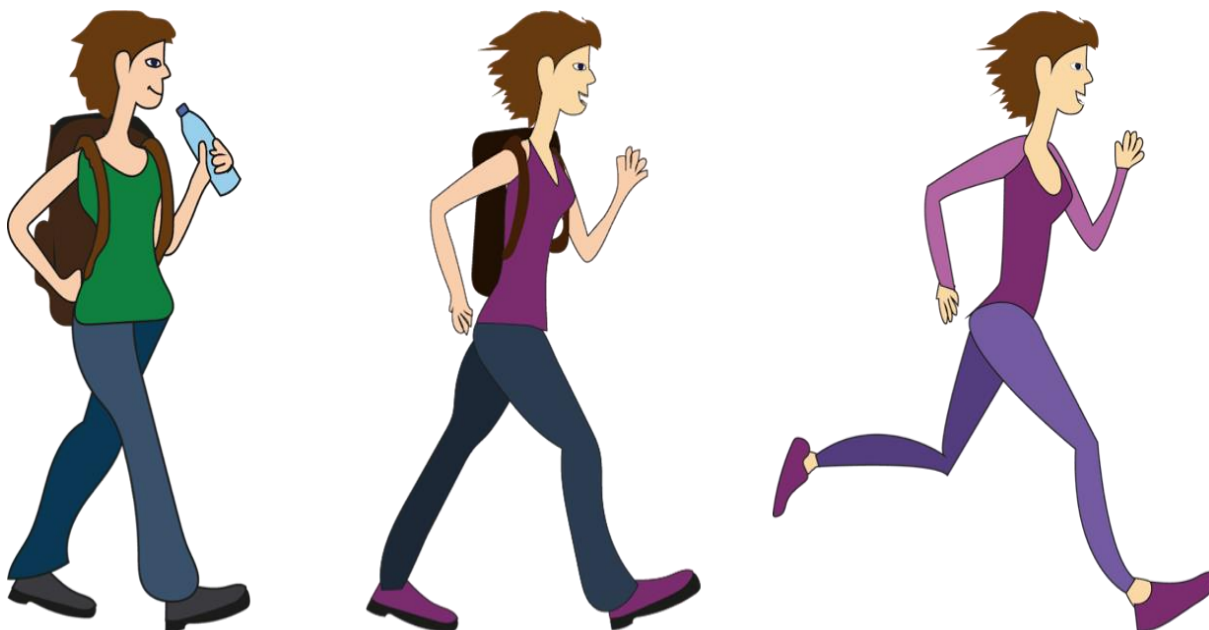
Generelle utviklingstrekk

Fysisk aktivitet og friluftsliv/naturopplevelser er de vanligste fritidsaktivitetene i befolkningen. Flere og flere trener aktivt og ofte, og stadig færre trener aldri. I 2010 oppga 74 prosent av den voksne befolkningen at de driver fysisk aktivitet i form av trening eller mosjon på fritiden minst en gang i uka mot 58 prosent i 1985.

Undersøkelser fra 2012 viser at åtte av ti trente minst én gang i uken. Det blir stadig færre som røyker og i 2014 røykte 14 prosent av den mannlige befolkningen, mens 13 prosent av kvinnene røykte. En av tre nordmenn er overvektige eller har fedme. Det er flere overvektige menn enn kvinner.

Til tross for at stadig flere rapporterer at de trener og mosjonerer på fritiden, har det totale omfanget av fysisk aktivitet i befolkningen gått ned. Dette skyldes i stor grad at hverdagsaktiviteten går ned. Eksempler på det er at vi gjør mindre arbeid på og i huset enn tidligere, vi går mindre i hverdagen, og de fleste av oss har mer stillesittende arbeid.

Andelen personer som er fysisk aktive er også økende med utdanning og høy inntekt. For å øke andelen fysisk aktive bør det satses på tiltak for økt motivasjon og tiltak rettet mot sosial utjevning.

Helsemyndighetenes anbefalte minimumsnivå når det gjelder fysisk aktivitet i forhold til helsegevinst er 30 minutter daglig aktivitet med moderat belastning. Kartlegging av fysisk aktivitetsnivå hos voksenbefolkningen fra 2009 viser at bare 20 prosent av voksenbefolkningen tilfredsstiller disse kravene.

REGELMESSIG FYSISK AKTIVITET GIR: (Utarbeidet av Sigmund B. Strømme)

- ☐ **økt arbeidskapasitet**
- ☐ **større overskudd - mer trivsel**
- ☐ **bedre søvn**
- ☐ **styrket immunforsvar**
- ☐ **sterkt redusert risiko for hjerte- og karsykdommer**
- ☐ **mindre risiko for kreft**
- ☐ **mindre ryggbesvær**
- ☐ **mindre risiko for "slitasjegikt"**
- ☐ **mindre risiko for utvikling av beinskjørhet**
- ☐ **sterkere benvev, brusk, sener og bånd**
- ☐ **bedre kroppsbalanse og mindre risiko for fall**
- ☐ **langsommere aldring**
- ☐ **bedret evne til å mestre stress**
- ☐ **naturlig avløp for stressreaksjoner**
- ☐ **bedre lungefunksjon**
- ☐ **sterkere hjerte**
- ☐ **bedre blodsirkulasjon**
- ☐ **mindre risiko for utvikling av høyt blodtrykk**
- ☐ **bedre blodsukkerregulering**
- ☐ **mindre risiko for blodpropp og slag**
- ☐ **gunstigere fettstoffsifte og blodkolesterolprofil**
- ☐ **bedre mage- og tarmfunksjon**
- ☐ **sterkere muskulatur**
- ☐ **bedre leddfunksjon og bevegelighet**
- ☐ **bedre grunnlag for opprettholdelse av riktig kroppsvekt**

Utbygging av idrettsanlegg, sikring av områder for friluftsliv og tilrettelegging er en viktig faktor for økt fysisk aktivitet, men den største barrieren for å drive fysisk aktivitet er motivasjon, og er knyttet til personlig livsstil og tidspress. Lavere sosiale grupper har imidlertid en enda større barriere knyttet til mangel på organisering, utstyr og anlegg. Barn og unge har et høyt aktivitetsnivå, og gode områder for aktivitet og friluftsliv i nærhet til bosted, skole og barnehage er viktig for å stimulere til økt aktivitet. Aktivitetsnivået er avtagende fram mot voksen alder, særlig hos jenter. Helseundersøkelser blant ungdom i norske fylker og Helsedirektoratets kartlegginger bekrefter dette mønsteret. Dagens 15-åringer er mindre aktive enn pensjonister, og bare halvparten oppfyller helsemyndighetene sine anbefalinger om 60 minutter moderat fysisk aktivitet om dagen (Helsedirektoratet 2012). Plan for fysisk aktivitet og friluftsliv/naturopplevelser 2016-2025 Helsedirektoratets undersøkelse viser videre at:

- ☐ I gjennomsnitt var aktiviteten til 6-åringene vel 20 prosent høyere enn aktiviteten til 9-åringene og 70 prosent høyere enn aktiviteten til 15-åringene.
- ☐ Gutter var mer aktive enn jentene. Aktiviteten til guttene er høyere på hverdagene enn i helgene.
- ☐ Størstedelen av dagen tilbringes i ro eller i aktivitet med lav intensitet.
- ☐ Ikke-vestlige innvandrere har lavere aktivitetsnivå enn innvandrere med vestlig bakgrunn.
- ☐ Venner ser ut til å påvirke aktivitetsnivået positivt, unntatt for 15 år gamle jenter.
- ☐ Støtte fra foresatt er særlig viktig for 6-åringenes aktivitet.
- ☐ Indre motivasjon og følelse av glede og mestring var viktig for økt aktivitet.

Undersøkelser viser at barn og unge bruker opptil 40 timer på stillesittende aktivitet i løpet av ei uke (Vaage 2012). Inaktivitet er en av de største risikofaktorene for mange av livsstilssykdommene som overvekt, diabetes, muskel- og skjelettlidinger og psykiske lidinger).

Nord-Norge har høyest andel barn og unge som svarer at de aldri trener. Nord-Norge har også lavest andel barn som svarer at de trener minst en gang i uka. Det finnes ingen tall for Værøy kommune på denne typen undersøkelser, men det er ingenting som tilsier at Værøy har statistikk forskjell fra resten av landsdelen.

Arbeidet med tilrettelegging og motivasjon for fysisk aktivitet for barn – og unge både på skole/barnehage og i fritiden blir viktig i Værøy kommune i årene fremover.

Det er klare sammenhenger mellom mange sykdommer/lidelser og mangel på fysisk aktivitet. Kommunelege i Værøy erfarer at muskel-/skjelettplager er den lidelsen folk sliter mest med. Innbyggerne på Værøy skiller seg derfor ikke ut fra resten av Norges befolkning.

I 40-årsundersøkelsen (1998) står Værøy registrert med interessante tall for menn som bl.a: 75 % har muskel/skjelettplager, 38 % er fysisk inaktive, 63 % røyker daglig, 25 % har forsøkt å endre på helsevaner når det gjelder kost og mosjon. Kvinner: 29 % muskel/skjelettplager, 43 % er fysisk inaktive, 86 % røyker daglig, 36 % og 43 % har forsøkt å endre vaner når det gjelder henholdsvis kost og mosjon.

FYSAK - fysisk aktivitet for din helse og trivsel.

Helsevesenet er viktig pga. sin gode påvirkningsmulighet, både gjennom sin posisjon i kommunen og at "helseautoriteter" oppleves som viktige stimulatorer til økt fysisk aktivitet både for de som trenger det mest og generelt i befolkningen. Kommunens helsetjeneste er med lege, fysioterapeut og helsesøster krumtappene i et opplegg med fysisk aktivitet som helsevirkemiddel.

Vi vet at regelmessig aktivitet gir: sterkere hjerte, bedre blodsirkulasjon, bedre lungefunksjon, sterkere muskler, bedre leddfunksjon, mindre ryggbesvær, sterkere, benvev/sener/bånd, bedre mage- tarmfunksjon, opprettholdelse av riktig kroppsvekt, mindre risiko for hjerte- og karsykdommer, mindre risiko for kreft, naturlig avløp for stressreaksjoner, ...

Siden 1996, da Værøy kommune ble med i program Fysak, har kommunen ønsket å sette fokus på og ta et større ansvar for forebyggende og helsefremmende arbeid. Fysisk aktivitet er et virkemiddel i dette arbeidet. Programmet har så langt resultert i en rekke positive aktivitetstilbud.

FYSAK har som mål å utvikle tilpasset fysisk aktivitet og andre aktivitetsbaserte kulturtiltak som en integrert del av kommunehelsetjenesten. Aktivitetene skal være helsefremmende, forebyggende og rehabiliterende. Programmet er forankret i kommunehelsetjenesten.

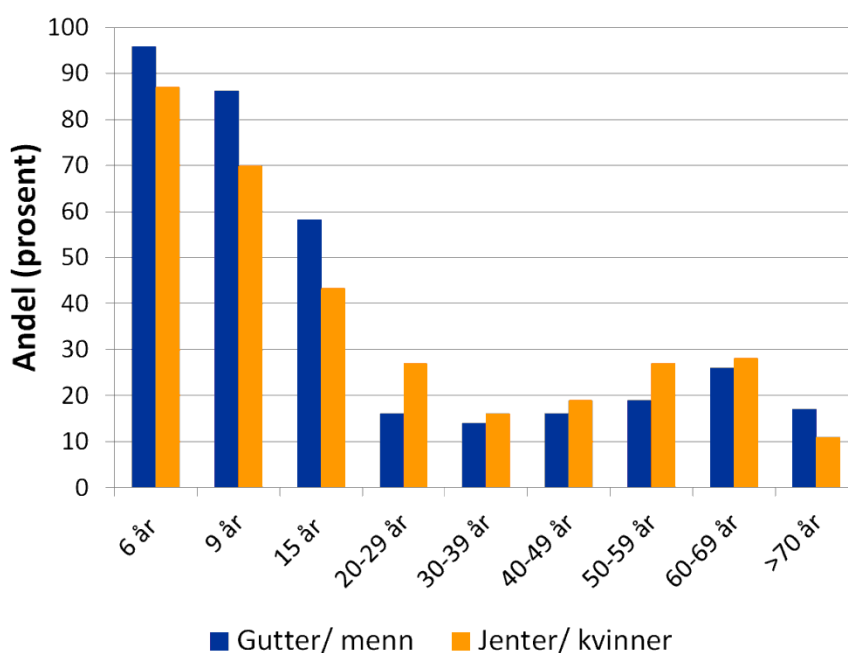
BETYDNINGEN AV FYSISK AKTIVITET/INAKTIVITET

Å være fysisk aktiv har en gunstig påvirkning på helsen og kan bidra til å øke livskvaliteten. I tillegg til at fysisk aktivitet forebygger en rekke sykdommer er aktiviteten også en kilde til glede, trivsel, overskudd, livsutfoldelse og positive

mestringsopplevelser. Fysisk aktivitet påvirker humøret, gir energi, reduserer angst og stress, bedrer forholdet til egen kropp og fremmer sosialt samvær. Forskning har også vist at fysisk aktivitet stimulerer kroppens egen produksjon av antidepressiva.

Fysisk aktivitet er nødvendig for normal vekst og utvikling. For barn vil det å være fysisk aktiv gi glede og utfoldelse, styrket selvfølelse og økt mestring, sosialt samvær, bedre helse og en sprekere kropp med bedre motoriske ferdigheter, både grov- og finmotorisk. For barn er lek den viktigste måten og utforske, forstå og takle tilværelsen på, og leken har stor betydning for barns emosjonelle og sosiale utvikling.

Andelen som oppnår anbefalt fysisk aktivitetsnivå i Norge:

Allsidig fysisk aktivitet i barne- og ungdomsårene er nødvendig for god helse i oppveksten, for å beskytte mot sykdomsutvikling og plager senere i livet og for å etablere regelmessige aktivitetsvaner som gir varig aktivitetsglede. Det er også vist at fysisk aktivitet har positiv effekt på lese- og skrivekunnskaper hos barn med motoriske problemer.

Barn som har langvarige eller kroniske sykdommer, eller andre former for mentale eller fysiske funksjonsnedsettelse, faller lett utenfor den fysiske leken med jevnaldrende, særlig fra 4. klasse og oppover. Det er viktig at disse barna gis muligheter til lystbetonte aktiviteter på egne premisser. Fysisk aktivitet er viktig – ikke minst for barn med funksjonsnedsettelse.

Forskning viser at det skal mindre fysisk aktivitet til for å redusere risikoen for sykdom og død enn tidligere antatt. For fysisk inaktive vil selv en beskjeden økning i daglig aktivitetsnivå gi betydelig helsegevinst i form av redusert sykdomsrisiko, bedre livskvalitet og økt funksjonsdyktighet.

Derimot, vil det å være inaktiv medføre stor risiko for sykdommer. I forhold til hjerte- og karsykdommer kan fysisk inaktivitet isoleres som en selvstendig risikofaktor på lik linje med overvekt, høyt blodtrykk og røyk. Fysisk inaktivitet øker risikoen for overvekt og fedme, type 2-diabetes, hjerte- og karsykdommer, flere kreftformer og muskel- og skjelettsykdommer. Overvektige som er i god fysisk form har lavere risiko for disse sykdommene enn normalvektige i dårlig fysisk form.

For de barna som er fysisk inaktive kan det bidra til redusert sukkertoleranse, fordøyelsesproblemer, nedsatt stoffskifte, utvikling av overvekt og fedme, høyt blodtrykk og psykiske problemer.

I Norges befolkning er aktivitetsnivået lavt. Det er skjevt fordelt og viser en negativ utvikling. Kun 1 av 5 voksne har et aktivitetsnivå som er i tråd med statens anbefalinger om minst 30 minutter daglig fysisk aktivitet. Når det gjelder barn og unge viser undersøkelser at 90 % av 9-årige gutter og 75 % av 9-årige jenter har tilfredsstillende aktivitetsnivå. Vel halvparten av 15-åringene er fysisk aktive i tråd med anbefalinger. Det viser at aktivitetsnivået synker fra år til år. Fra 9 til 20 år synker det med hele 60 %. Dette er bekymringsfullt fordi fysisk inaktivitet er en risikofaktor for sykdomsutvikling og flere helseplager.

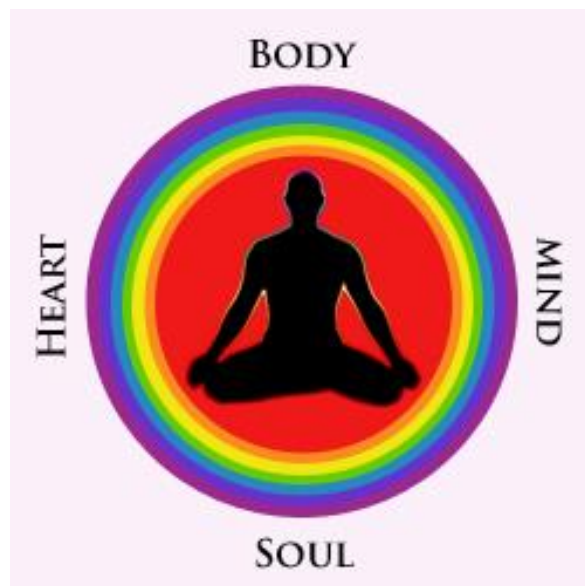
Undersøkelser på befolkningsnivå viser at 7 av 10 trener eller mosjonerer minst én gang hver uke. Turer i skog og mark er den vanligste aktiviteten. Andelen som er fysisk aktive øker med økende sosioøkonomisk status. Aktivitetsnivået synker med økende alder. En gledelig økning i trening og mosjon på fritiden hos noen grupper kompenseres ikke for kraftig redusert fysisk aktivitet i det daglige for de fleste av oss. Samfunnsutviklingen gjør at kravene til fysisk aktivitet i dagliglivet, arbeidslivet og på fritiden blir stadig mindre. Mange av de opplevelsene, utfordringene og ferdighetene vi tidligere fikk som en nødvendig del av hverdagen, må vi nå aktivt oppsøke og prioritere.

Kommunens folkehelseprofil

Folkehelseinstituttet utarbeider folkehelseprofil hvert år for hver enkelt kommune. Profilen gir en god oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne. Folkehelseprofilen er å finne på folkehelseinstituttets nettside www.fhi.no. Det er viktig å merke seg at resultater for Værøy må ses i lys av at det er forholdsvis få innbyggere i kommunen.

Enkeltpersoner gir dermed stor prosentvis uttelling på statistikken. For å få et reelt bilde av helsesituasjonen i kommunen, suppleres folkehelseprofilen med data fra andre kilder. Dette oversiktsbildet skal benyttes som et verktøy i forbindelse med rullering av kommunedelplanen.

Helsefremmede skole – Værøy

	1.kl.	2.kl.	3.kl.	4.kl.	5.kl.	6.kl.	7.kl.	8.kl.
Hvor mange timer kroppsøving per uke?	2 90 min Gj sn 18 min	2 90 min Gj sn 18 min	3 135 min Gj sn 27 min	2 90 min Gj sn 18 min	2 90 min Gj sn 18 min	2 90 min Gj sn 18 min	2 90 min Gj sn 18 min	2 90 min Gj sn 18 min
Hvor mange timer fysisk aktivitet i andre fag enn kroppsøving?						1t 45 min	1t 45 min	Valgfag 13 elever 80 min Fys ak og helse
Hvor mange timer uteskole?	3 Gj sn 18 min	3 Gj sn 18 min	3 Gj sn 18 min	3 Gj sn 18 min	Gj sn 18 min 3			
Hvor mange minutter friminutt per dag?	Gj sn 52 min	Gj sn 52 min	Gj sn 60 min	Gj sn 60 min	Gj sn 60 min	Gj sn 60 min	Gj sn 60 min	Gj sn 64 min
SUM	Gj sn 88 min	Gj sn 88 min	Gj sn 105 min	Gj sn 114 min	Gj sn 96 min	Gj sn 123 min	Gj sn 123min	Gj sn 123 min 8 elever har 82 min

For mer inngående orientering om hvordan situasjonen er i Værøy kommune – se vedlegg (kap.7) – folkehelseprofil Værøy kommune.

1.8 SAMFUNNSØKONOMISKE BEREGNINGER

Det er gjort en rekke beregninger på samfunnsgevinsten ved økt fysisk aktivitet. En befolkning med god helse innebærer at befolkningen har flere friske leveår uten økning i helse- og omsorgsutgiftene og de har mulighet for flere år i produktivt arbeid. Produksjonsgevinsten kommer i tillegg. Verdien av flere friske leveår er større enn kostnaden ved pensjon. Velferdsgevinsten av fysisk aktivitet er relatert til blant annet utgangspunktet i fysisk aktivitetsnivå, effekten av tiltaket, helsegevinsten, mengden fysisk aktivitet og hvor stor del av befolkningen som endrer adferd.

Det er velferdsgevinst når aktivitetsnivået økes fra inaktiv til delvis aktiv. I et livsløpsperspektiv er det beregnet at en inaktiv person kan spare drøyt 8 kvalitetsjusterte leveår gjennom å øke sitt fysiske aktivitetsnivå fra inaktiv til aktiv. Hvis aktivitetsnivået økes ytterligere, vil gevinsten kunne dobles til 16 kvalitetsjusterte leveår. Antall vunne kvalitetsjusterte leveår endres med økt alder. Eksempelvis er den potensielle velferdsgevinsten omtrent 8 kvalitetsjusterte leveår, hvis en 20-åring øker fra inaktiv til aktiv, 3 kvalitetsjusterte leveår for en 60-åring og nærmere 2 kvalitetsjusterte leveår hvis en 80-åring øker aktivitetsnivået tilsvarende.

Et kvalitetsjustert leveår (QALY) er gitt en økonomisk verdi på 588 000 kr i sektor-overgripende samfunnsøkonomiske analyser.

Hvis en tar utgangspunkt i kunnskapen om voksenbefolkningens faktiske aktivitetsnivå som tilsier at 20 prosent er inaktive, 60 prosent er delvis aktive og 20 prosent er aktive slik at de tilfredsstiller myndighetenes anbefaling, viser det seg at det er et stort potensial for økt velferdsgevinst på befolkningsnivå.

Et godt eksempel er at ved å innføre daglig kroppsøving i skolen vil den potensielle velferdsgevinsten i størrelsesorden være 27 ganger tiltakskostnadene, når en ser til et livsløpsperspektiv.

Det er altså store gevinster å hente ved å få en mer aktiv kommune. Store helsegevinster for hver enkelt og store samfunnsøkonomiske gevinster. Det krever en stor innsats, både menneskelig og resursmessig for å få det til. Men det er verdt det. I alt folkehelsearbeid er målet å forebygge mer for å reparere mindre.

Velferdsgevinsten består av flere leveår og økt livskvalitet.

1.9 KOMMUNAL MÅLSETTING

Visjonen og hovedmålet for kommunens utvikling framover er formulert slik:

Værøy, et levende kystsamfunn. Værøy kommune skal være et samfunn hvor det er godt å bo og arbeide i.

Med bakgrunn i lokale og nasjonale mål vil målsettingen for fysisk aktivitet, idrett og naturopplevelser være:

HOVEDMÅL:

Gi alle innbyggerne på Værøy et tilbud om fysisk aktivitet og naturopplevelser ut fra egne forutsetninger og behov, samt etablere et miljø som verdsetter friluftsliv og fysisk aktivitet

Delmål/hensikt:

Kommunedelplanen Fysisk aktivitet og naturopplevelser skal:

- Gi en oversikt over eksisterende anlegg og områder til fysisk aktivitet og naturopplevelser i Værøy kommune.
- Danne grunnlag for planmessig utbygging av anlegg og områder beregnet på fysisk aktivitet og naturopplevelser.
- Være retningsgivende for prioriteringer av spillemidler.
- Være til hjelp for lag og foreninger i deres planlegging.
- Dokumentere kommunens fremtidige behov for bevilgninger innen fysisk aktivitet og naturopplevelser.
- Bidra til å sikre friluftsområder for allmenn ferdsel

Det innebærer at:

*Alle skal gis en livslang interesse for fysisk aktivitet og naturopplevelser

*Kommunen skal legge til rette for at alle kan utøve fysisk aktivitet, idrett- og naturopplevelser.

*Alle skal drive aktivitet ut fra egne ønsker og behov

*Trivsel og livskvalitet er viktig

*Naturen og naturopplevelser er viktig

*Aktiviteten skal være i fokus, og ikke bare anlegg

*Målet er at *mange flere* skal bli *litt mer* fysisk aktive

*Friluftslivet skal styrkes gjennom fortsatt å prioritere enkel tilrettelegging, og da spesielt for det nære friluftslivet. All tilgjengelig informasjon om friluftsliv, kultur og historie skal gjøres lett tilgjengelig for kommunenes innbyggere blant annet gjennom informasjon på kommunenes hjemmesider.

Det skal gjelde for alle grupper i kommunen, i eget nærmiljø eller kommunen for øvrig. Det skal gis gode muligheter til allsidig fysisk aktivitet og naturopplevelser, enten det er lek, friluftsliv, breddeidrett eller konkurranseidrett som er ønskelig. Lavterskeltilbud bør prioriteres.

Værøy har med sin flotte og allsidige natur et svært godt utgangspunkt for utøvelse av et aktivt og variert friluftsliv. Friluftsliv i både nærområdene og utmarka er viktig aktivitet kommuner for folks identitet, livskvalitet og helse. Friluftsliv kan derfor spille en viktig rolle i forhold til forebyggende helsearbeid og gi økt bolyst i kommunene. Utfordringen for friluftslivet vil i fremtiden være å legge til rette for utøvelse, rekruttering og bredde.

Virkemidler for å oppnå målsettingen:

Investere i anlegg:

Det som ligger til grunn for målsettingen om å gi et tilbud om fysisk aktivitet og naturopplevelse til alle er et ønske om å øke trivselen og styrke folks fysiske tilstand. Det er altså økt fysisk aktivitet og naturopplevelse som er målet, men for å oppnå dette er ett av de virkemidlene en må bruke å investere i anlegg for aktivitet og drive disse på en forsvarlig måte. Dette gjelder lekeplasser og balløkker/skøyteløkker, så vel som idrettsanlegg, skoleplasser og andre aktivitetsskapende anlegg. Vi må ha fokus på at anlegg skal etableres i nærmiljø, der folk bor. Disse, viser statistikken, blir mest benyttet, og de må ha en allsidighet som favner. Ettersom forholdene for vinteridrett på Værøy er noe begrenset, er det viktig å kunne stille til disposisjon lokaler til allsidige aktiviteter i den mørke årstiden. Det må legges vekt på at anleggene bare er et *virkemiddel*. Det er aktiviteten som er målet.

Videreføre arbeid med turstier:

Når det gjelder naturopplevelser vil oppretting av naturstier samt leir- og rasteplasser på naturskjønne steder, fiskeplasser og båtplasser være aktuelle virkemidler. En del av disse anleggene må gjøres tilgjengelige også for fysisk handikappede.

Samarbeid:

For å oppnå best mulig effekt av innsatsen må en samordne aktivitetene og ytelsene til alle som har noe å tilby innenfor fysisk aktivitet og naturopplevelse. Dette gjelder lag og foreninger, så vel som skoler, helsesektor, kommunale etater, Folkehelsekoordinator og FYSAK. Det er også viktig å stimulere enkeltpersoner med kompetanse og interesse til å bidra med gjennomføring av aktiviteter ut fra egne ønsker og forutsetninger.

Kompetanseheving:

Vi må bidra til å *utdanne* personer som kan lede aktiviteter på forskjellige nivåer, både når det gjelder idrett, dans og spesielle aktiviteter for personer med fysiske eller psykiske handikap.

Motivasjon, info og PR.:

I tillegg til å legge forholdene til rette må innbyggerne også *motiveres* til å benytte seg av de mulighetene som finnes. Det vil si at en må avsette midler til å drive *informasjon og markedsføring*. Det er en forutsetning for å øke den frivillige fysiske aktiviteten at tilbudene er gjort kjent for alle i kommunen. Internett er her et medium som kan benyttes, men det må ikke glemmes at dette mediet ikke er tilgjengelig for alle enda. Aktiv bruk av sosiale media og hendige informasjonsbrosjyrer som utdeles til alle husstander kan være brukbare metoder.

Fysak:

Fysak på Værøy er godt innarbeidet. Drives av fysioterapeut. Fysak er aktiv med turstier (toppturer og lavlandstrim). Dette arbeidet er særs viktig, med tanke på tilrettelegging av naturområder for lavterskel-aktivitet. Bruk av mobilapp til turer.

Nye aktiviteter:

Motivere og bidra til ny aktivitet er en viktig oppgave. Dette kan være småskala som; hjelpe lag og foreninger vedr søknader om midler. Likeså må den planlagte

flerbrukshallen legge til rette for breddeaktivitet. Dette jfr. kompetanseheving. Når ildsjel eller aktivitør skulle dukke opp i kommunen vår, er det viktig at apparatet rundt vedkommende har vilje til å bidra både økonomisk og informativt.

Satsing på trivselsfremmende tiltak som fysisk aktivitet vil kunne føre til:

- Mindre atferdsproblemer og bedre motorisk og kognitiv funksjonsevne hos barn. Dette reduserer utgiftene til sosiale tjenester, barnevern og spesialpedagogiske tiltak.
- At sykefraværet blant de yrkesaktive reduseres. Det samme gjelder deres behov for kurative helsetjenester. Dette medfører bedre kontinuitet på arbeidsplassene og økt effektivitet i næringslivet.
- At unge i etableringsfasen velger å bli boende i hjemkommunen og at utflyttede velger å vende tilbake. Kommunen blir også mer attraktiv når det gjelder å rekruttere nye innbyggere. Alle disse forholdene er vesentlige med hensyn til bosettingsmønsteret og fraflyttingsproblematikken
- Muligheter for en mer naturlig integrering av personer med særskilte behov. Eksempelvis vil slike tiltak være viktige tilbud til mennesker med psykiske lidelser. Behovet for særskilte og ofte stigmatiserende tiltak vil på denne måten kunne reduseres.
- At behovet for pleie og omsorg blant eldre og uføre reduseres.
- Dette vil igjen medføre at innsatsen i pleie- og omsorgstjenesten i større grad kan konsentreres om de mer omfattende og kompliserte problemstillingene.
- At vi kan utsette de eldres behov for heldøgns- pleie og omsorg med flere år. Dette vil innebære store årlige besparelser i det offentlige helsevesenet.

- Hensynet til enkeltindividet, livskvalitet og samfunnsøkonomi tilsier derfor at vi ikke har råd til å la være å planlegge og tilrettelegge for en bred satsing på fysisk aktivitet og derigjennom en bedre helse.
- Det offentlige må stimulere og videreutvikle innsatsen innen forebyggende og helsefremmende arbeid. Det er viktig at dette skjer i samarbeid med frivillig sektor og næringslivet.

2.0 FORHOLD TIL ANDRE PLANER

FORHOLDET TIL ANDRE PLANER I KOMMUNEN

Alle kommunedelplaner skal forankres i kommuneplanens samfunnsdel. Folkehelse skal i plansammenheng behandles på tvers av sektorer og fagfelt, og skal tas hensyn til i alle kommunale planer (jf. Folkehelseloven). Det skal tenkes "helse i alt vi gjør".

Dette plandokumentet er en tversektoriell kommunedelplan som inngår i samlet kommuneplan for Værøy kommune (2014). Kulturkontoret skal ta initiativ og har ansvaret med å følge opp og iverksette kommunens tiltak i henhold til planen. I forhold til øvrige samarbeidspartnere skal kulturkontoret være pådriver og bistå med gjennomføringen av det endelige planverket.

Flere av de eksisterende kommunale sektorplaner omhandler temaer som på ulike måter henger sammen med satsing på fysisk aktivitet, trivsel og helse.

Delplanene er knyttet opp mot kommunens økonomiplan, men ikke samordnet når det gjelder målsettinger og tiltak på beslektede områder.

Den videre utvikling av fysisk aktivitet og friluftsliv i Værøy kommune må være basert på en helhetlig tenkning der relevante mål og tiltak fra de ulike delplanene koordineres i et samlet dokument for forebyggende og helsefremmende tiltak. Slik samordnet planlegging er en grunnleggende forutsetning for å skape aktivitet og deltakelse på tvers av generasjoner og interesser.

Dette betyr at idretts- og frilftsplanen må forankres i andre aktuelle offentlige dokumenter.

I arealplan for Værøy kommune står flg. om: Friluftsliv og rekreasjon

Friluftsliv og rekreasjon er viktige tema, men registreringene finnes ikke i digital form. Det bør derfor gjennomføres en samordnet registrering og innlegging i digital form for hele kommunen. Områder med stor regional eller nasjonal verdi bør prioriteres, men områder av lokalverdi bør også registreres.

Allmennhetens tilgang til friarealer skal sikres, spesielt skal det tas hensyn til naturstier og strandsonen.

Værøy kommune har vedtatt Kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser.

Friluftsliv og rekreasjon er tema i verdi- og konsekvensvurderingen.

Det finnes ikke Statlig sikre friluftsområder i Værøy kommune.

For å ivareta de unike mulighetene Værøy har som aktivitets- og opplevelsesarena, både for befolkningen i kommunen og for besøkende, ønsker kommunen å utrede mulighetene for et regionalt samarbeid vedrørende en kartlegging av friluftsområder i.h.h.t DN-håndbok nr 25.

De mest brukte turløypene går fra Heimretusen til Måstad ad gammel boligadkomstveg og videre til Måstadheia, samt fra Sørland over Hornet til Heimretussen, fra Sørland til Håheia, og fra Heimretussen til Håheia. Det går også turstier inn over sletta på Sørland mot foten av Gjerdheia.

Andre planer som grenser til eller overlapper:

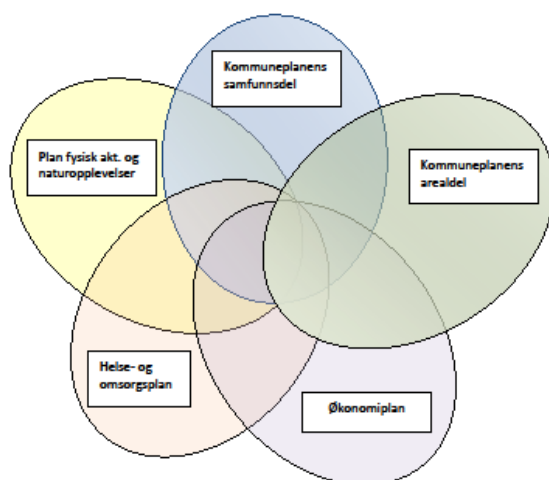
- Helse og omsorgsplan (vedtatt des. 2009) – ny plan under arbeid
- Kompetanseplan for skoler og barnehager(2013/2009)
- Arealplan (kommuneplanens arealdel) (2012-2021)
- Boligplan (2014, Jf. Husbanken) (2014)
- Havneplan(vedtatt 2005)
- Verdisetting av friluftsområder(2014)
- Økonomiplan 2017-2020
- Plan for fysisk aktivitet og naturopplevelse(2013)
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan(2016-2021)
- Opptappingsplan for fysisk helse 2006-2008
- Klima og energiplan 2010
- Helhetlig forvaltningsplan 2010
- Plan for helsemessig og sosial beredskap 2005-2008
- Trafikksikkerhetsplan 2016-17

Andre planer og utredninger som har relevans:

- Kartlegging av friluftslivsområder(2014)
- Idrettens Anleggsplan 2012-2015, Nordland idrettskrets
- Handlingsplan folkehelsearbeid 2013-2016, Nordland fylkeskommune
- Veileder Helsefremmende barnehager
- Veileder helsefremmende skoler

For øvrig skal det tas hensyn til folkehelse, idrett og friluftsliv ved løpende planutvikling i kommunene, både planstrategi og kommunedelplaner og tema/fagplaner. Folkehelse blir et felles tema og dreiepunkt for videre planutvikling i Værøy.

Som illustrasjonen under viser – henger planene sammen og griper inn i hverandre.

Værøy kommune vil i fremtidig rullering og revidering av kommuneplanen langsiktige del og arealdelen vektlegge bl.a. de arealbehovene som idrett og friluftsliv har fremover. Det vil i planprosessen bli lagt opp til at slike hensyn kommer godt frem.

Videre vil kommunen i økonomiplan og løpende saksbehandling av søknader som omhandler arealbruk ha fokus på betydningen av å sikre gjennomføring av de vedtatte planer for friluftsliv og idrett. Her vil den pågående kartlegging og friluftsområder bli vektlagt.

FYLKESKOMMUNALT PROSJEKT: VERDISSETTING AV FRILUFTSOMRÅDER:

Fylkeskommunen har iverksatt et omfattende kartleggings- og verdisettingsarbeid av friluftsområder. Da med særlig vekt på de tettstedsnære områdene.

Hensikten med kartleggingen er todelt; få folk mer ut i naturen og gi kommunene et godt verktøy når de skal vurdere friluftsområdene før eventuelle utbygginger og båndlegginger.

Med disse kartene i bunn, kan det deretter utarbeides sti- og løypeplaner – før skilting i regi det nasjonale turskiltprosjektet realiseres. Sistnevnte prosjekt går parallelt med kartleggingen. Det kan ut av dette kartleggingsarbeidet også komme konkrete tiltak; som universell utforming, slik at også bevegelseshemmede kommer seg ut i naturen eller ned i fjæra.

Prosjektet er treårig og i regi av Nordland fylkeskommune. Kartene med dokumenter vil etter som de er digitalisert, legges ut på hver enkelt kommunes hjemmeside – fullt lesbare for folk fles og på felles portal: www.naturbase.no.

Vår kommune ble ferdige med kartleggingsarbeidet på et relativt tidlig tidspunkt etter et langt og omfattende samarbeid mellom kulturkontoret og folkehelsekoordinator samt innspill fra brukerne.

Resultatet av denne kartleggingen vises under kapittel 3.5.1

PLAN FOR SKILTING OG MERKING AV STIER OG TURLØYPER

Turskiltprosjektet er et nasjonalt skilt- og merkeprosjekt der Gjensidigestiftelsen og fylkeskommunene i fellesskap gir økonomisk støtte til merking, skilting og informasjonstiltak knytta til turruter. Tiltakene skal være i overenstemmelse med retningslinjer for prosjektet ([kriterier](#) og [manual](#)) og [Merkehåndboka](#).

Kulturkontoret har søkt og fått midler av Gjensidigestiftelsen for å utarbeide plan for skilting av turløyper på Værøy. Det innbefattet i første omgang å lage 10 infotavler og 23 skilt for de mest brukte og aktuelle turløypene på øya. Arbeidet gjøres i samarbeid med Lofoten friluftsråd og man skal bruke felles mal for utforming av skiltene. Bl.a. skal løypene måles og graderes mht. vanskelighetsgrad.

Turløypene skal også logges på GPS og disse skal legges inn på en felles portal samt at det lages turkart på papir. Arbeidet med utformingen har pågått en god stund og har vært arbeidskrevende. Vi begynte med å sette opp tavler og skilt i 2015 og ytterligere skilting/merking vil bli gjennomført i 2017-18. Arbeidet ledes av kulturkontoret. I 2018 vil om lag 50 nye skilt og over 20 infotavler bli montert.

Informasjon om løyper og stier vil bli offentlig tilgjengelig, og skal inn på en felles informasjonsportal. Det er også en egen mal for informasjonstavler for turene. Forhåpentligvis vil merkingen framover bidra til å øke aktiviteten i turløypene. Det har vært avholdt eget kurs i skilting på Værøy i regi av Lofoten friluftsråd – og etter hvert kommer også kurs i bruk av gps og digital logging av turløypene.

Dette betyr blant annet at skiltene utformes slik at de fungerer godt for svaksynte. Videre gis det en felles, internasjonal fargekoding av stiens eller løypens vanskelighetsgrad.

I tillegg vil det komme skilt med utfyllende informasjon ved inngangen til hvert turområde og markedsføring, turkart, papirutgave og lagring digitalt av tur-ruter/stier.

Oversikt merkede og planlagt merkede løyper/områder – se kapittel 3.5.2

2.1 RESULTATVURDERING AV FORRIGE PLAN

2.1.1 Idrettsanlegg

2.1.2 Friluftsanlegg

2.1.3 Nærmiljøanlegg

2.1.4 Motivasjon og stimuleringstiltak

2.2.0 Evaluering prioritert handlingsplan

2.2.1 Idrett-og friluftsanlegg

2.2.2 Nærmiljøanlegg

2.2.3 Motivasjon og stimuleringstiltak

2.1 RESULTATVURDERING AV FORRIGE REVIDERTE PLAN

Dette er den siste registrerte reviderte plan:

UPRIORITERT LISTE OVER LANGSIKTIGE BEHOV FOR IDRETTSANLEGG OG FRILUFTSANLEGG PÅ VÆRØY KOMMUNE 1996- 2007.

2.1.1 Idrettsanlegg

Område type anleggstype	Anleggskategori Område	Dimensjoner	Eier/ utbygger	Anslått bygg.kostnader	Anslått drifts- utg.pr.år
Friidrettsbane	Kommuneanlegg	4 baner	Kommunen	Ikke utredet	
Trailbane	Kommuneanlegg		Kommunen	Ikke utredet	
Sentralbane	Kommuneanlegg	105x65	Kommunen	Ikke utredet	
Skianlegg langrenn	Kommuneanlegg	5 km	Kommunen	1.000.000	30.000

RESULTATVURDERING:

REALISERT: KUNSTGRESSBANE(sentralbane)

IKKE REALISERT: TRAILBANE, SKIANLEGG, FRIIDRETTSBANE

2.1.2 Friluftsanlegg

Område type anleggstype	Anleggskategori Område	Dimensjoner	Eier/ utbygger	Anslått bygg.kostnader	Anslått drifts- utg.pr.år
Temakart, dykking	Kommuneanlegg		Kommunen /Dykkerkl.	50.000	
Temakart, flora/fauna	Kommuneanlegg		Kommunen	50.000	
Informasjons- tavler			Kommunen	30.000	5.000

RESULTATVURDERING:

REALISERT: INFOTAVLER

IKKE REALISERT: TEMAKART, FISKEPLASSER FRA LAND

2.1.3 Nærmiljøanlegg

Område type anleggstype	Anleggskategori Område	Dimensjonering	Eier/ utbygger	Anslått bygg.kostnader	Anslått drifts- utg.pr.år
BMX-bane	Nærmiljøanlegg		Kommunen	20.000	3.000
Skøytebane, Sørland	Kommuneanlegg	105 x 65 m	Kommunen	30.000	5.000

RESULTATVURDERING:

REALISERT: BMX BANE S.M. SKATEBANE

IKKE REALISERT: SKØYTEBANE

2.1.4 Motivasjons- og stimuleringstiltak

Tiltak	Ansvar	Kost	Drift
Opprettholde stilling som kultursekretær	Kommunen	200.000	
Tilrettelegge for jakt/jegerprøven	Kommunen/aktuell org.	0	0
Utvikling av turorienteringsopplegg	Skole/barnehage	15.000	0
Organisasjonsutvikling	Kulturkontoret	0	0
Etablere barne- og ungdomsgrupper i friluftsliv	Kulturkontoret/aktuelle org.	5.000	0
Tilrettelegge for fritidsfiske fra land	Kommunen/aktuelle org.	50.000	10.000
Tilrettelegge for fotturer i strandsonen/temakart	Kommunen/aktuelle org.	20.000	0
Styrke informasjonsarbeidet	Kommunen	5.000	0

RESULTATVURDERING:

REALISERT: KULTURSEKRETÆRSTILLINGEN OPPRETTTHOLDT (MEN REDUSERT TIL 20 %), INFORMASJONSARBEID

IKKE REALISERT: JAKT/JEGERPRØVE, ORIENTERING, FRILUFTSGRUPPER, FRITIDSFISKE FRA LAND, TEMAKART

2.2 PRIORITERT HANDLINGSPROGRAM FOR UTBYGGING OG TILRETTELEGGING AV ANLEGG DE NÆRMESTE 4 ÅR

Dette kapitlet er handlingsprogrammet i kommunedelplanen for idrett, friluftsliv, nærmiljøanlegg i Værøy kommune for planperioden 1996 - 1999.

Tiltak som søkes delfinansiert over spillemidlene.

2.2.1 IDRETTS- OG FRILUFTSANLEGG

			1996	1997	1998	1999
Anlegg, tilrettelegging	Sted	Kostnad 1000	K /SM/PR	K/SM/PR	K/SM/PR	K/SM/PR
1. Tursti	Sørland	660	155/330/175			
2. Lys -Tursti	Sørland	580		145/290/145		
3. Idrettshall m/ skytebane	Sørland	10.000		2000/2250/7 50	2000/2250/7 50	
4. Flytebrygge		350	0/175/175			
5. Klubbhus		800		0/400/400		
6.Turløyper		100			25/25/0	25/25/0
SUM		12.490	155/505/350	2145/2940/1 295	2025/2275/7 50	25/25/0

K: Kommunale midler SM: Spillemidler PR: Private midler

RESULTATVURDERING:

REALISERT: TURSTIEN, LYS TURSTIEN, TURLØYPER, FLYTEBRYGGE, KLUBBHUS

IKKE REALISERT: IDRETTSHALL M/SKYTEBANE

2.2.2 NÆRMILJØANLEGG

			1996	1997	1998	1999
Anlegg, tilrettelegging	Sted	Kostnad i 1000 kr	K /SM/PR	K/SM/PR	K/SM/PR	K/SM/PR
1. Skilek	Sørland	120	0/60/60			
2. Badestrand	Sanden	100		50/50/0		

3. Balløkke	Sørland	200			50/100/50	
4. Balløkke	Nord- land	200				50/100/50
5. BMX-bane		20				10/10/0
SUM		640	0/60/60	50/50/0	50/100/50	60/110/50

K: Kommunale midler SM: Spillemidler PR: Private midler

RESULTATVURDERING:

REALISERT: BMX BANE BYGGET I PRIVAT REGI. KOMMUNEN BIDRATT TOMT.

IKKE REALISERT: nr 1-4

2.2.3 MOTIVASJONS - OG STIMULERINGSTILTAK

			1996	1997	1998	1999
Tiltak	Sted	Kostnad				

1. Idrettsskole for barn	Kommunen	10.000	8.000	10.000	10.000	10.000
2. Transportstøtte	Kommunen	5.000	2.000	5.000	5.000	5.000
3. Etablering grunneierlag	Kommunen	0	0	0	0	0
4. Ressursgruppe oppvekst /barnehage/skole	Kommunen	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
5.Kurs/lederopplæring	Kommunen	10.000	2.000	10.000	10.000	10.000
6. "Friluftsliv fra barnsben av" - allsidig naturo ppl.	Kommunen	10.000	5.000	10.000	10.000	10.000
SUM		45.000	27.000	45.000	45.000	45.000

RESULTATVURDERING:

REALISERT: ETABLERING GRUNNEIERLAG

IKKE REALISERT: NR 1-2, 4-6

Del 3 Anlegg

3.0 ANLEGG – BESKRIVELSE AV DAGENS SITUASJON

3.1 ORDINÆRE ANLEGG

3.2 NÆRMILJØANLEGG

3.3 FRILUFTSLIV(+KARTLEGGING FRILUFTSOMRÅDER+SKILTPROSJEKTET)

3.4 KULTURBYGG

3.5 TURLØYPER/STIER/FRILUFTSOMRÅDER

3.0 ANLEGG – BESKRIVELSE AV DAGENS SITUASJON

Kulturdepartementet har et anleggsregister (idrettsanlegg.no) som omfatter anlegg eller tiltak for friluftsliv som er gitt tilskudd av spillemidler og planlagte anlegg. Friluftslivsanlegg er registrert så langt det er funnet hensiktsmessig.

Værøy kommune har 13 registrerte idretts- og nærmiljøanlegg, hvorav 7 i bruk. De fleste av disse er finansiert med tilskudd fra spillemidlene og dugnad/egenkapital. Det betyr at Værøy kommune og lag/foreninger som har mottatt spillemidler har gitt garanti for at anleggene kontinuerlig blir vedlikeholdt i 10 år (forenkla spillemidler), 20 år (nærmiljøanlegg) eller 40 år (idrettsanlegg). Vedlikeholdet blir særlig viktig i kommunedelplanen. Bruksrett for allmennheten er sikret gjennom tinglyste avtaler.

Generell situasjonsbeskrivelse

Lokale ildsjeler og lag / foreninger har i lang tid vært pådrivere og har gjennom sine aktiviteter sørget for at Værøy kommune har et minimumstilbud. Fra Værøy kommune sin side har innsatsen ikke hatt samme nivå. Årsaken har trolig vært mangelfull oppfølging av planer samt vanskelig økonomi og fokus på sammenhengen mellom fysisk aktivitet og helse.

Det er videre store variasjoner når det gjelder areal- og anleggssituasjonen for de ulike aktiviteter og brukergrupper.

Områder og tilrettelegging for friluftsliv og områder for lek i nærmiljøet kunne også vært mer tilfredsstillende.

Nærmiljøanlegg

Det er et klart behov for en langsiktig planlegging av utbygging av nærmiljøanlegg.

Dette bl.a. for å stimulere lag/foreninger til utbygging av anlegg og for å sikre forsvarlig drift og vedlikehold av anleggene.

Det er viktig med utbygging av nærmiljøanlegg nært boligområdene.

Idrettsanlegg

Nordland fylkeskommune har satt opp en norm for anleggsdekning innenfor idrettsanlegg. For vår kommune er det et stort udekket behov i forhold til denne normen.

Kommunen bør ha kommuneanlegg som dekker behovet for konkurranser på kretsnivå for aktiviteter med stor utbredelse i kommunen.

Innenfor noen idretter er anleggsdekningen rimelig tilfredsstillende, mens det for andre er den ikke det. Innenfor svømming(fra høsten 2018) og fotball har kommunen god dekning, mens idretter knyttet til idrettshall ikke er tilfredsstillende.

Friluftsanlegg

I kommunen er det rike muligheter til ulike aktiviteter som roing, fiske, turer av ulik vanskelighets grad, bading, bærplukking, padling, seiling, klatring o.s.v.

Behovet for godt og variert tilrettelagt friluftsliv er stort selv om situasjonen er blitt noe bedre de senere år.

Innenfor friluftsliv har kommunen påbegynt flere prosjekt for å tilrettelegge i forhold til tilreisende og lokalbefolkningen, men det er ennå mye som bør gjøres – for eksempel sikring av stier, sanitæranlegg/renovasjon mv. I forhold til reiseliv er det også viktig at bedrifter tilknyttet reiseliv er med og bidrar med tilrettelegging.

Det er i liten grad tilrettelagt for sjøaktiviteter, bortsett fra anlegget til den lokale båtforeningen og kommunal flytekai.

Det er i senere år i noen grad tilrettelagt med tiltak for økt friluftaktivitet innenfor barnehagene og skoleverket. Begrensede stimuleringstiltak innenfor de kommunale budsjetter.

Innbyggerne på Værøy er gjennom de tradisjonelle kystnæringene mer knyttet til sjøen enn nordmenn flest. Dette gir seg bl.a. uttrykk i et gjennomgående næringsrettet friluftsliv.

Friluftslivet er i hovedsak knyttet til båtbaserte aktiviteter og landbaserte aktiviteter i hovedsak turer på vei, sti og utmarker.

Stadig flere grupper tar kysten i bruk til friluftslivsformål, samtidig som friluftslivet blir mer variert. Et merkbart trekk i utviklingen er en dreining mot mer opplevelsesrettede aktiviteter.

Reiseliv og turisme er et satsningsområde. Kommunen må i det videre arbeid rette oppmerksomheten mot kommersiell utnytting av de rike friluftsmulighetene – i samarbeid med reiselivsnæringen.

Dette vil inngå som et ledd i arbeidet med å øke sysselsetting og stabilisere bosettingen.

3.1 Ordinære anlegg(eksisterende og nedlagte)

ANLEGGSSNAVN	NR.	STATUS	BESKRIVELSE	TYPE ANLEGG	TILSTAND
Værøy friidrettsanlegg	0102	Nedlagt	Grusbane	Fotball grusbane	
Værøy grusbane	0101	Nedlagt	Grusbane	Fotball grusbane	
Værøy Idrettshall	0501	Planlagt	Flerbrukshall	Flerbrukshall	Under prosjektering
Værøy skole flerbrukshall	0301	Eksisterende	Gymnastikksal	Aktivitetssal	Stengt pga. mangler
Værøy svømmebasseng	0302	Eksisterende	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng	Ny 1968. Tatt i bruk igjen 2017
Værøy svømmehall	0304	Ikke realisert	Bad og svømmeanlegg	Svømmebasseng	25m 4 baner
Værøy kunstgressbane	0104	Eksisterende	Kunstgressbane	Fotballbane	God stand

Merknader:

Som det fremgår av oversikten – er *idrettshall/flerbrukshall* under planlegging i privat regi. Størrelse 45x25m. Justert plan fra 1998. Tiltakshaver er Værøy Idrettslag.

Skolens flerbrukshall/gymsal fra 1968(areal 20x10m) brukes i undervisningen og av lag/foreninger

Værøy svømmebasseng(12,5x8,5m)fra 1968 har vært stengt siden 1997 pga. div. krav og mangler. Åpnet igjen etter omfattende rehabilitering.

Fri-idrettsanlegget ble bygd 1978 av Værøy Idrettslag - 360m 6 baner. Den er nedlagt sammen med Værøy grusbane, bygd 1953 av Værøy Idrettslag.

Værøy kunstgressbane(100x65m) ble bygd i 2011 og etterhvert lyssatt med gjerde rundt og klubbhus. Værøy Idrettslag leier banen og har stor aktivitet i alle aldersgrupper. I god stand, men noe vedlikehold i forhold til kunstgresset påkrevd.

Værøy svømmehall(25m)ikke realisert pga. påbegynt rehabilitering av svømmebassenget.

3.2 Nærmiljøanlegg(eksisterende og nedlagte)

ANLEGGSSNAVN	NR.	STATUS	BESKRIVELSE	TYPE ANLEGG	TILSTAND
Værøy håndballbane	0103	Nedlagt	Aktivitetsanlegg	Ballbane	
Værøy ballbinge	0303	Eksisterende	Aktivitetsanlegg	Ballbinge	Ny 2007. Brukes mye
Være skate/BMX-bane	0701	Eksisterende	Aktivitetsanlegg	Bane for skating/BMX	Ny 2015
Værøy paintball		Nedlagt	Aktivitetsanlegg	Område for paintball	Ingen aktivitet nå

Merknader:

Værøy håndballbane(40x20m)bygd 1978 av Værøy Idrettslag er nedlagt

Værøy ballbinge(23x16m) bygget 2007 av Værøy Idrettslag. Dekke og kabler må oppdateres. Høy brukerfrekvens.

Værøy Skate/BMX(12x25m)bygget av Værøy skate/BMX klubb i 2005. Brukerfrekvens – naturlig nok væravhengig/sesongbetont. Planer om utvidelse.

Værøy Paintballklubb i samarbeid med Værøy kommune/kulturkontoret. Ingen aktivitet for tiden.

3.3 Friluftsliv

ANLEGGSSNAVN	NR.	STATUS	BESKRIVELSE	TYPE ANLEGG	TILSTAND
Værøy skileikeområde	0402	Eksisterende	Aktivitetsanlegg	Skileikeanlegg	Ikke ferdig
Værøy tursti	0401	Eksisterende	Tursti	Friluftsliv	Brukes mye. Lysløype

Merknader:

Værøy skileikeområde bygd 1996 lokalisert i Rømdalen. Lysløype.

Værøy tursti(2,8 km) bygget 1999 av Værøy Idrettslag. Lysløype. Høy brukerfrekvens. Har anlagt sittegrupper underveis. Brukes hele året rundt. Fungerer også for sykkelturer og rullestol. Årlig vedlikehold påkrevd mht. underlag.

3.4 Kulturbygg

ANLEGGSSNAVN	NR.	STATUS	BESKRIVELSE	TYPE ANLEGG	TILSTAND
Værøy Idrettshus	0201	Eksisterende	Idrettshus	Idrettshus	Bra vedlikeholdt

Merknader:

Værøy Idrettshus ble bygget i 1927 av Værøy Idrettslag. Areal 243m². I god stand. Brukes i mange sammenhenger – også utleie til private og andrelag/foreninger til arrangement. En god del påkostet senere år – både utvendig og innvendig (nytt kjøkken mv.)

3.5 TURLØYPER/STIER/FRILUFTSOMRÅDER

3.5.1 Turløyper/stier/friluftsområder(ikke anleggsregistrert)

Registrerte stier/friluftsområder i prosjektet «**Verdisetting av friluftsområder**». Mer opplysninger finnes på naturbase.no

OMRÅDE	BESKRIVELSE
--------	-------------

Tursti - Tursti Idrettslaget	Gruslagt 2,8 km tursti langsmed fjellet forbi lite skogsområde. Lite kupert
Korridor Eidet-Måstad	Adkomstvei/sti fra Eidet til Måstad. Gammel ferdselsvei. Rasfare
Korridor Breivik til Kalvskaret	Lett tursti opp Breivikdalen med destinasjon Nordlandsnupen eller Gjerdheia
Kvalneset/Kvalnesodden	Kupert område nært sjøen med sti til Fyret ytterst på Kvalnesodden
Rømdal/Hornet/Heia	Tur-og utfartsområde Rømdalen, Hornet og Heia
Hornskaret	Gammel ferdsvei fra Nordland til Sørland
Korridor Breivik til Kalvskaret	Lett tursti opp Breivikdalen med destinasjon Nordlandsnupen eller Gjerdheia
Eidet	Område med lite fuglefjell og gamle tufter
Måstad-Måstadheia	Gammel sti/ferdselsvei til fuglefjellet/bærplukking/sauehold for Måstadfolket
Eidet-Kalkomnan(fuglefjell)	Sti ut til lite fuglefjell(krykkje).
Håheia-Eidet	Krevende sti fra Håheia ned til Eidet og evt. videre til Måstad
Korridor Hornet-Gjerdheia	Korridor fra Hornet til området Gjerdheia/evt. videre til Breivika
Sørlandshagen	Flatt turområde med mange stier og forekomst av rullestein. Badeplass. Særegen strandkvalitet/landskapsform.
Eidet-Slettstranda	Del av gml ferdselsvei til Måstad. Mulighet for avstikkere ned til fjæra og små strender
Skjersvika/Vallbergtind/Gullaksla	Område rundt Skjersvika samt fjellene Valbergtind og Gullaksla. Fra fjære til fjelltur
Tjuvberget/Gangskardet	Lekeområde+Gml. Kirkeveg opp til Gangskardet
Sållbotstinden-Svinkammen	Til dels krevende og bratt. Topptur i nærmiljøet
Værøy Gamle Fyr	Gml. ferdselsvei ut til Værøy Gamle Fyr(ikke i bruk). Skal tilrettelegges.
Muskaret-Værøy gamle kirke	Gml. ferdselsvei gjennom Muskaret til den gamle Kirken på Nordland
Slettstranda-Skiphalsen	Del av gml ferdselsvei til Måstad. Mulighet for avstikkere ned til fjæra og små strender
Korridor Kalvskaret-Gjerdheia	Del av kupert fjellside for å komme seg videre til Gjerdheia/Hornet

Nordlandsnupen m/stier	Fjellside med stier med adkomst til Nordlandsnupen. Til dels krevende terreng(spesielt siste parti mot toppen)
Nordlandshagen(område)	Stort område med lettere turterreng og mange stier
Tverrberget østsiden	Bærturterreng med plantet skog og kulturminner
Atkomstvei Sponga-tursti	Atkomstvei/Snarvei fra bebyggelse/barnehage til tursti
Atkomstvei Skolen-Åtteveien	Atkomstvei Åtteveien-Skolen
Atkomstvei skolen-kommunesenter	Atkomstvei kommunesenter-bebyggelse bak skolen
Hanslistrand/Avløysneset Mosken	Liten sandstrand og mulighet for adkomst for båt
Puinn' Sanden	Badestrand 700m lang med hovedadkomst fra sjøen(sandstrand)
Lamholmen(naturhamn) Nordland	Tidligere viktig havn/nødhamn for fiskebåter
Skarsvollen	Populær liten badestrand nær vei og parkering – på veien til Breivik/Nordland
Breivika - strand	Sandstrand/bading i Breivika (liten grend med mye historie) og ingen fastboende p.t.
Nevan - strand	Liten badestrand nær Breivika
Skolen	Leke og rekreasjonsområde tilhørende skolen. Asfaltert og flatt grønt område
Idrettsplassen	Kunstgressbane og ballbinge
Barnehagen	Uteområde på barnehagen
Fjære Stølen/Brønnsvika	Spesiell sone med stor kulturhistorisk verdi
Langholmen(Korneliusodden)	Lett tilgjengelig holme i nærområde brukt av barnehagen
Måstad(område ved bebyggelse)	Fraflyttet fiskevær og fuglefangergrend med spesiell forhistorie
Parkområde v/Sponga	Område avsatt med klausul for park. Planlagt søknad skate/BMX-bane
Slettstranda	Strandsone egnet for rekreasjon/overnatting underveis til Måstad
Sørsanden-Yttersanden Mosken	Turområde på Mosken. Tidl. beiteområde for sau. Ubebodd
Svarven	Holme med hytte bygd for overnatting i forbindelse med fiske i Moskstraumen i gamle dager

Plantefeltet(Marka-området)	Lite skogsområde plantet rundt 1930 med bål plass og sittebenk
Sørvika/Bensvik/Grindvika	Turområde med noe industriell aktivitet
Vika-Kvalnes	Turområde med mange opplevelseskvaliteter langs strandsonen. Noe utfordrende enkelte partier
Kirkegårdsstranda(Ebergan) ved kirkegården på Nordland	Ca. 800 m lang sandstrand v/kirkegården med utsikt mot Mosken og Lofotveggen
Strand Skiphalsen	Sandstrand 300m med tilrettelagt parkering, toaletter, vann og septik(bobil)
Teisthammeren(hamneanlegg)	Havneanlegg m/molo og brygge. Overtatt av Nordland grunneierlag
Område på Tyvnes v/moloen	Avsatt i arealplan for aktivitet for ungdom/industriformål. Ikke i bruk
Molo Tyvnes	Betongdekke og beskyttet av mur. Lengde 500m. Egner seg godt som turområde. Kommunal flytebrygge nært molo.
Molo/kai-område i Røstnesvågen	Kai og molo-område for småturer og fiske(fra land)
Tjern Torvågan	Område med små tjern brukt til lek/rekreasjon for barn. Noe gjengrodd.
Hundholman(naturvernområde)	Naturvernområde med spesiell forhistorie og restriksjoner. Brukt som nødhamn tidligere
Holmen v/Austervågen	Rekreasjonsområde med potensiell bruk for trial/BMX
Rullebane/flyplass Nordland	Ikke i organisert bruk. Mulighet for bruk med fjernstyrte biler/fly/droner/Gocart?
Gjerdheia	Fjellplatå, tidligere brukt til sauebeite
Småbåthavna	Tilrettelagt småbåthavn med gjesteplasser(eier Båttforeningen)
Områder utsetting kajakk/kano	4 områder egnet for utsetting av kano/kajakk, men foreløpig ikke tilrettelagt
Områder strandhugg kajakk	Områder egnet for ilandstigning med kano/kajakk
Adkomstvei til Turstien	"Snarvei" til Idrettslagets tursti. Halverer turstien. Trenger klopping el.l.
Kvitsanden ekskursjonsområde	Område brukt av skolen til ekskursjon og nærtur i lokalmiljøet
Snarvei Sjøen-Skippergata	Snarvei mellom Sjøveien og Skippergata
Strandområde/sjøområde	Område vest for Langholmen. Brukt til aktivitet for barn/barnehage

Leke/område Tyvnes	Område påbegynt til lekeareal på Tyvnes
Strandområde/sjøområde	Område vest for Langholmen. Brukt til aktivitet for barn/barnehage
Snarvei Idrettshuset/kunstgr.	Snarvei mellom Idrettshuset og Kunstgressbanen
Raakhalsflua	Fiskeplass
Høgtunskallene	Fiskeplass
Toppskallene	Fiskeplass
Rørliskallene	Fiskeplass
Storfjeldbøen	Fiskeplass
Brandsgrunn+Møkkelgaaren+Grunderegga	Fiskeplass
Steinsgrunnen	Fiskeplass
Måstadvika-området	Fiskeplass
Fausken	Fiskeplass
Moskenskallen	Fiskeplass
Skjersvika	Fiskeplass
Område sør for Nupneset	Fiskeplass
Nordlandsflag	Fiskeplass

Merknader:

I naturbase.no er områdene i kartleggingen verdsatt i følgende verdiklasser: A Svært viktig-, B viktig og C registrert friluftslivsområde. Andre kriterier var brukerfrekvens og hvilke grupper som bruker området. I tillegg vurdert opplevelseskvaliteter; har området spesielle natur- eller kulturhistoriske opplevelseskvaliteter? Har området et spesielt landskap? Har området en spesiell symbolverdi eller funksjon? Er området spesielt godt egnet for en eller flere enkeltaktiviteter som det ikke finnes like gode alternative områder til? Er området tilrettelagt for spesielle aktiviteter eller grupper? Kunnskaps-verdier; er området egnet i undervisningssammenheng eller har området spesielle natur- eller kulturvitenskaplige kvaliteter? Er området inngrepsfritt? Utstrekning; er området stort nok for formålet? Har området et godt lydmiljø? – mulighet for stillhet og naturopplevelse?

3.5.2 Merkede turløyper/stier(ikke anleggsregistrert.)

Turskiltprosjektet er et nasjonalt skilt- og merkeprosjekt der Gjensidigestiftelsen og fylkeskommunene i fellesskap gir økonomisk støtte til merking, skilting og informasjonstiltak knytta til turruter. Tiltakene skal være i overensstemmelse med retningslinjer for prosjektet ([kriterier](#) og [manual](#)) og [Merkehåndboka](#).

Kulturkontoret har søkt og fått midler av Gjensidigestiftelsen for å utarbeide plan for skilting av turløyper på Værøy. I første omgang ble det laget 8 infotavler og 23 skilt for de mest brukte og aktuelle turløypene på øya. Arbeidet ble gjort i samarbeid med Lofoten friluftsråd og man bruker felles mal for utforming av skiltene. Bl.a. ble løypene målt og gradert mht. vanskelighetsgrad. Turløypene skal også senere logges på GPS og disse skal legges inn på en felles portal samt at det lages turkart på papir. Arbeidet med utformingen har pågått en god stund og har vært arbeidskrevende. Vi begynte med å sette opp tavler og skilt i 2015 og ytterligere skilting/merking gjennomført i 2017-18. Arbeidet ledes av kulturkontoret i samarbeid med folkehelsekoordinator og fysioterapeut samt frivillige.

Informasjon om løyper og stier vil bli offentlig tilgjengelig, og skal etter hvert inn på en felles informasjonsportal. Det er også en egen mal for informasjonstavler for turene. Forhåpentligvis vil merkingen framover bidra til å øke aktiviteten i turløypene. Det har vært avholdt eget kurs i skilting på Værøy i regi av Lofoten friluftsråd – og etter hvert kommer også kurs i bruk av gps og digital logging av turløypene.

Skiltene utformes slik at de også skal fungere godt for svaksynte. Videre gis det en felles, internasjonal fargekoding av stiens eller løypens vanskelighetsgrad.

I tillegg vil det komme skilt med utfyllende informasjon ved inngangen til hvert turområde og markedsføring, turkart, papirutgave og lagring digitalt av tur-ruter/stier.

Oversikt skilt/infotavler som er ferdig utplassert(2015):

STI/NAVN	GRAD	AVSTAND	MERKNAD
Bjørka-Håhen(Nato)	RØD	1,9 km	
Breivik(startpunkt)-Kalvskaret	RØD		
Breivik-Nordlandsnupen		1,83	
Brønn Måstad	GRØNN		
Eidet-Kalkomnan	BLÅ	0,8 km	
Eidet-Måstad	RØD	1,83 km	
Hagskaret-Nupsneset	BLÅ		

Hagskaret-Stranda	BLÅ		
Kalvskaret-Nordlandsnupen	SORT		
Kalvskaret-Gjerdheia(postkasse)	RØD	1,5 km	1,7 km(varde)
Kvalneset-Kvalnesodden(fyrlykt)	BLÅ	0,9 km	
Måstad-Eidet	RØD	1,82 km	
Måstadgrenda(S)-Måstadheia	RØD		
Måstadgrenda(S)-Måhornet		1,81 km	
Måstad-Nordlandshagen(Skiphalsen)	RØD	6,0 km	
Nordlandshagen(S)-Hornet	SORT		Stien opp Hornskaret
Nordlandshagen(S)-Måstad	SORT	6,0 km	
Nordlandshagen - Eidet		4,17 km	
Rømdalen-Håen/Nato(Sikksakkstien)	BLÅ	3,3 km	
Rømdalen-Gjerdheia(nedre sti)	RØD	2,2(varde)	2,4(postkasse)
Rømdalen-Hornet	RØD	1,4 km	
Slettstranda(stedsnavn)	x	x	
Turstien 1(start fra Sørland)	GRØNN	2,7 km	
Turstien 2(start fra Marka)	GRØNN	2,7 km	
Sørlandshagen(S)-Stranda(nærmest)			
Sørlandshagen(S)-Sørlandsnupen			

FERDIGE OG OPPSATTE INFOTAVLER(2015):

TURSTIEN:

Gruslagt og opparbeidet lysløype. Tilgjengelig for rullestolbrukere, barnevogn, sykling og velegnet som treningsløype. Flere sittegrupper langsmed stien. Bærplukking i området. Stien går fra Åtteveien langsmed foten av fjellet og til Rømdalen hvor man kan fortsette til andre turmål. Underveis finner du Plantefeltet - et populært utfartssted med bål plass, sittegruppe og utplassert søppelkasse.

Båndtvang i hele området. Forbud mot camping og motorisert ferdsel. Værøy Idrettslag er eier av turstien og ansvarlig for vedlikehold.

Området var fra gammelt av brukt som beitemark for sau, torvsanking og bærsanking.

BREIVIKDALEN(VED START):**Fra startpunkt til Kalvskaret**

Startpunkt i Breivik med turmuligheter til øyas høyeste punkt; Nordlandsnupen(450 m.o.h) og Gjerdheia(389 m.o.h.) med forbindelse til Nordland(via Hornskaret), Håheia og ned Rømdalen.

Stien har to utgangspunkt; fra skilt langsmed gammelt steingjerde og gjennom steinur. Den andre starter her ved vannhuset og går over innmark. Stiene flettes sammen lengre opp.

Symboler: Vandring – Gradering B+R(over steinur)

Symboler: Vandring – Gradering R(til Breiviknupen)+S(Breiviknupen-Nordlandsnupen)

Området: Husdyrhold tilbake til 1800-tallet med mange steingjerder og rester etter sommerfjøs og samlegrind. Området brukes også til bærplukking. Mange fine utkikkspunkter langs løypa. Ørnhus til høyre for stien. Gården Breivik har lang strandlinje, fra Oternessan i nord til Mælan i sør og med i alt 3 badestrender med hvit skjell-/korallsand. Breivik er fra gammelt Værøys minste gård/grend mht innbyggere. Fra 1795 til 1906 var Breivik sete for lensmann for Værøy og Røst.

RØMDALEN:

Rømdalen er utgangspunkt for flere populære turløyper og utfartssteder: Sørlandshagen, Turstien, Plantefeltet og Håheia(438 moh), Hornet(346 moh)/Nordland og Gjerdheia(379 moh) Varierende underlag og gradering. Båndtvang. Forbud mot camping.

Tursti opp fra Rømdalen:

1.Bjørka er utfordrende og bratt i starten, og mangler sikring enkelte steder. Stedvis luftig. Stien går i retning Kamheia langs eggen over Sørlandshagen Vandring - Gradering R

2.Gammel ferdselsti(sikksakksti) til Håheia eller Nordland via Hornet/Hornskaret(rasutsatt) og forbindelse til Gjerdheia. Stien kommer inn på asfaltert vei til Håen/Nato et stykke opp i dalen. Det fins alternativer til asfaltert vei(se kart)

Vandring - Gradering R

Området:Drikkevannskilde. Ørnehuler underveis langs stien. Bærplukking. Mange utkikkspunkt underveis. Militær radarstasjon ved Håen.

NORDLANDSHAGEN:

1.Sti Nordlandshagen-Eidet-Måstad Smal,delvis luftig sti som har partier med ulendt Ingen vannkilder før Måstad. Beregnet tur en vei ca. 3 timer. Stien var den mest brukte måten å komme seg til fots til den tidligere fuglefangergrenda Måstad. Fra Eidet går sti til Kalkomnan(lite fuglefjell).

Vandring - Gradering R Avstand 1,83 km Eidet-Måstad Nordland-Eidet 4,17 km

2.Rasutsatt sti opp Hornskaret har forbindelse videre til Sørland samt fjellene i området

3.Området i Nordlandshagen langsmed fjellet har mange fine stier i lett terreng.

Området: Nordlandshagen er et mye brukt utfartsområde som utgangspunkt for turer og camping. Fin sandstrand og Heimertussen, en karakteristisk steinformasjon. Kjøring i terrenget ikke tillatt pga. sårbar natur. Parkeringsplass med serviceanlegg: Infotavler, toaletter, drikkevann, søppelkasser, septikktømming.

EIDET:

Veiskille hvor man har to valg:

1.Sti mot Kalkomnan i relativt lett terreng hvor man kan observere et lite antall krykkjer som hekker.
Vandring – Gradering B

2.Stien til Måstad. Deler av stien er rasutsatt og luftig. Fra selve Måstadgården er det en luftig sikksak-sti opp til Måstadjellet og Måhornet, som er fine utkikkspunkter. Selve fuglefjellet er på baksiden av Måstadjellet og kun tilgjengelig med båt. Fuglefjellet er naturvernområde. Vandring – Gradering R

Området:

Tidligere gikk stien fra Eidet til Måstad over glatte rullesteiner i fjæra og til dels opp i hengbratte fjellsider hvor det var slått inn bolter og satt inn tau i fjellet. Mange av innbyggerne i Måstad benyttet seg også av "snarveien" opp Littjhåen fra Eidet og opp Håheia. På Eidet ligger hustuffer fra steinalderen.

KVALNESET(VED START):

Gammel sti utover fra snuplassen i Kvalnes. Første del går over en nylig anlagt grusvei og fortsetter utover mot fyrlykten ytterst på Kvalnesodden. Midtveis er det en rasteplass ved Sandvika med sittebenk ved en sand-og steinstrand. Ytterst ute ved Littjundet stopper stien ved en fyrlykt

Stien er kupert og går over variert underlag: mark og svaberg samt lave knauser. Ingen tilgang til drikkevann.

Symboler: Vandring Gradering: Blå

ANNEN INFO:

Fantastisk utsikt mot Måstad, Sørlandshagen og Tinden. Flott ekskursjonsområde for hele familien. Lett tilgang til fjære og sjø. Rikt fugleliv. Mulig med fiske fra svaberg.

Det har bodd opptil 40-50 personer i Kvalneset som var et rimelig stort fiskevær med mange tilreisende fiskere (spesielt under seifisket med mange notlag). Tidligere var det opptil 7 sjarker og skøyter her. Jordbruket var også svært viktig for folk i Kvalnes. Stedet fikk vei helt fram fra Tyvnes først på 1960-tallet.

SØRLANDSHAGEN(HAGSKARET):

Turbeskrivelse:

Det første stykket av veien til Sørlandshagen går via anleggsvei gjennom Hagskaret (grustak) ned til parkeringsplass. Det er flere stier å velge mellom i terrenget. Stien som tar av mot venstre går ned til rullesteinsfjæra og en liten strand. Stien som går rett frem fortsetter langs Hagsletta i retning Sørlandsnupen. Rasteplass underveis. Det er mulig å gå til Puinn Sanden via Tjuvskardet, men man må være lokalkjent og turen er bratt/luftig og dårlig merket. Sørlandshagen er mye brukt som utfartsområde og bading. Småkupert område med store rullesteinsforekomster og stedvis korallsand.

På Hagsletta finner man bosettingsspor fra steinalder, jernalder og middelalder. Bosettingssporene ligger i et kulturlandskap uten synlige moderne inngrep og har flere uregistrerte kulturlandskapselementer. I nyere tid frem til 1960 tallet ble området brukt til sauebeite.

Symboler: Vandring Gradering: Blå

MÅSTAD:

Turbeskrivelse:

Sti fra sørenden av Måstadgrenda i nærheten av Brønnhuset, og opp til Måstadheia. Stien er godt synlig, smal og stedvis luftig og bratt. Stien er sleip i fuktig vær, vær forsiktig. Når man er kommet opp på fjellet, kan man enten gå sørover mot Måhornet (439 m.o.h), eller nordover mot Måstadheia(407 m.o.h). Fra Måstadheia er det utsikt til fuglefjellet med lundeura. Det tar ca. en time å gå opp til Måhornet.

Måstadjellet naturreservat er opprettet for å «ivareta et verdifullt kystområde, med det naturlig tilknyttede plante- og dyreliv. Spesiell verdi er knyttet til områdets funksjon som hekkeområde for en rekke fuglefiellsarter. Rundt hele området er det gode forekomster av hekkende fuglefjellarter, som lunde, krykkje, alke og lomvi.

Helt opp til 1950-tallet livnærte 150 mennesker seg av fiske, jordbruk og fangst. Lundefangst med den unike lundehunden var i likhet med eggsanking i fuglefjellet en viktig del av livbergingen.

Oversikt - planlagte infotavler og turskilt 2017: del 1

Infotavler: (4 stk)

- Håheia** – ved Nato-stasjonen (utkikkspunkt). Vise stier i området: Kamheia og til Rømdalen-Hornet-Breivika-Nordlandsnupen. I tillegg fortelle om hva vi kan se i området
- Røstnesvågen** – Kystkulturhistorisk vandring i Røstnesvågen – fra «Gammemoloen» og over til Værøy fyr på den andre siden av Vågen. Levende kystkultur.
- Skjersvik-Torvågan** : Vandring langs fjæra fra Skjersvika til Torvågen/evt. Røstnesvågen eller alternativ rute mellom Valltinden og Gullaksla
- Vika** – **Kvalnes** : Lavlandsrute langs fjæra på baksiden av Klaumertinden, Svinkammen, Sålbotstinden og ut mot Kvalnesodden, evt. over Sålбота. Alternativt vandring fra Vika til Stølen.
- Oversiktstavle** : Plasseres ved turistinformasjon i sentrum: Skal vise alle merkede turløyper i kommunen i Gjensidigeprosjektet

Turskilt: (24 stk)

Håheia: 2 skilt: Kamheia og Rømdalen/Breivika/Nordlandsnupen

Røstnesvågen: 3 skilt: Gammelmoloen, Røstnesvågen og Værøy fyr

Skjersvika: 4 skilt: Skjersvika, Torvågan/Røstnesvågen, Valltinden og Gullaksla

Vika: 3 skilt: Stølen, Kvalnesodden, Sålбота og Tyvnes

Sentrum: 3 skilt: (Håheia, Kvalnes, Nordland/Røstnesvågen)

Andre skilt: Slettstranda(2), Nordlandsnupen(siste etappe), Nevvika, Hornskaret(2), Bjørka(2), Tverrberget

Oversikt - utplasserte infotavler og turskilt 2017-18: del 2 (søknad)

INFOTAVLER(9 stk):

1. **Eidet** – Ved starten til siste etappe Måstad/evt. Kalkomnan
2. **Hornskaret** – Snarvei Nordland/Sørland over fjellet
3. **Turstien** – Langs fjellet Sørland/Marka forbi Plantefeltet
4. **Mosken** – v/Hanslistrand
5. **Håheia** – sti til Eidet
6. **Nordlandshagen** – stier
7. **Langholmen/Korneliusholmen** – sti
8. **Kalvskaret** – stier
9. **Måstadjellet** - stier
10. **Oversiktstavle** – stier hele øya

TURSKILT(11 stk)

Muskaret(gammel sti til Nordlandskirken): 2 skilt
 Eidet: 1 skilt(mot Håheia)
 Håheia: 1 skilt(mot Håheia)
 Turstien: 2 skilt(inkl. snarvei)
 Tyvnesmoloen: 1 skilt
 Mosken: 2 skilt
 Stølen: 2 skilt

Oversikt del 3 – 2018 Skilt/infotavler: (ikke montert)

Infotavler: Hundholman, Gammelkirken, Lensmannsgården, Måstad

Skilt: 10 div. skilt tur/info

Merknader: Det vil bli enkelte endringer underveis. En del eldre skilt skal skiftes ut med nye pga.fabrikasjonsfeil(reklamasjonssak)

PEKESKILT/STEDSNAVNSKILT – FERDIGE 2012-13

Kommunalt finansierte:

Breivika

Gjerdheia

Heia

Hornet

Kvalnes

Måstad

Måstadjellet

Nordlandshagen

Nordlandsnupen

Sjyen

Turistinformasjonen

Turstien (Værøy Idrettslag)

Vika

Værøy fyr

INFOTAVLER – FERDIGE 2012-2014

Kommunalt og fylkeskommunalt(Måstad/Fotefar serien)

Ferjekai (str A-0) Type arkeoskilt vegg : Generell info Værøy

Nordland(A-0) arkeo/vegg(toalettanlegget) : Generell info Værøy

Helikopterflyplassen(A-0) arkeo/vegg(inne)

Husfliden(A-0) arkeo/vegg : Generell info Værøy

Nordland(A-1) arkeo/vegg : Måstads historie("Fotefar i Nord")

Måstad(A-1) areo/frittstående : Måstads historie("Fotefar i Nord")

Del 4. BEHOV PÅ KORT OG LANG SIKT

4.0 BEHOV FOR ANLEGG/AKTIVITET –

KORT(4-ÅR) OG LANG SIKT(12 ÅR)

4.1 ORDINÆRE ANLEGG

4.2 NÆRMILJØANLEGG

4.3 FRILUFTSLIV

4.4 REHABILITERING ANLEGG

4.5 TILTAK FYSISK AKTIVITET

4.6 REISELIV

4.7 MENNESKER MED BEHOV FOR SÆRSKILT TILRETTELEGGING

4.0 BEHOV FOR ANLEGG/AKTIVITET PÅ KORT SIKT(4ÅR)

ANALYSER AV BEHOV/AKTUELLE PROBLEMSTILLINGER

Det er et overordnet mål for Værøy kommune er at alle grupper i befolkningen får gode muligheter til fysisk aktivitet der de bor.

Dette kapitlet i planen tar utgangspunkt i overordnet mål for kommunen, idretts- og frilftsaktiviteter som utøves i dag og hvilke nye idretts- og frilftsaktiviteter det er naturlig å utvikle.

Ut fra dette utformes det behov for:

- * Arealer til idretts- og frilftsformål.
- * Opprusting og ombygging/rehabilitering av eksisterende anlegg og arealer.
- * Utbygging og tilrettelegging av nye anlegg og områder til nærmiljø- og kommuneanlegg.
- * Adkomst og bedre tilgjengelighet/utforming

Skolens behov for uteområder og lekearealer i skoletida er tatt med i denne planen. Likeså er de konkrete behov sett i lys av behovet fra reiselivsbedrifter i kommunen for å fremme reiselivsnæringen.

Hva som er realistisk å gjennomføre i løpet av en fireårsperiode er et viktig moment i vurderingen av behovet. I dette inngår både hva som er realistisk rent økonomisk sett, men også hva som er et fornuftig nivå av aktiviteter, anlegg og tiltak. Det bør tas med i vurderingen at befolkningstallet har vist en markant nedgang senere år og at andelen eldre fortsatt vil stige i årene fremover.

Det er viktig også å tenke på at idrettsanlegg vil kreve til dels betydelig vedlikehold for å opprettholde den nødvendige standard.

Lavterskeltilbud er viktig for at flest mulig av innbyggerne skal kunne delta. I denne kategorien finner bl.a. vi stier og turløyper som er et viktig tilbud i folkehelsearbeidet.

For å kunne tilby fysisk aktivitet og naturopplevelser for de av innbyggerne som har funksjonshemninger – er det nødvendig med spesiell tilrettelegging. Dette er en utfordring som må tas med i vurderingen av nye tiltak.

Å skape interesse for – og muligheter til økt hverdagsaktivitet blant kommunens befolkning krever fokus på temaet, samt vilje til bruk av tid, krefter og midler. Det må settes søkelys på, og samle innbyggerne til innsats for bedre folkehelse. Et godt og bredt samarbeide med frivillige lag og organisasjoner er nødvendig for å komme i mål.

For i større grad å kunne utøve hverdagsaktiviteter – bør det vurderes gang- og sykkelstier slik at både barn, unge og voksne på en trygg måte skal kunne sykle eller gå til/fra skole og arbeid. Dette er også foreslått i den nye Trafikksikkerhetsplanen til kommunen.

4.1 ORDINÆRE ANLEGG

Svømmehallen var stengt fra 2007 og i denne 10-års perioden var det ikke noen form for svømmeopplæring på øya. Svømmehallen er nå rehabilitert og satt i ordinær drift igjen i 2018. Kommunen har fått innvilget spillemidler til prosjektet.

Flerbrukshall finnes ikke i kommunen, men var tatt med i idrettens anleggsplan fra 1996 og søkt spillemidler 1998-2000 - men ble ikke realisert.

Flerbrukshall vil kunne dekke/gi tilbud til mange aktiviteter som fotball, håndball, volleyball, basketball, tennis, badminton, friidrettsaktiviteter, evt. miniatyrsskytebane (25M), bueskyting, klatring, turn, kampsporter etc. Behovet for et slikt bygg er også stort innenfor andre kultur/samfunnsaktiviteter.

Flerbrukshall vil også langt på vei dekke et behov for en kulturell «Storstue» for Værøy kommune mulighet for undervisningslokaler for enkelte fag som skolen nå mangler. Stenging av skolens gamle del har medført at man ikke lenger har nødvendige lokaler til bl.a. kroppsøving, håndverksfag og musikk.

Privat initiativ fra idrettslag og næringsliv om bygging av flerbrukshall med utleie til kommunen er nå på planleggingsstadiet.

4.2 NÆRMILJØANLEGG

Motorcross/ATV/trialbane

Motorinteressert ungdom og voksne har i dag ingen organiserte tilbud på Værøy. Det har vært ønske om egnet bane/område som kan brukes til formålet. I tillegg trengs klubbhus hvor det både er mulighet for sosialt samvær og verkstedfaciliteter.

Lekeplass for barn på Tyvnes

Det finnes i dag ingen ordentlig lekeplass med fasiliteter for barn i Tyvnesområdet. Det er til tider stor biltrafikk/tungtrafikk langs Tyvnesveien relatert til ferjeavgang/ankomst som gjør området trafikkutsatt. Derfor er det behov for et egnet sted til lekeplass hvor man er skånet fra verste trafikken. Det finnes arealer i området – for eksempel vest for nedre Tyvnesveien som burde kunne brukes til formålet.

Baderampe ved badestrender

Det er behov for rampe for rullestol ved badestrendene – spesielt stranden ved Skardsura og også i Nordlandshagen ved Skipshalsen hvor det kommunale servicehuset står.

4.3 FRILUFTSLIV

Stier og turløyper: Skilt og Infotavler

Potensialet for nye merkede stier er stort. En kan f.eks. godt tenke seg at merking av stier til kulturminner og andre «severdigheter» vil åpne nye områder for publikum, og kanskje til og med

føre nye brukergrupper ut på tur? Fokus framover bør likevel først og fremst være vedlikehold, merking og aktivitetsskapende tiltak.

"Å gå tur" er en folkesport i Norge og en av de mest benyttede formene for fysisk aktivitet. Turgåing kan bedrives av de fleste, er en skånsom form for trim og gir relativt god treningseffekt. I den grad det oppstår nye behov for turstier og/eller oppgradering av eksisterende stier bør dette prioriteres av kommunen. Kommunen bør eventuelt selv initiere nye stiprosjekter i områder som mangler gode turstier i dag.

Kommunen igangsatte i 2012 prosjekt med egne midler skilting av enkelte turløyper samt infotavler. Senere har vi deltatt i Gjensidige prosjektet og gjennomført skilting og merking av de viktigste turløypene. Vi er nå ferdig med Fase 2 og 3 i samme prosjektet og flere skilt og tavler ble satt opp i løpet av 2017/18.

Tilrettelegging for funksjonshemmede:

Nødvendig å bedre adgangen og tilgjengeligheten for denne gruppen. Lite tilrettelagt i dag. Foreslås rampe ved utfartssteder og badeplass. Ikke ferdig utredet/prosjektert.

Det er nå bygd ny atkomstvei inn til plantefeltet beregnet på rullestolbrukere.

Båtbaserte aktiviteter:

Båtbaserte aktiviteter/friluftsliv er i sterk økning langs hele kysten i regionen. I løpet av få år har antall fritidsbåter blant lokalbefolkningen blitt fordoblet. I tillegg er det blitt større bredde i friluftslivet med hensyn til brukergruppene sammensetning og typer friluftslivsformer som blir drevet.

Aktiviteter: fritidsfiske, opplevelse, seiling, dykking, padling, vannscooter, roing mv.

Landbaserte aktiviteter:

En gruppe i befolkningen disponerer ikke egen båt. For disse gruppene er landbasert friluftsliv et godt alternativ til båten. Det er få områder i kommunen som er spesielt tilrettelagt for strandbaserte aktiviteter.

Det er usikkert i hvilken grad lokalbefolkningen ønsker tilrettelegging annet enn det naturen sjøl har sørget for. For tilreisende synes det som behovet for informasjon om egnede turområder er større enn fysisk tilrettelegging på stedet. Behov for campingplass eller annen tilrettelegging for telting.

Utsatte turstier krever bedre tilrettelegging og sikring.

Landbaserte aktiviteter: Bading og soling, bruk av fritidsbolig, fotturer i strandsonen, camping/teltslagning, fritidsfiske fra land, grill-plasser/grillhytte, strandvolleyball og gapahuk

Stien fra Nordland til Måstad

er en del av «Fotefar i Nord» prosjektet. Kommunen har en forpliktende avtale med Fylkeskommunen vedr. årlig vegetasjonsskjøtsel og rassikring.

Sti fra Håheia til Eidet

Gammel luftig sti/snarvei fra Håheia til Eidet og videre til Måstad. Brukes en del – ikke merket. Bør sikres på de mest utsatte stedene.

Gapahuker

Ønske om Gapahuker både i Sørlandshagen, ved Turstien, i Nordlandshagen, evt. Måstad og ved Slettstranda. Første gapahuk ble bygget i Vika i 2017.

Bjørka

Bjørka er en gammel luftig sti fra Rømdalen og opp til Håheia/kystradarstasjonen. Ble mye brukt tidligere av personell som arbeidet på stasjonen – i tillegg til turgåere. Delvis sikret, men deler av sikringen ligger nede. Også et område som partier er utrast pga. steinbrudd i nærheten og derfor trenger utbedring/flytting av sikring.

Sittegrupper

Det er behov for flere sittegrupper (fast bord/benk) langs populære turløyper og utfartssteder. Foreslåtte steder er bl.a. molo Tyvnes/Vågen, ferjekaia, Skipshalsen strand, Håheia, Måstad m.fl. Nye sittegrupper 2017 i plantefeltet og Skardet.

Kulturkontoret har finansiert og tatt initiativ til 10 nye sittegrupper som ble utplassert sommeren 2018 på ulike steder nær stier og utfartssteder. Disse ble bygget av teknisk etat.

Utsiktspunkt Håheia

Det er populært for både tilreisende og fastboende å gå opp til Nato-stasjonen på Håheia som pga. asfaltert vei opp er lett tilgjengelig – i tillegg er det flere stier parallelt med selve veien. De fleste går bak stasjonen hvor man har flott utsikt 440 m over havet til badestranden under og Måstad – et veldig populært fotomotiv. Imidlertid finnes det ingen sikkerhetsanordninger hvor selve utkikkspunktet befinner seg.

Det foreslås at dette området – med forbehold om nødvendige tillatelser fra Forsvaret – tilrettelegges slik at man ivaretar sikkerheten for besøkende. Ønskelig med fundament og rekkverk/gjerde rundt samt en installasjon med fast kikkert. Også sittegruppe ønskelig. Evt. også en del infotavler med info om hva man ser fra dette punktet og Måstads historie mv. Hvis mulig – tilrettelegging rullestol.

Eksempel på utforming – kanskje kan gjøre noe tilsvarende ved Natostasjonen?

4.4 REHABILITERING ANLEGG

Svømmehall – se tekst under 4.1

Turløypene: Utbedring/vedlikehold av slitasjeutsatte områder. For eksempel klopping og sikringstiltak. Dette gjelder i særlig grad Bjørka og stien fra Nordlandshagen til Måstad samt sti ned fra Håheia til Eidet. Men også mange mindre partier ved andre stier/løyper er aktuelle for bedre sikring og tilrettelegging. Kulturkontoret har søkt og fått midler til innkjøp av utstyr og materiell til sikring og tilrettelegging.

Stats-Støa i Måstad

Steimolo for mindre båter. Ingen flytebrygge eller kai i området.

Trenger sikring av steinmolo(skifting av jern)

4.5 BEHOV FOR TILTAK FYSISK AKTIVITET

Frisklivsentral

Samhandlingsreformen forplikter alle kommuner til å ha et godt sekundærforebyggende tiltak til sine innbyggere slik at de som ønsker det kan få hjelp til å endre livsstil. En frisklivsentral skal gi et tilbud innen fysisk aktivitet, kosthold, depresjonsmestring, røykeslutt og mange andre tilbud som må stå i samsvar til kommunens utfordringer (blant annet et tilbud til flyktningene, forebyggende prosjekt knyttet til barn med overvekt, reduksjon av sykefravær). Målgruppen er alle fra 0-100 år og det kan også omfatte primærforebyggende tiltak, det vil si at det kan være et tilbud til alle, ikke bare de som er i risikoen for å utvikle sykdom. Fylkeskommunen oppfordrer oss til opprette en frisklivsentral.

Helsefremmende barnehage

Høsten 2012 ble det vedtatt at barnehagen skal arbeide helsefremmende utfra 5 kriterier, blant annet at alle barn skal få opp pulsen minimum 1 time hver dag. Våren 2013 ble retningslinjene til kriteriene vedtatt. Nasjonale kriterier for helsefremmende barnehager kom våren 2014 og kriteriet til fysisk aktivitet er at alle barn skal få opp pulsen minimum 1.5 time hver dag.

Helsefremmende skole

Våren 2014 kom nasjonale retningslinjer for helsefremmende skoler. Fokuset var blant annet fysisk aktivitet og et av kriteriene er at alle elever skal få opp pulsen minimum 1t. Hver dag. Fysisk aktivitet må være en del av det integrerte undervisningsopplegget og de ansatte må få økt kompetanse på temaet. Uteområdene må være attraktivt utformet slik at de ligger til rette for aktivitet og sikkerhet, både i hverdagen og i fritiden. Det skal også være et fokus på involvering av foreldrene. Dette er viktig for at alle skal trives i kroppsøvningsfaget og få et positivt forhold til fysisk aktivitet og egen kropp, samtidig som man får økt kompetanse på hvordan man kan utøve fysisk aktivitet i ulike grupper, blant annet til barn med funksjonsnedsettelser.

Helsefremmende barnehage og skole er to viktige primærforebyggende tiltak, det vil si at de når alle, ikke bare de som er i risikoen for å utvikle sykdommer. Å være helsefremmende vil bidra til sosial utjevning, da alle får et likt tilbud.

Kartlegging av friluftsområder

Tilrettelegging av stier og løyper i nærmiljøet virker! Det får folk opp av godstolen og ut i marka. Og det er gratis for alle! Friluftsliv er sentralt i folkehelsearbeidet i Nordland. Kartlegging ferdig og finnes off. tilgjengelig på naturbase.no

Turkart Værøy

Turene merkes etter vanskelighetsgrad og det legges ut bilder av turene. På sikt vil det komme en telefon applikasjon. Alle rutene skal registreres digitalt og legges på nettportal. Også trykking av fysisk kart med nødvendig informasjon.

Skilting og merking

Tiltaket med å skilte og merke turstier- og løyper i alle fylkets kommuner er både forebyggende, utviklende, aktivitetsskapende og samfunnsbyggende. Det foregår et regionalt prosjekt for merking av stier (Gjensidigestiftelsen finansierer dette s.m. kommunene). Parkeringsmuligheter må vurderes i samarbeid med grunneierne og det bør vurderes utvidelse.

Kompetanseheving/utdanning/kursing

Folkehelseperspektivet bør inngå som en del av politikeropplæringen.

Kurse alle støttekontakter i forhold til fysisk aktivitet.

Kurs i motiverende intervju og endringsfokusert fokus for helsesøstre, leger og fysioterapeuter for å øke kompetansen i møtet med brukere av kommunens tjenester. Se beskrivelse av helsefremmende barnehager og skoler.

Tilbud om offentlig bading i svømmehallen

Flere av innbyggerne ønsker å benytte seg av bassenget etter at det kom i drift igjen i høst - og ønsker også et tilbud i helgene/ferie.

Babysvømming og tilbud til spesielle grupper som revmatikere representerer også et behov.

Heialøpet

Sommeren 2014 ble Heialøpet etablert som årlig tradisjon. Inndeling i konkurranse og mosjonistklasse. Start Rømdalen ved parkeringsplass og ankomst Nato-stasjonen oppe på Heia 440 m.o.h. Arrangør Værøy kommune v/kulturkontoret og folkehelsekoordinator

Maratonløp

Det foreligger plan om å arrangere Maratonløp på Værøy sommeren 2017. Initiativtaker er kommunelege Brynulf Barexstein.

Postkassetrim

Fysak har ansvaret for Lavlandstrim og Topptur/postkasse. Basert på egenaktivitet. Populær aktivitet med stor oppslutning. Koordinert av fysioterapeut. Egen tlf.app utviklet.

Åpen hall i helger og ferier

Det har lenge vært etterspurt et tilbud i feriene. Det er mange barn/ungdom som ikke reiser bort og for de er det viktig å ha et tilbud. Et samarbeid med frivillige lag/foreninger, FAU og kommunen for å inneha en idrettsvakt kan sikre at vi har gode tilbud også i helgene/feriene.

«Feriecamp for barn/ungdom»

Dette vil være et tilbud til barn og ungdom i Lofoten om sommeren. Planlagt på Værøy 2017 i regi av folkehelsekoordinator og Lofoten friluftsråd. Sommeren er lang og det er også en del som ikke reiser bort (blant annet på grunn av økonomi). Å ha et tilbud til barn og unge på sommeren hvor den flotte naturen kan utforskes, vennskap kan skapes og aktiviteten holdes oppe er viktig. Det bør i fremtiden leies inn en ferievikar og det bør også være noen fra barnehage eller skole tilstede. Samarbeid med frivillige lag/foreninger vil gi et bredere tilbud. Bør bli et fast årlig tilbud.

Turgrupper

Turgrupper har vært forsøkt i regi av eldrerådet men manglende deltakelse. En synliggjøring og rekruttering av turgåere kan være et aktuelt samarbeid mellom kommunen og lag/foreninger.

Seniortrim

Ukentlig tilbud ved folkehelsekoordinator

Folkehelseuke

De senere år har det vært arrangert egen folkehelseuke med ulike aktiviteter for både unge og gamle. Varierende oppslutning, men et tiltak som absolutt bør prioriteres og få en sentral plass i folkeopplysningen mht. egen helse. Folkehelsekoordinator er ansvarlig for uken og trekker inn andre ressurser etter behov.

Lofoten Friluftsråd

Mulighetene til å utøve friluftsliv som en helsefremmende, trivselsskapende og miljøvennlig fritidsaktivitet skal bevares og fremmes. Det fastslås i Friluftslovens formålsparagraf. Kommunene har et ansvar for å følge opp dette. Samhandlingsreformen setter fokus på forebygging framfor reparasjon i helsearbeidet, og viktige oppgaver er lagt til kommunene etter Folkehelseloven. Hovedargumentet for å samarbeide interkommunalt om friluftsliv er at det gir mer effektiv utnytting av ressursene. All erfaring viser at samling av kompetanse og økonomiske ressurser i et interkommunalt friluftsråd gir mer friluftsliv for pengene og utløser økte regionale og statlige midler til arbeidet. Friluftslivet kjenner ingen grenser, det drives uavhengig av kommune- og fylkesgrenser. For friluftsutøvere er det viktig at stier og skiløyper, merking og skilting, er ensarta og sammenhengende på tvers av kommunegrensene. Interkommunalt samarbeid styrker kompetansen. Et interkommunalt friluftsråd skal være et kompetansesenter for friluftsliv i regionen, og en faglig ressurs i

arbeidet for medlemskommunene. Gjennom interkommunalt samarbeid kan ressursene samles slik at en får nødvendig kompetanse i friluftsarbeidet

4.6 BEHOV REISELIV/FRILUFTSLIV

Behov i forhold til reiseliv/friluftsliv:

Campingplass

Campingplass mangler på Værøy, noe som etterspørres.

Sykkelutleie:

Værøy har tidligere hatt utleie av sykkel. Ny aktør har sykkelutleie i privat regi fra 2018

Parkering:

Noe begrenset plass til parkering (spes. bobiler). Få steder med universell utforming for handikappede. Forslag bruk av flystripen på Nordland. Trenger flere parkeringsplasser både på Nordland, Breivik og evt. andre steder. Utvidelse Nordland planlegges 2019.

Dusj for tilreisende

Dette er et tilbud som er sterkt etterspurt blant de tilreisende. Mulig å plassere i tilknytning til servicebygget på ferjekaien.

Fysisk tilrettelegging utfartssteder

Sittegrupper (benk/bord), søppelkasser og opparbeidelse bålplasser utfartssteder/møteplasser som mangler dette. Også grillhytter og gamle ønskelig.

Også behov for tilrettelegging i forhold til funksjonshemmede

Toalett faciliteter

Planlagt i tilknytning til fuglefangergrenda Måstad som er en del av «Fotefar i Nord». Grunnarbeider påbegynt i selve grenda Måstad. Trengs også flere toalett andre steder på øya.

Servicehuset(kommunalt) Nordlandshagen

Trenger en del vedlikehold(utskifting dører, evt. solcellepanel)og ønskelig med dusjmuligheter. Planlegges utvidelse av parkering. I samarbeid med grunneierlaget har kommunen stengt av atkomst med bil utenfor veien.

Markedsføring reiseliv

Nye turistbrosjyrer(evt. nytt format). Digitalt turkart ønskelig. Egen hjemmeside reiseliv. Egen perm på turistkontoret med oversikt alle aktører og aktiviteter. Lage opplegg og tilbud guiding. Utarbeide egne ferdige turopplegg/aktivitetspakker s.m. næringslivet.

Skilt og infotavler: turløyper og historie

Kommunen igangsatte i 2012 prosjekt med egne midler skilting av enkelte turløyper samt infotavler. Senere har vi deltatt i Gjensidige prosjektet og gjennomført skilting og merking av de viktigste turløypene. Det jobbes nå med Fase 2 og 3 i samme prosjektet og flere skilt og tavler ble satt opp i løpet av 2017/18.

Kommunalt Plantefelt

Det eldste beplantede området nær Rømdalen er fra ca 1920 og trenger uttynning/skjøtsel. Populært utfartsområde. Tilrettelagt for rullestol. Bålplass/lavvo. Bør også vurdere skjøtsel av plantefeltet ved Tverrberget som er av yngre dato.

4.7 MENNESKER MED BEHOV FOR SÆRSKILT TILRETTELEGGING

Noen mennesker trenger spesiell tilrettelegging for å kunne delta på aktiviteter. Det kan være tilrettelegging av større og mindre grad, fra strøing av isete veier til rullestolramper m.m.

Fig. tiltak er det behov for i forhold til denne gruppen:

- *Behov for rehabiliteringsplan i kommunen
- *Brøyting og strøing av veiene spesielt der eldre ferdes
- *Integrering av bevegelseshemmede/utviklingshemmede i idrettslagene/andre
- *Seniordans/trim for eldre(etablert i regi av folkehelsekoordinator)
- *Oppfølging av diagnosegrupper (eks diabetes, revmatikere, LHL, osv)
- *Aktivisering og organisering av kommunalt råd for eldre, funksjonshemmede, pensjonistforening
- *Fysisk tilrettelegging for funksjonshemmede
- *Åpen idrettshall på dagtid, aktiv hverdag
- *Hjelpe til med transport
- *Utdanning, motivasjon, veiledning, kursing
- *Mosjon og aktivitet på institusjonene
- *Tiltak/arrangement som fremmer aldersblanding
- *Eldre som ressurs mot skole, kultur, historie, osv.
- *Støttekontakter bør drive fysisk aktivitet med klientene
- *Utstyrssentral

Del 5. Handlingsplan

5.0 HANDLINGSPROGRAM UTBYGGING

5.1 PRIORITERT HANDLINGSDEL ORDINÆRE OG NÆRMILJANLEGG

5.2 PRIORITERT HANDLINGSDEL FRILUFTSANLEGG

5.3 PRIORITERT TILTAKSDEL FOR Å FREMME FYSISK AKTIVITET

5.4 UPRIORITERT LISTE ANLEGG LANGSIKTIGE BEHOV(12 ÅRS PLAN)

5.5 BESKRIVELSE AV TILTAKENE

5.0 PRIORITERT HANDLINGSPROGRAM UTBYGGING

Handlingsplanen tar for seg fysisk aktivitet og naturopplevelse i perioden 2017-2029. Planen skal inneholde en kortsiktig og langsiktig del. Planen har et langsiktig perspektiv på 12 år fra 2018-2030 og inneholder en kortsiktig del for 2018-2021.

Alle anlegg som har planlagt å søke om spillemidler de neste fire årene skal ligge inne i handlingsprogrammet mens den langsiktige delen av planen skal inneholde en del med anlegg som er aktuelle, men ikke starta opp planlegging på. Vi bygger delvis på den siste rullerte planen for 2011 – 2014, med noen oppdateringer/justeringer etter høringsrunden o.a. utspill.

Kommunedelplanen skal ha en langsiktig del; dvs. ei liste over uprioriterte anleggsprosjekt som kan bli aktuelle å bygge i kommende 12 årsperiode. Disse anleggene kan føres over til prioritert handlingsprogram ved den årlige rulleringa av planen når prosjektet er klar for realisering.

For å stimulere til fysisk aktivitet og friluftsliv/naturopplevelser er det utarbeidet en tiltaksliste fordelt på ansvar og periode. Listen inneholder tiltak som er rettet mot innbyggerne som helhet. Det er viktig å få med seg hele befolkningen for å ivareta folkehelseprinsippet på en god måte. Det skal være stort fokus på lavterskeltilbud som flest mulig har nytte av. ‘

Alle nye bygg skal være universelt utformet, jmf. PBL. Det vil si at produkter, byggverk og uteområder som er i alminnelig bruk, skal utformes på en slik måte at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler. Drift og vedlikehold av eksisterende anlegg tilhører ansvarsområdet til teknisk avdeling. Driftskostnader er hovedsakelig lønnskostnader knyttet til renhold og vaktmestertjenester, i tillegg til ordinære driftsutgifter. Utgiftene som er skissert nedenfor er grove overslag hvor det søkes midler til og evt. innarbeides i kommunens økonomiplan. En del av prosjektene er ikke ferdig beregnet.

Værøy kommune har en økning i aktiviteter innenfor enkelte områder, samtidig som vi vet at det er mange som er inaktive. Med den flotte naturen vi har rundt oss ligger alt til rette for å skape gode arenaer for fysisk aktivitet og naturopplevelser. Det er viktig at kommunen legger til rette for tilbud som kan passe alle og vi ønsker å holde et høyt aktivitetsnivå. Tiltakene som står i denne planen er vurdert i relasjon til tilbagemelding en mottar fra kommunens innbyggere, lag og foreninger og kontakten en har med disse. Basert på kommunens utfordringer og mål vil følgende bli prioritert i perioden 2018-2021:

5.1 PRIORITERT PLAN FOR ORDINÆRE OG NÆRMILJØANLEGG

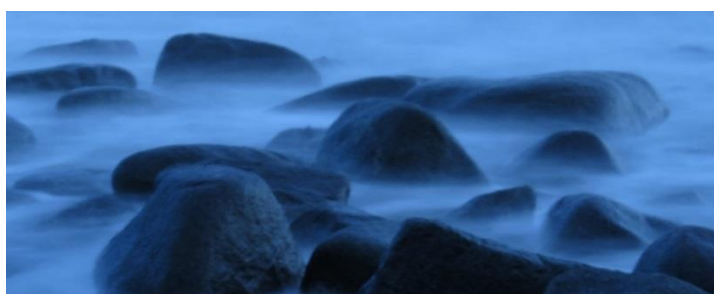
PRIORITET	PROSJEKT:	PROSJEKT-EIER	ANSLÅTT KOSTNAD	PLANLAGT FERDIG
	FLERBRUKSHALL	VÆRØY IDR.LAG	?	
	BADERAMPE SKARSURSAND OG NORDLANDSHAGEN	KOMMUNE LAG/FORENINGER	IKKE BEREGNET	2018-20

Nærmere opplysninger/merknader/beskrivelser om de ulike prosjektene er tatt med i behovsanalysen – jfr. kap. 4.1-4.2

5.2 PRIORITERT HANDLINGSDEL FRILUFTSANLEGG

PRIOR	PROSJEKT:	PROSJEKT-EIER	ANSLÅTT KOSTNAD	PLANLAGT FERDIG
	TURSKILT OG INFOTAVLER	VÆRØY KOMMUNE	FÅTT TILSKUDD	2019
	FLERE SITTEGRUPPER I TUROMRÅDER	VÆRØY KOMMUNE	2000 PR SITTEGRUPPE	2018-2020
	FLERE TOALET/DUSJMULIGHETER	VÆRØY KOMMUNE	UKJENT	2019-2020
	VEDLIKEHOLD/VEGETASJONS-SKJØTSEL OG RASRYDDING AV STI EIDET-MÅSTAD	(VÆRØY KOMMUNE)	10-20000/ÅRET	ÅRLIG
	UTKIKKSPUNKT V/HÅHEIA	VÆRØY KOMMUNE	UKJENT/IKKE KOSTNADSBEREGNET	2020
	SERVICEHUS MED TOALET(NÆR RØMDALEN)	VÆRØY KOMMUNE	IKKE KOSTNADSBEREGNET	2019
	GAPAHUKER(SØRLANDSHAGEN/NORDLANDSHAGEN?)	VÆRØY KOMMUNE	SØKE TILSKUDD	2019-2020
	LEKEPLASS TYVNES	VÆRØY KOMMUNE	IKKE KOSTNADSBEREGNET	2020?
	UTKIKKSPUNKT HEIA	VÆRØY KOMMUNE	IKKE KOSTNADSBEREGNET	2021?

Nærmere opplysninger/merknader/beskrivelser om de ulike prosjektene er tatt med i behovsanalysen – jfr. kap. 4.3

5.3 PRIORITERT TILTAKSDEL FOR Å FREMME FYSISK AKTIVITET

PRIORITET	PROSJEKT:	PROSJEKT-EIER	ANSLÅTT KOSTNAD	PLANLAGT FERDIG
	HELSEFREMMENDE BARNEHAGE/SKOLE	SKOLE OG BARNEHAGE		2019-2020
	TURKART VÆRØY	VÆRØY KOMMUNE		2019
	FOLKEHELSEUKE	FOLKEHELSEKOORDINATOR		ÅRLIG
	TRIM FOR ELDRE	FOLKEHELSEKOORDINATOR/ELDRERÅD		ÅRLIG
	HEIALØPET	VÆRØY KOMMUNE		ÅRLIG
	FRISKLIVSENTRAL	VÆRØY KOMMUNE		2019
	MARATON VÆRØY	PRIVAT/LAG		?

Merknader: Det foreligger foreløpig ingen estimerte kostnader for disse tiltakene. En del av foreslåtte tiltak er basert på frivillig innsats/dugnad. Andre tiltak er en del av den stilling som kommunalt ansatte innehar.

5.4 UPRIORITERT LISTE LANGSIKTIGE TILTAK OG ANLEGG

I tillegg til den detaljerte oversikten for kommende fireårsperiode (prioritert handlingsprogram 2017 – 2020), skal planen gjennom en uprioritert liste over langsiktige behov for anlegg synliggjøre behov og planer i påfølgende år.

Denne listen vil naturlig nok alltid være mindre detaljert, men også her skal i utgangspunktet oppstartsår og totalkostnad antydes. Imidlertid ligger byggestart for disse anleggene så langt fram i tid at det i mange tilfeller vil skje endringer under vegs, ikke minst når det gjelder anleggets kostnad. Etter hvert som det prioriterte handlingsprogrammet rulleres er det naturlig å hente inn aktuelle anlegg fra listen av over langsiktige behov. Sammenhengen mellom prioritert handlingsprogram og uprioritert liste for langsiktige behov gjør det mulig for kommunen så vel som anleggsutbyggerne å planlegge på lang sikt. Behovsdokumentasjon og kostnadsoverslag for anleggene i langtidsprogrammet utarbeides i løpet av kommende fireårsperiode.

Her følger en uprioritert liste over langsiktige ønsker og behov for idrettsanlegg og tiltak. Det er kommet noen innspill i den anledning. Denne oversikten bygger ellers i hovedsak på planer/behov som er innmeldt fra lag/enkeltpersoner ved forrige revidering eller tidligere.

Dette er anlegg der planene kun er på idèstadiet, og hvor det ikke er fremmet spillemiddelsøknader eller andre søknader.

En del av forslagene er å betrakte som en ønskeliste – og vil trolig ikke realiseres.

PROSJEKT:	EIER	ANSLÅTT KOSTNAD	PLANLAGT FERDIG
LANDINGSPLASS BÅT PUINN SANDEN	VÆRØY KOMMUNE		
GRILLHYTTER SØRLANDSHAGEN+ NORDLANDSHAGEN	GRUNNEIERLAGET	50000 pr enhet	
STATS-STØA MÅSTAD	(KYSTVERKET)		
LEKEPLASS TYVNES	UAVKLART	UKJENT	
PLANTEFELTET SKOGSKJØTSEL	VÆRØY KOMMUNE		
UTVIDET PARKERING NORDLANDSHAGEN	VÆRØY KOMMUNE		2019
UTBEDRING BJØRKA STI	FORSVARET		
FLERE LEKESTATIV SKOLEPLASSEN	VÆRØY KOMMUNE		

BASKETSTATIV SKOLEPLASSEN	VÆRØY KOMMUNE		
TURSTIEN(SNARVEI PÅ MIDTEN)TIL VANNHUSET	VÆRØY KOMMUNE		
KLUBBHUS/LOKALE MOTORKLUBB	VÆRØY KOMMUNE KLUBB/LAG		
SIKRING OG LYS TUNELL HEIA	FORSVARET		
KURSING DIVERSE VANNAKTIVITETER: DYKKING, KAJALL, SURFING MV.	LAG/FORENINGER		
AKTIVITETSAPPARATER SITTEGRUPPER, GRILL VED SKATEBANEN	VÆRØY KOMMUNE		
ORGANISERT LUFTE- OMRÅDE HUND SØRLANDSHAGEN	GRUNNEIERLAGET?		
SANDVOLLEYBANE VED SKATEPARKEN	VÆRØY KOMMUNE		
SANITÆRANLEGG SKARSUNDSANDEN	VÆRØY KOMMUNE OG LAG/FORENING		
GOLFBANE NORDLANDSHAGEN	GRUNNEIERE ELLER PRIVATE/LAG		
HINDERLØYPE SKOLE	VÆRØY KOMMUNE	UKJENT	

5.6 Finansiering

Finansiering av anlegg:

Denne finansieringsnøkkel gjelder for realisering av anlegg:

Spillemidler

- ☐ nye ordinære anlegg og rehabilitering av eksisterende anlegg (1/3 av kostnadene + 20 % lokalt tillegg for Nordland) - maxbeløp for forskjellige anlegg.
- ☐ nærmiljøanlegg (50 %) max kr. 200.000,00
- ☐ mindre kostnadskrevende anlegg (50 % - søknadene behandles fortløpende - anleggets totale kostnad kan ikke overstige 80.000)

Egen finansiering:

- ☐ dugnad
- ☐ egenkapital
- ☐ gaver/rabatter
- ☐ lån

Oversikten over eksisterende anlegg i Værøy viser at det finnes en del ulike anlegg. Det har vært relativt liten anleggsutbygging de siste årene, og for framtiden vil det nok i større grad være nødvendig med en del rehabilitering av eksisterende anlegg.

Det har vært satset en del på nærmiljøanlegg de siste årene, dvs. anlegg eller områder tilrettelagt for fysisk aktivitet, beliggende i, eller i direkte tilknytning til bolig/skoleområder. Dette behovet finnes fortsatt og må prioriteres, spesielt uteområdene ved skolene. Bedre tilrettelegging av områder for friluftsliv vil også være aktuelt framover.

Søkere om spillemidler og kommunale anleggsmidler må være forberedt på at det kan være flere års ventetid på tilskuddsordningene. Nordland Fylkeskommune opplyser at anleggsprosjektene i Nordland er så mange og kostnadene så høye at alle søkere ikke lenger er garantert å motta spillemidler. Byggestart før tilsagn gis skjer på egen risiko.

Finansiering av aktivitet

Kommunedelplanen har prioriteringer både på anlegg og aktivitet. Kulturenheten har de senere årene fått tilført sitt budsjett kr. 100.000 i kulturmidler som lag og foreninger kan søke om for å drive sine aktiviteter, evt. starte ny aktivitet. Midlene prioriteres til tiltak som omfatter barn og unge – og ut fra aktivitetens/lagets omfang/str. Beløpet skulle gjerne vært høyere – behovet er vesentlig større enn midler som er til disposisjon.

Lag og foreninger jobber også aktivt med å søke andre tilskuddsordninger om midler til å igangsette nye tiltak.

Finansiering av utstyr og drift anlegg

Når det gjelder drift av anlegg så er det behov for utredning av dette i forhold til større kommunalt engasjement både når det gjelder kommunale anlegg og anlegg som lag/foreninger driver. Denne saken er dessverre ikke blitt prioritert.

må i kommende periode for planen prioriteres å utrede saken slik at et vedtak kan gjøres. Et evt. økt kommunalt engasjement vil nok måtte utløse mere midler da kommunen trolig ikke nok egne ansatte til alt vedlikehold.

Kulturenheten har i dag ingen egne midler på budsjettet til drift av anlegg.

Del 6. Den økonomiske siden

6.0 ØKONOMIPLAN DRIFT OG VEDLIKEHOLD

6.1 EKSISTERENDE ANLEGG

6.2 PLANLAGTE ANLEGG

10.0 PRIORITERT ØKONOMIPLAN DRIFT OG VEDLIKEHOLD - ANLEGG

Oversikten er noe mangelfull pga. personellmangel på aktuelle områder

6.1 EKSISTERENDE ANLEGG

nr	PROSJEKT:	PROSJEKT-EIER	DRIFTSUTGIFTER	VEDL.HOLD
1	SVØMMEHALL	VÆRØY KOMMUNE	MANGLER TALLMATERIALE	IKKE BEREGNET
2	KUNSTGRESSBANEN	VÆRØY KOMMUNE	MANGLER TALLMATERIALE	IKKE BEREGNET

6.2 PLANLAGTE ANLEGG

nr	PROSJEKT:	PROSJEKT-EIER	DRIFTSUTGIFTER	VEDL.HOLD
	FLERBRUKSHALL	VÆRØY IDR.LAG		
	BADERAMPE SKARSURSAND OG NORDLANDSHAGEN	KOMMUNE LAG/FORENINGER	IKKE BEREGNET	IKKE BEREGNET

Merknader: P.t. har vi ingen sikre tall mht. drift og vedlikehold av anleggene

7.0 VEDLEGG

Vedlegg 1. Demografi / utviklingstrekk i Værøy kommune

Faktadel/Statistikk:

Fakta om befolkningen

Fødte hittil i år ⁱ

5 personer [per 4. kvartal 2016]

Personer med innvandrerbakgrunn ⁱ

110 personer [per 2017]

Døde hittil i år ⁱ

8 personer [per 4. kvartal 2016]

Per privathusholdning ⁱ

2,2 personer [per 2016]

Nettoflytting hittil i år ⁱ

-18 personer [per 4. kvartal 2016]

Innbyggere per km² landareal ⁱ

41 personer [per 2016]

Folkevekst hittil i år ⁱ

-21 personer [per 4. kvartal 2016]

Kommunens areal ⁱ

19 km² [per 2016]

Forventet utvikling

Befolkning i 2030 ⁱ

821 innbyggere [per 2030]

Befolkning i 2040 ⁱ

858 innbyggere [per 2040]

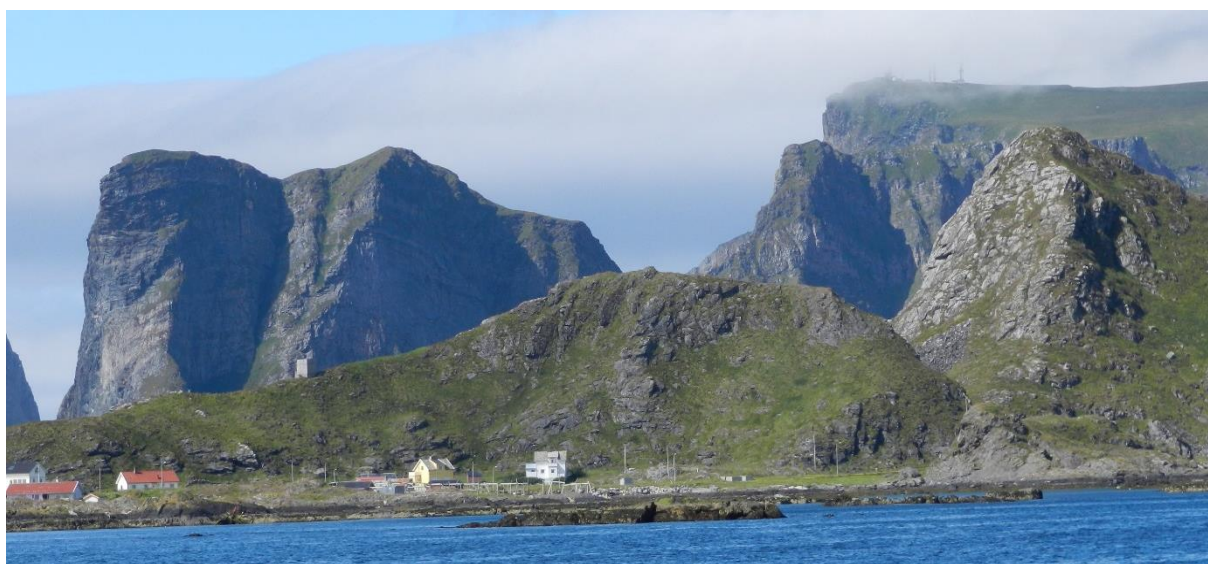
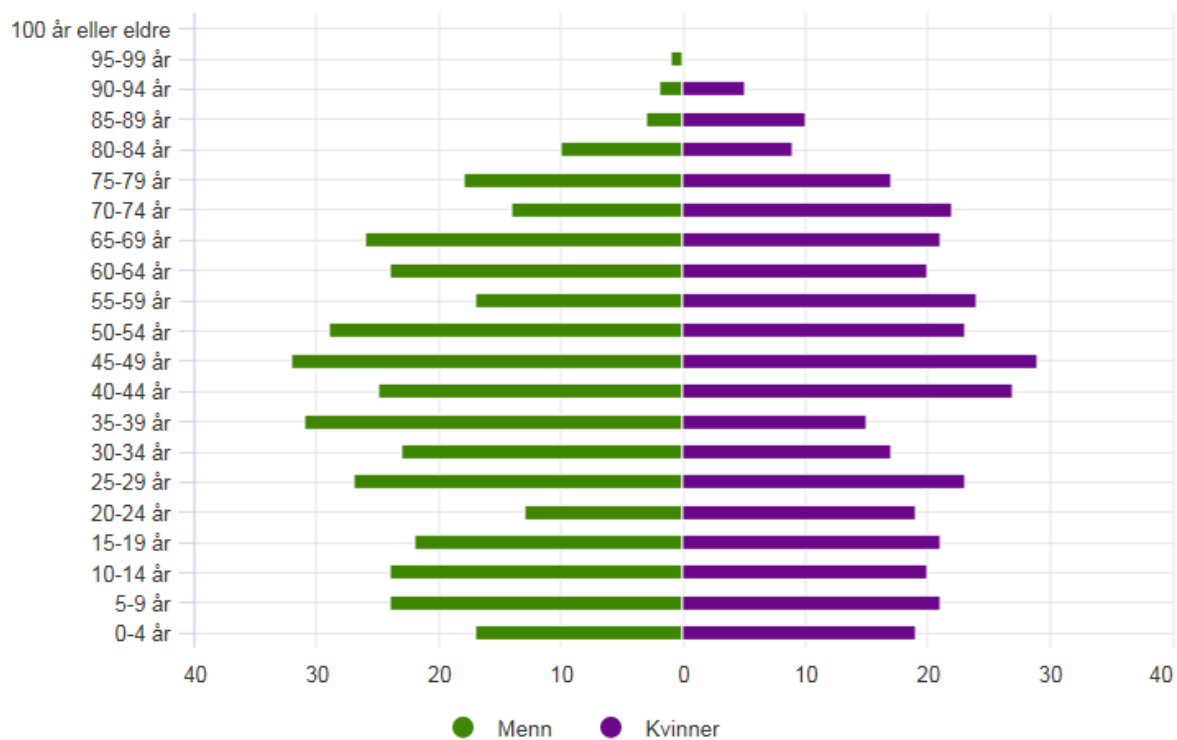

Folketall ⁱ [per 4. kvartal 2016]

744 innbyggere

Aldersfordeling

[per 1. januar]

Folkemengde 1. januar og endringer i kalenderåret, etter region,
statistikkvariabel og tid

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
1857 Værøy																
Folkemengde	775	778	770	769	759	743	748	748	743	738	761	748	751	754	777	780
Levendefødte	10	8	8	7	5	9	9	6	8	8	7	5	5	9	7	0
Døde	12	11	10	6	13	13	8	4	12	7	8	7	13	5	9	0
Fødselsoverskudd	-2	-3	-2	1	-8	-4	1	2	-4	1	-1	-2	-8	4	-2	0
Innflyttinger	27	27	46	37	21	44	36	32	57	61	38	44	43	37	36	0
Utflyttinger	22	32	46	47	29	35	37	40	58	39	50	39	32	18	30	0
Nettoinnflytting	5	-5	0	-10	-8	9	-1	-8	-1	22	-12	5	11	19	6	0
Folketilvekst	3	-8	-1	-10	-16	5	0	-5	-5	23	-13	3	3	23	3	0

Fotnote(r):

Historiske kommuner.

Kommunennummer med U er utgått. Kommunennummeret er fortsatt i bruk, men har fått nytt navn.

Dokumentasjon av kommunetabeller over folkemengdens bevegelse 1906-1968.

statistikkvariabel

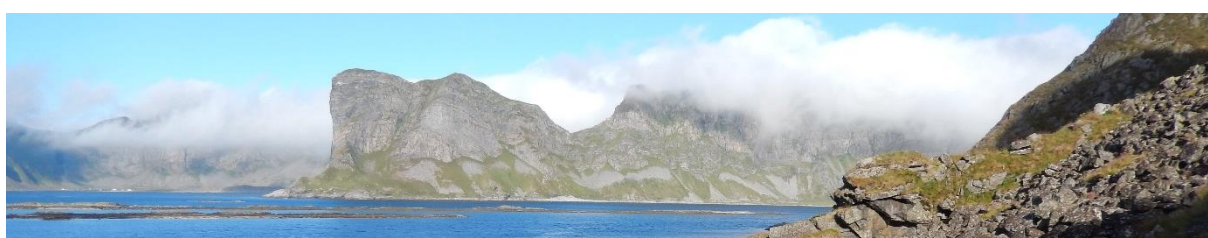
Folketilvekst

Folketilveksten er regnet som differensen mellom folkemengde to påfølgende år, og stemmer ikke helt overens med summen av fødselsoverskudd og nettoinnflytting.

Franskrevet folkemengde, etter region, kjønn, alder, tid og statistikkvariabel

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst	Middels nasjonal vekst
	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)	(Alternativ MMMM)
1857 Værøy																	
Men																	
0-9 år	47	47	48	51	51	51	54	55	56	58	58	58	59	60	60	59	59
10-19 år	45	47	51	57	55	57	59	61	60	57	62	62	63	65	66	65	66
20-29 år	40	41	38	36	42	41	43	40	43	47	48	50	52	55	55	56	56
30-39 år	54	48	52	57	57	57	55	53	52	49	50	51	50	48	49	51	51
40-49 år	62	67	64	58	57	59	61	59	59	61	60	56	59	63	64	61	59
50-59 år	49	43	45	49	52	51	52	60	60	64	63	68	66	61	59	62	63
60-69 år	46	53	54	53	48	50	48	46	46	44	48	43	45	48	51	51	52
70-79 år	33	34	33	32	33	33	36	36	36	37	38	44	45	44	40	40	39
80-89 år	6	6	8	13	16	17	17	17	20	18	18	17	17	17	19	20	23
90-99 år	2	3	3	3	0	1	1	1	1	0	0	0	1	3	3	4	4
100 år eller eldre	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kvinner																	
0-9 år	43	45	48	48	51	50	49	52	56	57	57	57	57	55	56	56	56
10-19 år	51	47	43	45	47	48	51	51	54	53	55	57	58	57	58	59	60
20-29 år	45	43	49	52	52	47	43	45	43	45	42	41	39	42	43	44	45
30-39 år	41	43	41	42	43	47	51	53	53	55	52	49	52	54	54	52	50
40-49 år	60	57	63	60	59	60	56	55	53	49	49	51	49	48	47	51	53
50-59 år	45	48	45	47	45	48	50	49	53	59	60	57	63	61	60	61	58
60-69 år	43	43	45	44	49	40	39	42	44	40	45	48	44	45	45	47	50
70-79 år	35	38	39	42	42	44	46	44	41	40	38	38	40	39	43	34	33
80-89 år	25	24	20	19	17	20	22	21	20	24	25	25	25	28	28	32	32
90-99 år	5	6	8	8	7	7	6	6	8	8	5	4	5	5	6	5	6
100 år eller eldre	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

[illegible]

Sysselsatte per 4. kvartal, etter region, kjønn, næring (SN2007), tid og statistikkvariabel

	2008		2009		2010		2011		2012		2013	
	Sysselsatte personer etter bosted	Sysselsatte personer etter arbeidssted	Sysselsatte personer etter bosted	Sysselsatte personer etter arbeidssted	Sysselsatte personer etter bosted	Sysselsatte personer etter arbeidssted	Sysselsatte personer etter bosted	Sysselsatte personer etter arbeidssted	Sysselsatte personer etter bosted	Sysselsatte personer etter arbeidssted	Sysselsatte personer etter bosted	Sysselsatte personer etter arbeidssted
1857 Værøy												
Menn												
SN01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	65	68	64	63	68	68	58	58	55	55	53	52
SN05-09 Bergverksdrift og utvinning	1	0	0	0	1	0	1	0	2	0	2	0
SN10-33 Industri	53	57	69	73	56	65	65	74	71	77	80	85
SN35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	1	1	2	2	1	1	2	1	1	1	1	1
SN41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	13	10	19	19	22	29	18	18	16	15	14	12
SN45-47 Varehandel, motorvognreparasjoner	17	12	19	18	17	13	16	12	16	14	11	10
SN49-53 Transport og lagring	19	13	13	10	12	10	11	11	14	9	12	9
SN55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	3	3	2	3	3	3	1	2	2	2	4	3
SN58-63 Informasjon og kommunikasjon	2	0	2	1	0	0	1	1	0	0	2	0
SN64-66 Finansiering og forsikring	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SN68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	3	3	3	4	1	3	1	1	3	3	4	5
SN77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	5	5	4	4	5	5	3	3	4	4	4	4
SN84 Offentlig administrasjon, forsvar, sosialforsikring	9	11	11	13	8	11	9	11	8	10	8	9
SN85 Undervisning	2	2	2	2	6	5	3	3	2	2	3	4
SN86-88 Helse- og sosialtjenester	3	2	3	2	3	2	3	2	5	3	5	2
SN90-99 Personlig tjenesteyting	1	1	0	0	0	2	0	2	0	2	1	1
SN00 Uoppgitt	3	3	0	0	0	0	6	6	3	3	9	9
Kvinner												
SN01-03 Jordbruk, skogbruk og fiske	5	5	6	6	2	2	5	5	3	3	3	3
SN05-09 Bergverksdrift og utvinning	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
SN10-33 Industri	30	30	42	44	29	29	38	39	44	44	41	42
SN35-39 Elektrisitet, vann og renovasjon	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1
SN41-43 Bygge- og anleggsvirksomhet	1	1	2	2	2	2	0	1	1	1	1	1
SN45-47 Varehandel, motorvognreparasjoner	19	14	20	18	21	19	19	17	22	19	18	13
SN49-53 Transport og lagring	2	2	4	3	4	3	4	3	4	2	6	4
SN55-56 Overnattings- og serveringsvirksomhet	0	0	4	3	7	2	5	1	6	3	10	7
SN58-63 Informasjon og kommunikasjon	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0
SN64-66 Finansiering og forsikring	2	0	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
SN68-75 Teknisk tjenesteyting, eiendomsdrift	0	0	0	0	0	0	1	0	1	1	2	2
SN77-82 Forretningsmessig tjenesteyting	9	9	9	9	9	9	10	10	10	9	3	2
SN84 Offentlig administrasjon, forsvar, sosialforsikring	7	9	9	8	5	6	6	5	8	7	10	9
SN85 Undervisning	20	19	22	22	19	19	18	18	16	17	18	20
SN86-88 Helse- og sosialtjenester	68	62	58	51	69	65	68	66	67	65	70	68
SN90-99 Personlig tjenesteyting	4	2	5	3	3	1	4	3	4	3	6	5
SN00 Uoppgitt	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	4	4

Fotnote(r):

tid

2010

Økningen innenfor utvinning av råolje og naturgass skyldes i hovedsak endret klassifisering av virksomheter som tidligere var plassert i industrien. Dette berører ca 7000 sysselsatte.

tid

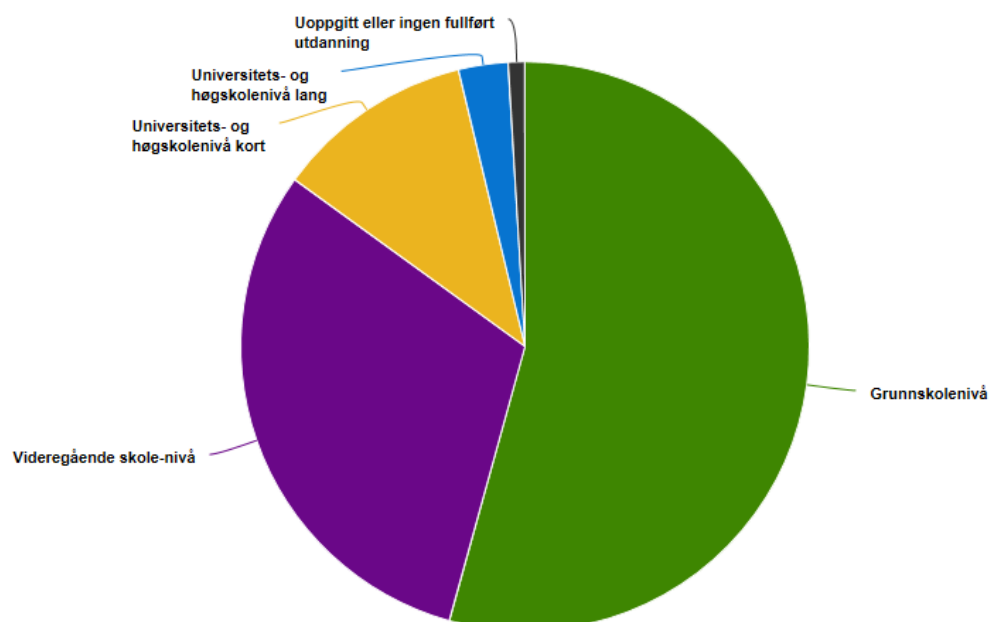
2013

Om lag 200 ansatte i høyere utdanning er i 2013 feilaktig registrert med arbeidssted Tromsø i stedet for Alta, på grunn av en feil ved et av kilderegistrene.

UTDANNING

Høyeste fullførte utdanningsnivå for personer 16 år og over

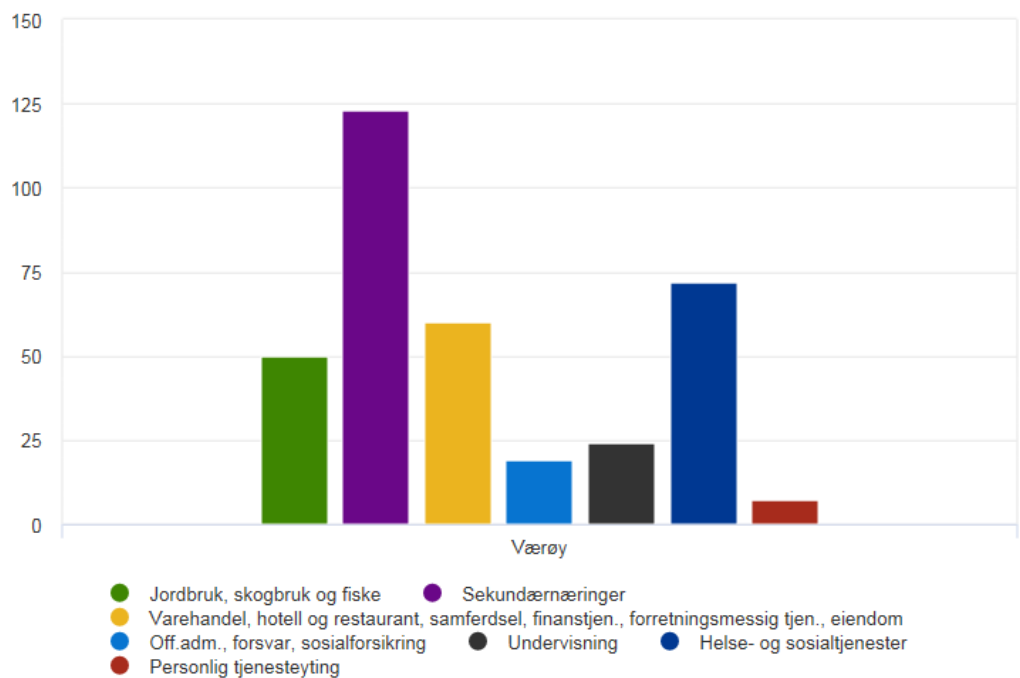

Kilde: Utdanningsnivå, Statistisk sentralbyrå

ARBEID OG INNTEKT

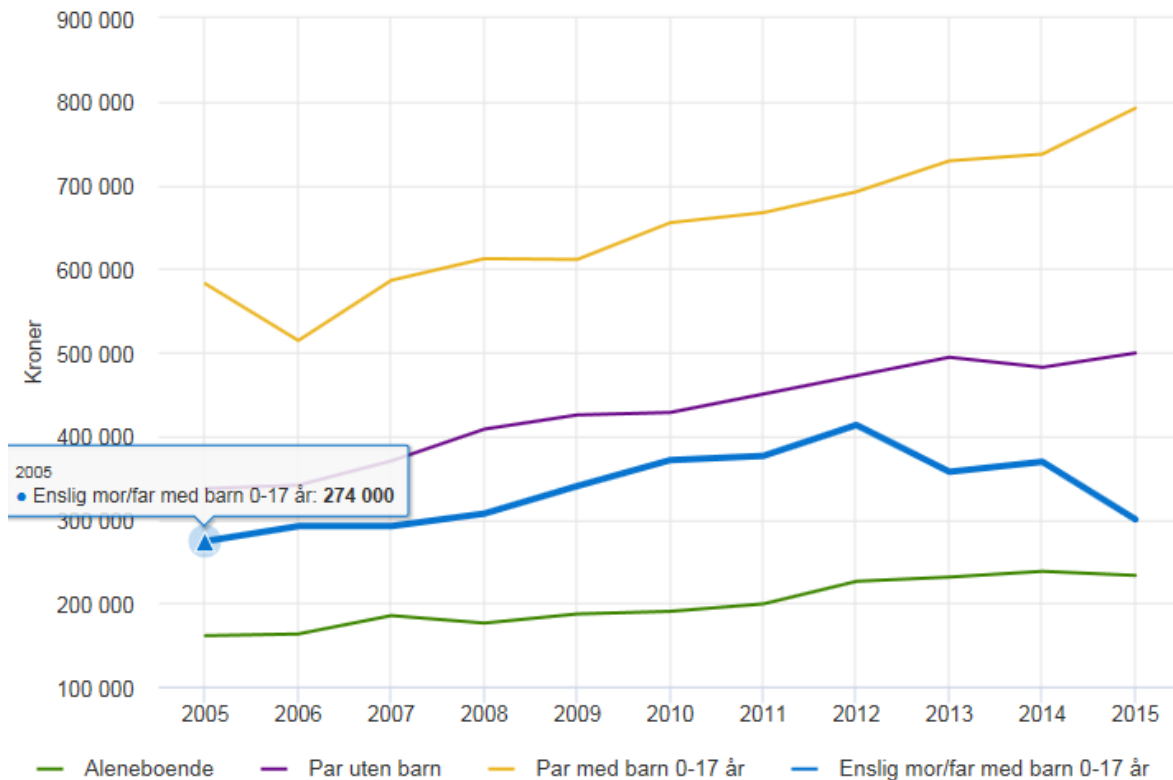
Hva innbyggerne arbeider med

Kilde: Registerbasert sysselsetting, Statistisk sentralbyrå

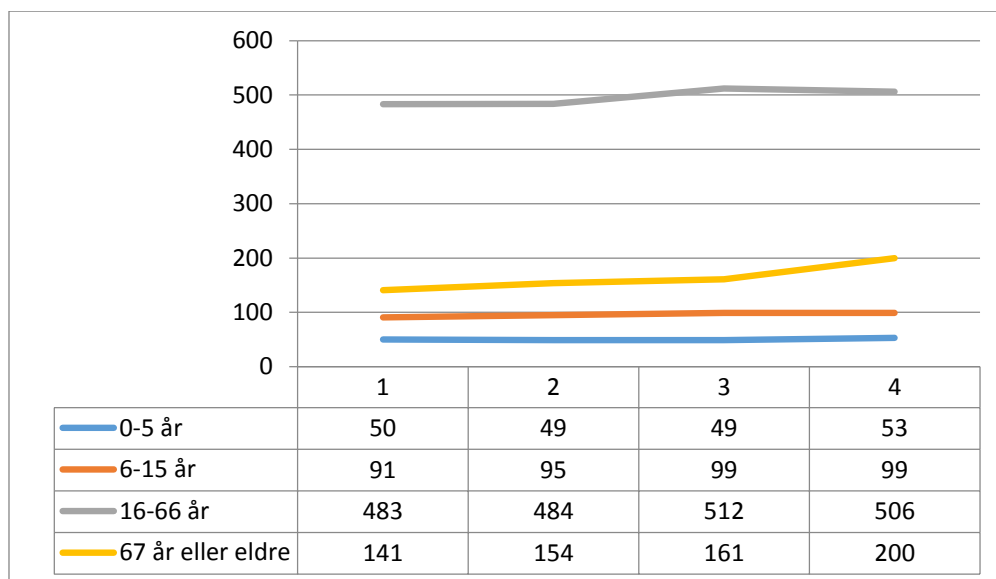

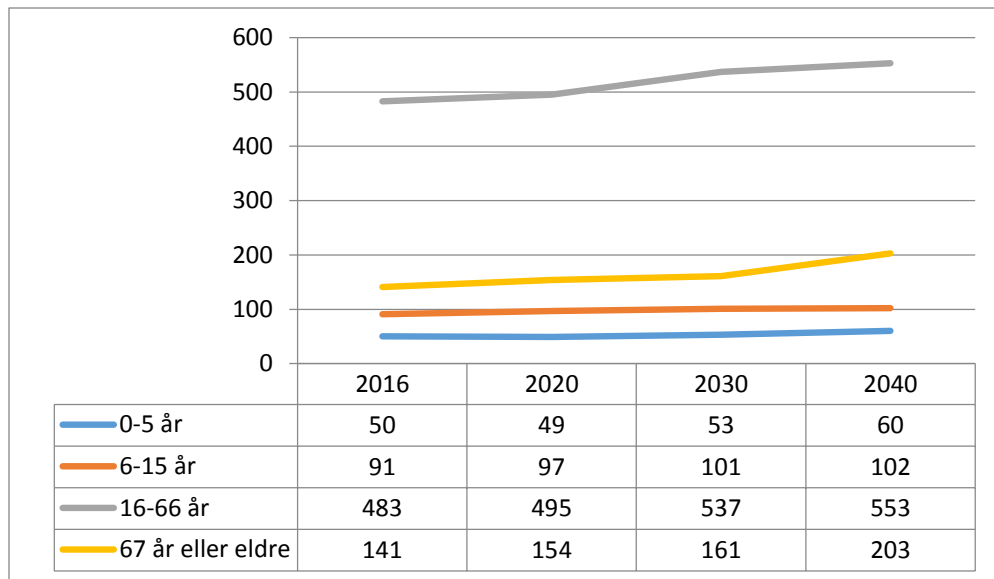
Inntekt etter skatt for husholdningene

Kilde: Inntekts- og formuesstatistikk for husholdninger, Statistisk sentralbyrå

Nedenfor viser befolkningsutviklingen for Værøy frem til 2040 basert på MMMM-alternativet til SSB (middels fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring):

Det ser ut til, pr i dag, at vi vil komme til å få høy innvandring til Norge fremover. Det kan derfor være grunn til å legge dette som premiss også for Værøy når det gjelder befolkningsutvikling. Da vil antall personer i yrkesaktiv alder øke med 14% frem til 2040, og antall pensjonister vil øke med 42%. Barnetallet vil forbli stabilt.

Sysselsatte personer etter
bosted 4.kvartal 2015

Fiske og jordbruk	50	14 %
Fiskeindustri *	123	34 %
Varehandel, reiseliv, transport, finans	60	17 %
Off administrasjon	19	5 %
Undervisning	24	7 %
Helse- og sosialtjenester	72	20 %
Personlig tjenesteyting	7	2 %
Uoppgitt	6	2 %
	361	100 %

Forenklet sagt arbeider folk på Værøy enten i fiskerinæringen eller i kommunal sektor. I tillegg kommer service til fiskerinæringen eller annet lokalt næringsliv og innbyggere.

Det er 269 registrerte foretak på Værøy. Det er 60 bedrifter (2015-tall) som har omsetning over kr 100.000. Disse 60 bedrifter hadde en samlet omsetning på 1,126 mrd kroner, og hadde 407 ansatte. Antall årsverk er betydelig lavere grunnet sesongarbeid, men antall årsverk har ikke vært mulig å finne.

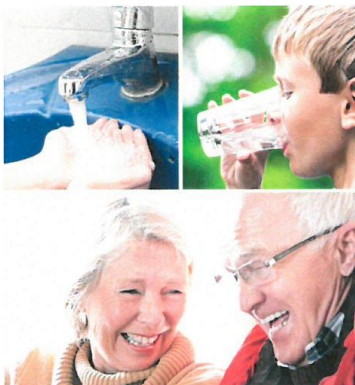
Den største bedriften omsatte for 780 millioner kroner, noe som utgjorde 70% av samlet omsetning. De neste ni største bedriftene omsatte for 223 millioner kroner, noe som utgjorde 20% av samlet omsetning. Samlet utgjorde dermed de 10 største bedrifter 90% av omsetningen, og om lag halvparten av privat sysselsetting.

Vedlegg 2. Folkehelseprofil for Værøy kommune

FOLKEHELSEPROFIL 2017

Værøy

Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og faktorer som påvirker denne, jamfør lov om folkehelsearbeid. Statistikken er fra siste tilgjengelige periode per oktober 2016 og er basert på kommunegrenser per 1.1.2017.

Nytt i 2017:

- Fortrolig venn
- Fornøyd med helsa
- Antibiotikabruk, resepter
- Vaksinasjonsdekning influensa, se figur på midtsidene
- Indikatornavnene i folkehelsebarometeret er klikkbare og går til figur som viser utvikling over tid

Utgitt av
Folkehelseinstituttet
Avdeling for helse og ulikhet
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo
E-post: kommunehelsa@fhi.no

Redaksjon:
Camilla Støttenberg (ansv. redaktør)
Else-Karin Grøholt (fagredaktør)
I redaksjonen: Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Idékilde: National Health Observatories, Storbritannia
Foto: Colourbox og Scanpix
Bokmål
Batch 1801171043.2001171130.1801171043.2501171813.26/01/2017
9:12

Elektronisk distribusjon:
www.fhi.no/folkehelseprofiler

Noen trekk ved kommunens folkehelse

Temaområdene i folkehelseprofilen er valgt med tanke på mulighetene for helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønns sammensetning, men all statistikk må også tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold.

Befolkning

- I aldersgruppen 45 år og eldre er andelen som bor alene ikke entydig forskjellig fra landsnivået.

Levekår

- Kommunen er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet når det gjelder andelen barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt. Lav inntekt defineres her som under 60 prosent av nasjonal medianinntekt.

Miljø

- Ungdata-undersøkelsen er ikke gjennomført i kommunen i perioden 2014-2016, eller det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med lokalmiljøet. Utilstrekkelig betyr at tallene er for små eller at det mangler opplysninger om klasstrinn og kjønn, noe som er nødvendig for å kunne sammenlikne med landsnivået. Se Kommunehelsa statistikkbank for tall som ikke er justert for disse bakgrunnsvariablene.
- Ungdata-undersøkelsen er ikke gjennomført i kommunen i perioden 2014-2016, eller tallgrunnlaget er utilstrekkelig for å vise andelen som oppgir at de har minst én fortrolig venn.

Skole

- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen 5.-klassinger som er på laveste mestringsnivå i lesing.
- Frafallet i videregående skole er ikke entydig forskjellig fra landsnivået. I Kommunehelsa statistikkbank kan du se hvordan frafallet i kommunen varierer med foreldrenes utdanningsnivå. Frafall er en viktig folkehelseutfordring i hele landet.

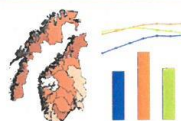
Levevaner

- Ungdata-undersøkelsen er ikke gjennomført i kommunen i perioden 2014-2016, eller det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen ungdomsskoleelever som er lite fysisk aktive (andpusten eller svett sjeldnere enn én gang i uka).
- Andelen med overvekt inkludert fedme er ikke entydig forskjellig fra landet som helhet, vurdert etter resultater fra nettbasert sesjon 1 for gutter og jenter (17 år).

Helse og sykdom

- Det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise om det er forskjell i forventet levealder mellom utdanningsgrupper.
- Ungdata-undersøkelsen er ikke gjennomført i kommunen i perioden 2014-2016, eller det er utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk på andelen ungdomsskoleelever som er fornøyd med helsa.
- Antibiotikabruken i kommunen er lavere enn i landet som helhet, målt etter antall utleveringer av antibiotika på resept per 1000 innbyggere. På midtsidene kan du lese mer om hvorfor det er viktig at antibiotikabruken holdes lav.

For flere indikatorer og mer detaljert statistikk se
Kommunehelsa statistikkbank,
khs.fhi.no

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall i kommunen og fylket med landstall. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans. Klikk på indikatornavnene nedenfor for å se utvikling over tid i kommunen. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønns sammensetning sammenliknet med landet. I Kommunehelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes statistikk uten alders- og kjønnsstandardisering samt utfyllende informasjon om indikatorene. For mer informasjon, se www.fhi.no/folkehelseprofiler

- Kommunen ligger signifikant bedre enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landsnivået
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landsnivået
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Verdien for landet som helhet
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

En «grønn» verdi betyr at kommunen ligger bedre enn landet som helhet, men vær oppmerksom på at det likevel kan innebære en viktig folkehelseutfordring for kommunen da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

Tema	Indikator	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Værøy
Befolkning	1 Befolkningsvekst	-1,9	0,093	0,93	prosent	
	2 Personer som bor alene, 45 år +	29,4	25,6	25,3	prosent	
	3 Andel over 80 år, framskrevet	5,9	6	4,8	prosent	
Levekår	4 Vgs eller høyere utdanning, 30-39 år	58	77	82	prosent	
	5 Lavinntekt (husholdninger), 0-17 år	14	11	12	prosent	
	6 Inntektsulikhet, P90/P10	3	2,5	2,8	-	
Miljø	7 Barn av enslige forsørgere	14	17	15	prosent	
	8 Uferetnygdede, 18-44 år	-	3,3	2,6	prosent (a,k)	
	9 God drikkevannsforsyning	100	58	80	prosent	
Skole	10 Forsyningsgrad, drikkevann	95	89	88	prosent	
	11 Skader, behandlet i sykehus	15,8	13,1	12,6	per 1000 (a,k)	
	12 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2014-16	-	64	70	prosent (a,k)	
Levevaner	13 Med i frilidsorganisasjon, Ungd. 2014-16	-	63	65	prosent (a,k)	
	14 Fortrolig venn, Ungdata 2014-16	-	88,3	89,9	prosent (a,k)	
	15 Trives på skolen, 10. klasse	83	82	85	prosent (k)	
Helse og sykdom	16 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. kl.	-	29	24	prosent (k)	
	17 Laveste mestringsnivå i regning, 5. kl.	-	34	25	prosent (k)	
	18 Frafall i videregående skole	36	27	23	prosent (k)	
	19 Lite fysisk aktiv, Ungdata 2014-16	-	14	14	prosent (a,k)	
	20 Overvekt inkl. fedme, 17 år	38	27	22	prosent (k)	
	21 Alkohol, har vært beruset, Ungd. 2014-16	-	15	12	prosent (a,k)	
	22 Røyking, kvinner	27	11	9,1	prosent (a)	
	23 Forventet levealder, menn	75,8	78,1	78,5	år	
	24 Forventet levealder, kvinner	84,6	82,9	83,0	år	
	25 Utdanningsforskjell i forventet levealder	-	3,9	4,9	år	
	26 Fornøyd med helse, Ungdata 2014-16	-	68	71	prosent (a,k)	
	27 Psykiske sympt./lid. primærh.tj., 15-29 år	158	156	146	per 1000 (a,k)	
	28 Psykiske sympt./lid. primærh.tj.	154	147	146	per 1000 (a,k)	
	29 Muskel og skjelett, primærhelsetjenesten	279	295	266	per 1000 (a,k)	
	30 Hjerter- og karsykdom, beh. i sykehus	11,0	17,2	16,7	per 1000 (a,k)	
	31 Type 2-diabetes, legemiddelbrukere	41	34	35	per 1000 (a,k)	
	32 Lungekreft, nye tilfeller	-	56	57	per 100 000 (a,k)	
	33 Antibiotikabruk, resepter	119	356	379	per 1000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	-	94,7	94,8	prosent	

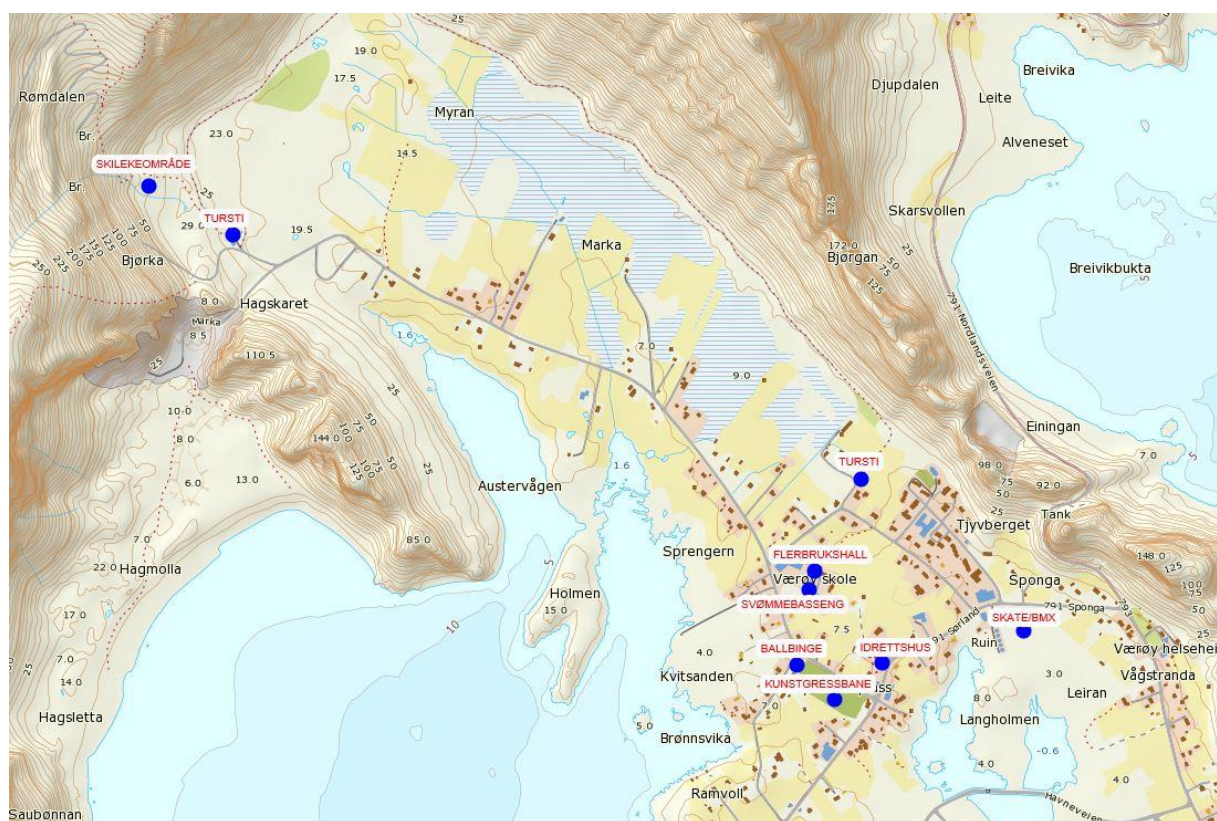
Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

* = standardiserte verdier, a = aldersstandardisert og k = kjønnsstandardisert

1. 2015, 2. 2016, i prosent av befolkningen. 3. 2025, beregning basert på middels vekst i fruktbarhet, levealder og netto innflytting. 4. 2015, høyeste fullførte utdanning (av alle med oppgitt utd.). 5. 2014, barn som bor i hushold, med inntekt under 60 % av nasjonal median. 6. 2014, forholdet mellom inntekten til den personen som befinner seg på 90-prosentilen og den som befinner seg på 10-prosentilen. 7. 2013-2015, 0-17 år, av alle barn det betales barmetrygd for. 8. 2013-2015, mottakere av varig uførepensjon. 9. 2015, definert som tilfredsstillende resultater mht. E. coli og stabil drikkevannsforsyning. Omfatter godkjenningsspliktige vannverk. 10. 2015, befolkning tilknyttet godkjenningsspliktige vannverk i prosent av totalbefolkningen. 11. 2013-2015, 12. U.skole, svært eller litt fornøyd. 13. U.skole, ved undersøkelsestidspunktet. 14. U.skole, svarer «ja, helt sikkert»/«ja, det tror jeg» på om de har minst én fortrolig venn. 15. Skoleåret 2010/11-2015/16, skoleåret 2012/13 finnes ikke i statistikken pga. endring i tidspunkt. 16/17. Skoleåret 2013/14-2015/16. 18. 2013-2015, omfatter elever bosatt i kommunen. 19. U.skole, fysisk aktiv (svett og andpusten) mindre enn én gang i uken. 20. 2012-2015, KMI som tilsvarende over 25 kg/m², basert på høyde og vekt oppgitt ved nettbasert sesjon 1. 21. U.skole, drukket så mye at de har følt seg tydelig beruset én gang eller mer i løp av siste 12 mnd. 22. 2011-2015, fødende som oppga at de røykte i begynnelsen av svangerskapet i prosent av alle fødende med røykeopplysninger. 23/24. 2001-2015, beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet. 25. 2000-2014, vurdert etter forskjellen i forventet levealder, ved 30 år, mellom de med grunnskole som høyeste utdanning og de med videregående eller høyere utdanning. 26. U.skole, svært eller litt fornøyd. 27. 2013-2015, brukere av fastlege og legevakt. 28. 2013-2015, 0-74 år, brukere av fastlege og legevakt. 29. 2013-2015, 0-74 år, muskel- og skjelettplager og sykdommer (ekskl. brudd og skader), brukere av fastlege og legevakt. 30. 2013-2015, 31. 2013-2015, 30-74 år, brukere av blodglukosesenkende midler, ekskl. insulin. 32. 2006-2015. 33. 2015, 0-79 år, utleveringer av antibiotika på resept. 34. 2011-2015. For Ungdata-indikatorene er fylkes- og landstall gjennomsnitt over tre år. Datakilder: Statistisk sentralbyrå, NAV, Norsk pasientregister, Ungdata-undersøkelsen fra Velferdsforskningsinstituttet NOVA ved Høgskolen i Oslo og Akershus, Utdanningsdirektoratet, Vernepliktsverket, Vannverksregisteret, Medisinsk fødselsregister, Primærhelsetjenestene fastlege og legevakt (KUHR-databasen i Helsedirektoratet), Reseptregisteret, Kreftregisteret og Nasjonalt vaksinasjonsregister SYSVAK. For mer informasjon, se khs.fhi.no

8.0 KARTMATERIALE – ANLEGG/FRILUFTSOMRÅDER(EKSISTERENDE OG PLANLAGTE)

EKSISTERENDE/PLANLAGTE ANLEGG REGISTRERT I ANLEGGSREGISTERET

KOORDINATER FOR EKSISTERENDE OG PLANLAGTE ANLEGG:

TURSTIEN: N 7508269.3 Ø 400638.33 N 7507713.95 Ø 402121.91

FLERBRUKSHALL((EKSISTERENDE OG PLANLAGT): N 7507489.17 Ø 402018.77

SVØMMEBASSENG: N 7507446.85 Ø 402000.26

BALLBINGE: N 7507269.67 Ø 401965.88

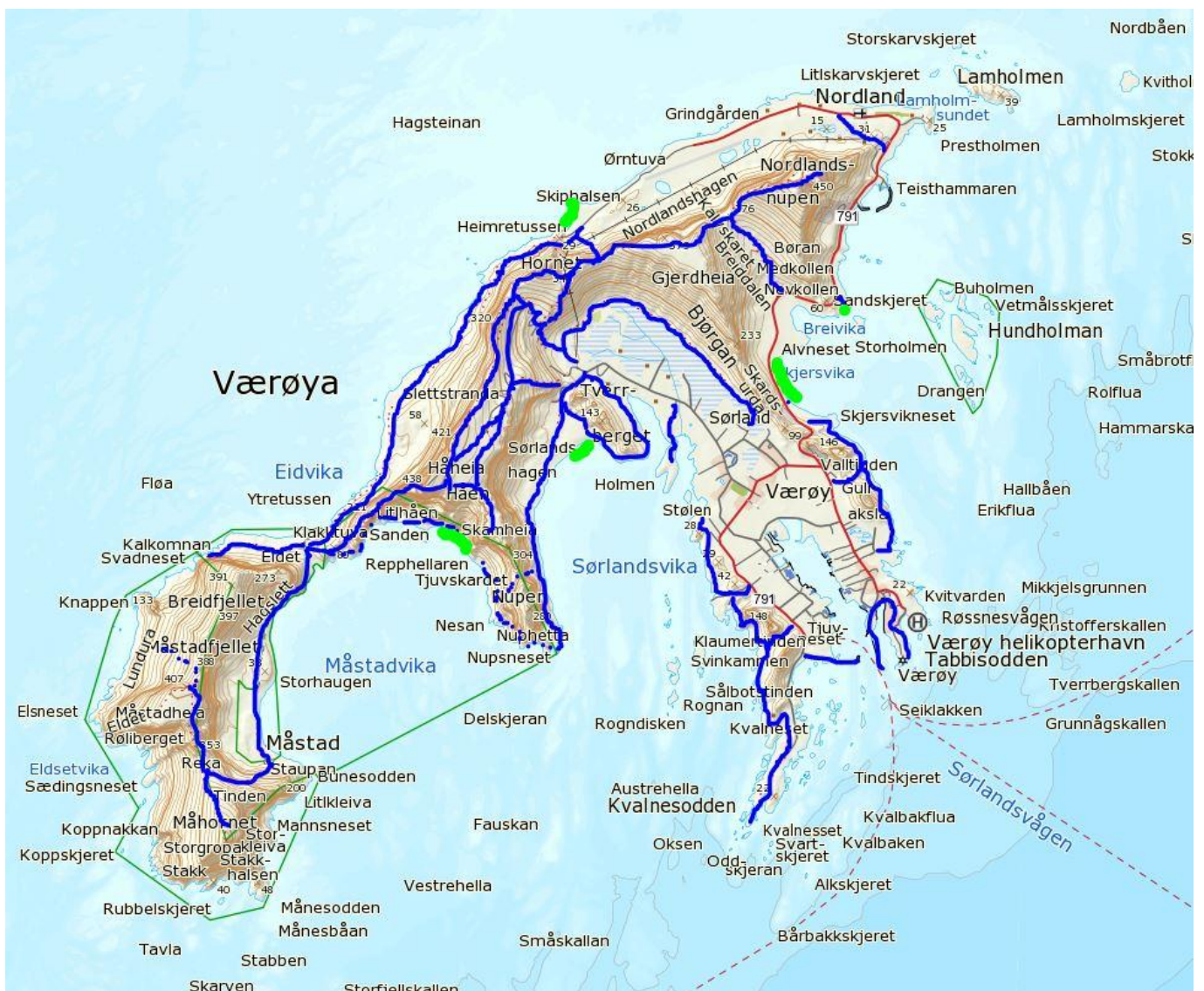
KUNSTGRESSBANE: N 7507208.85 Ø 402050.51

IDRETTSHUSET: N 7507272.32 Ø 402180.09

SKATE/BMX: N 7507346.36 Ø 402508.01

MERKNADER:

Værøy grusbane, Værøy fri-idrettsanlegg, Værøy håndballbane som alle er nedlagt – har samme lokalisering som nåværende kunstgressbane. Planlagte flerbrukshall og skolens flerbrukshall har også samme koordinater/lokalisering.

KART OVER STIER(EKSISTERENDE OG PLANLAGTE) OG BADEPLASSER**Merknader:**

Stiene er merket med blå farve

Badeplasser merket med grønn farve

9.0 ADRESSELISTE

Annonse Avis Nordland og Lofotposten

Lokalt oppslag

Værøy kommune hjemmeside

Nordland Fylkeskommune

Folkehelsekoordinator

Fysioterapeut

Legekontoret

Hovedutvalg helse og sosial

Eldrerådet

Værøy skole

Værøy Barnehage

Værøy bibliotek

Pinsekirka/KRIK

Ungdomsrådet v/kontaktperson

Råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne

Værøy Idrettslag

Værøy Spinning

Værøy Skate/BMX park

Værøy Båtforening